1927 december 25 Vasárnap — Ára 20 fillér — Debrecen, IX évf. (294 sz.

A M. N. MÚZEUM KIRLAP OSZTÁLYA

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA: [illegible] ÉS VIDÉKEN EGY HÓRA 3 PENGŐ. EGYES SZÁM ÁRA 12 FILLÉR.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
VITEZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM ALATT
TELEFON 3—48. SZÁM.

A jövendő utja

A Hajduföld számára irta: Wolff Károly.

Tele vagyunk panasszal. Gazdasági életünk nehéz megpróbáltatások elé állit. Minden csürés-csavarás hiábavaló: a békeszerződések nem az élet és a béke utját egyengették, hanem a zürzavarokat és a pusztulását. A népek szövetsége nem az abszolut jog uralmát segiti elő, hanem az érvényesült erőviszonyok érdekszférájának igájába hajtja a népeket. Sohasem volt nagyobb szükség, mint ma a nemzet lelkiségének ápolására, fejlesztésére és az ezeréves hagyományok megerősitésére. Magyarországot megcsonkitották, gazdasági megélhetésének előfeltételétől megfosztották. Európa gazdasági egyensulyát megbontották, fiaink rongyokban járják a kenyérkeresés tövises utját. Ebből a pokoli ingoványból csak az erős lélek vezetheti ki a nemzetet. Türni, kitartani, összefogni és akarni! Akarni, a poklok minden cselszövése, igazságtalansága és elnyomása közepette is. Templomainknak, társadalmunknak és politikánknak össze kell fognia az Ur parancsalnak erkölcsöt tisztitó és nemesitő szolgáltában és azután igy szorosan egybefogva mentsük meg a lelkeket. Mentsük a lelket, erősitsük meg és ezzel biztositsuk hazánk győzelmét a jelen sulyos megpróbáltatásai között. Csak ez a jövendő utja. A nagytőke a maga kartel törekvésével a vagyonok centralizálásának kapzsi utját járja; a kommunizmus a magántulajdon talajára épitett állam és társadalom minden intézményét ostromolja, a világháboru győztesei helyzetük kihasználásával ezeréves igazságokat taposnak. És minden harcot, erőhatást, bonyodalmat, egyéni és nemzeti tragédiát végeredményben csak az akarni tudó erős lélek fog megoldani. Mivel telitődjék meg ez az erős lélek, mivel telitődjék meg a nemzet lelke is? Talán a passziv lemondással, minden infernális erő ervényre jutásának engedelmével? A szabadság szajkószerü hangoztatása mellett talán az orgyilkosok tőrvetéseit is segitsük elő? Ölbetett kezekkel, bamba várakozás mellett legyünk puszta szemlélői a gigantikus erők mérkőzésének és szaporitsuk az elgázolandók számát? Ez nem a jövendő, ez nem az élet utja. Vissza nemzeti ősforrásunkhoz, vissza a Szent István-i uthoz, vissza az Urat nemcsak a templomban, hanem a mindennapi életben is szolgálni akaró gyakorlati kereszténységhez. Legyünk ezentul is őrei ezen a helyen a keresztény kultura pótolhatatlan kincsesházának, s nézzünk szembe a tagadás lelket pusztitó érvényesülésével. Mi hiszünk és hinni akarunk, nekünk hinnünk is kell, mert élni akarunk, és élni csak ugy fogunk, ha minden körülmények között hinni tudunk. Ezért kell politikánknak keresztténynek lennie, ezért kell társadalmunknak kereszténnyé válnia cselekedeteiben, magatartásában, erkölcseiben és mindenek felett szociális érzésében. Ezért kell Budapestnek is keresztténynek lennie, hogy az ország fővárosa az ezeréves kultura jegyében sugározza ki hatását mindenhová, ahol magyar szó csendül, talán hatványozottabban, mint valaha, mert a szellemnek utjában nem állithatnak vámsorompókat vagy fegyveres korlátokat. De Budapestnek keresztény, nemzeti szelleme nem állhat egymagában, a városoknak is követniök kell példáját. Kulturfölényünk csak akkor fog gyakorlati eredményeket termelhetni, ha városaink összefogva, a gyakorlati keresztény nemzeti akarni tudás és cselekvés elhatározásával telitik meg a lelkeket és ennek megfelelőleg alakul ki az egyén és az egész nemzet lelkisége is. Már jelentkezik is ez az akarat. Egyik város a másik után kapcsolódik be ebbe a körbe és adja ezzel is bizonyságát annak, hogy a keresztény nemzeti irányzatot a nemzet élniakarásának ösztöne sugalta; és az nem kialvóban, hanem tul a kezdet nehézségein, a megvalósulás gyakorlati mesgyéjén áll. Ez a mesgye az élet utja, a jövendőé, amelyről letérni bün és a logika örök törvényeivel szemben és azon megmaradni szent kötelességünk a magyar jövendő érdekében.

Harsogjon fel tehát a harci riadó a magyar városok falai között. Magyarok, testvéreim az élet utját járjátok és ne az elmulását.

A magyar fajvédelmi politika programmja

Gömbös Gyula nyilatkozata a Hajduföld munkatársának

(A Hajduföld tudósitójától.) A karácsonyi ünnepek alkalmából a „Hajduföld" munkatársa Budapesten felkereste Gömbös Gyulát, a magyar fajvédelmi politika vezéralakját, akitől az aktuális politikai kérdésekről, a magyarság tennivalóiról nyilatkozatot kért. Gömbös Gyula a következőket volt szives mondani munkatársunknak:

A legfontosabb az, hogy az ország mai helyzetében megteremtsük az egységes nemzeti közvéleményt olyan kérdések tárgyában, amelyek az ország politikai és gazdasági fejlődésének előfeltételét képezik. Ezek a kérdések szerintem a következők:

1. Meg kell állapodnunk abban, hogy Magyarország csak mint független állam szerepelhet a népek és a nemzetek társaságában. Meg kell akadályoznunk tehát minden olyan törekvés érvényesülését, amely az Ausztriával való perszonál uniót célozza. Kapcsolatosan ezzel állást kell foglalnunk a nemzeti királyság mellett.

2. Olyan külpolitikai orientációt kell keresnünk, mely orientáció elősegiti a független magyar állam megerősödését. Ebben a tekintetben helyeslem a kormány abbeli törekvését, mely az olasz-magyar barátság kimélyitését célozza. E mellett azonban figyelemmel kell lenni arra, hogy Jugoszláviával, tekintve az olasz-jugoszláv ellentéteket, szembe ne kerüljünk, mert nem szabad szem elől tévesztenünk azt, hogy Róma és Budapest között Belgrád fekszik és utunk a tengerhez is Jugoszlávián keresztül vezet.

3. Makacsul ki kell tartanunk a békerevizió gondolata mellett. A világ szine elé kell vinni ujból és ujból ennek a gondolatnak a fontosságát az európai béke szempontjából. A nagyváradi és kolozsvári események kellő megvilágitásban tényleg a gondolat nemzetközi értelemben vett megerősödését eredményezhetik.

4. A belpolitikai kérdés tengelyévé két kérdés állitandó. Az egyik a magyar faj elveszett szuprematiájának visszaszerzése, a másik oly gazdasági helyzet megteremtése, mely a gazdasági termelő egyedek megerősödéséhez vezet. Tekintettel arra, hogy Magyarország elsősorban agrár ország termelési szempontból és tekintettel továbbá arra is, hogy külkereskedelmi mérlegünk aktiv tételei elsősorban az agrár termelés fölöslegének kivitelből származnak, az egész magyar gazdaság politikának az agrár gondolt jegyében kell kibontakoznia.

5. A magyar földmivelésügyi miniszternek tehát nem rizstermeléssel kell foglalkoznia, hanem a bevált termelési ágak többtermelésének gondolata az, amellyel foglalkoznia kell, mert foglalkozni vele érdemes. A földmivelésügyi miniszter, vagy inkább a magyar miniszterelnök buzaminiszter kell hogy legyen és nem rizsminiszter. Amint az angol miniszterelnök elsősorban szénminiszter, ahogy azt maga annakidején kijelentette. A buzatermelés fokozása, az állattenyésztés fokozása, a magyar baromfitenyésztés fellenditése, a magyar szőlőtermelés terményfölöslegeinek értékesitése, a szikföldjavitás nagystilben, ezek azok a feladatok, amelyekkel érdemes rendszeresen foglalkozni, mert ha ezt nem tesszük, nem fogjuk külkereskedelmi mérlegünk eddigi passzivitását ellensulyozhatni, mely passzivitás ma már megdöbbentő méreteket öltött.

6. Hogy népünk széles rétegei tudjanak foglalkozni e kérdéssel, hogy megértsék quasi a többtermelést, szükséges, hogy a mezőgazdasági

(Folytatás a 2-ik oldalon)

És e földön békesség...

Irta: Dr Bessenyei Lajos

Közel kétezer esztendeje lesz, hogy egy csillagos éjszakán az angyaloknak és mennyei seregeknek az ajkáról elhangzott az Isten dicsőitése közben ez a szózat: „És e földön békesség" (Luk. 2. 8—14.), aminek bizonyságául „amaz Ige testté lett és lakozott mi közöttünk" Ján. 1. 14.).

Vajjon volt-e azóta és van-e jelenleg is e földön békesség?

Az elmult kétezer esztendőben bizonyára nem volt soha e föld kerekségén békesség. Ha az azóta kiontott és kiömlött embervért egyszerre összegyüjtenék egy helyre, akkor széles és mély tenger lenne abból; ha az azóta legyilkolt, megölt emberi holttesteket összeraknák mindet együvé, akkor óriás-magas hegy emelkednék azokból; ha az azóta elhangzott emberi sóhajtások, nyögések, kiáltások, sikoltások, halálorditások egyetlen hangba egyesülnének, akkor az tulharsogná az eget és földet megrázó mennydörgés bömbölését. Mindig és mindenütt szakadatlan küzdelem, fékevesztett gyülölködés, mészároló harcok, fajokatirtó pusztitás. Abban nincs semmi különbség, hogy keresztyén, vagy nem keresztyén népek cselekedték-é ezt? Sőt többször a megkeresztelt nemzetek körében még irtózatosabban tombolt az öldöklés ördöge, mint a kereszteletlen pogányoknál.

És a jelen idő semmivel sem jobb e tekintetben a multnál.

Csak nemrégen mult el egy rettenetes véres világháboru, melyben négy és félesztendő alatt sok millió ember pusztult el szárazon és vizen, levegőben és föld alatt. De az ugynevezett békeokmányok sem vetettek véget a halál bőséges aratásának, mert a továbbfolytatott közgazdasági harcban még több millió ment és megy tönkre éhségtől, hidegtől, betegségtől, gyötörtetéstől, rabszolgaságtól. S nem szünetel a hóhérolás irtó müködése sem, hanem egyre szedi szerencsétlen áldozatait. Vessük csak tekintetünket Oroszország felé, hol a földi pokol minden kinja tombol észvesztően és eszeveszetten. Vagy nézzünk el a messze Keletre, Kinára, ahol szintén a borzalmak szennyes áradata zug keresztül a boldogtalanok tehetetlen tömegén és sodorja alá magával a feneketlen örvények mélységeibe a bünösöket és ártatlanokat. Avagy pillantsunk át a közeli demarkációnális vonalon, a mi magyar keletünkre, erdélyi rabtestvéreinkre, akik emberekből állati hordákká visszasülyedt őrjöngők szabad zsákmányai voltak néhány nappal ezelőtt, de akik különben is, mióta az oláh rabigát vállaikra vették, nem élnek egyetlen egy nyugodt, szabad, békességes pillanatot.

Hol van hát a kijelentett, megigért földi békesség?

Tapasztalataink és igy tudásunk szerint e földön sehol. A tér és idő határai közt, a halandó emberek véges országaiban és birodalmaiban

nem leljük fel soha. Ide alant, itt köztünk, nálunk embereknél csak boldogitó igéret az, álmokkal tele reménység, idvességet nyujtó hit. Hiszen megmondotta egykor a ma testté lett Ige: „Az én országom nem e világból való.“ Az a földi békesség, ami legnagyobb áldás lenne hitvány földi életünkre, nem volt meg, nincs meg és nem is lesz meg soha és sehol e világ teremtményei közt. Át kellene egészen alakulniok az embereknek testileg és lelkileg, hogy kiviruljon közöttük a békesség fehér, áldásos virága. Ellenben karácsony szent éjszakájának ragyogó fényü csillaga, a föld szenvedéseinek gyógyitó balzsama, rabszolgáknak és börtönök lakóinak bilincseket leszedő kegyelemlevele, minden hivő embernek a földet az éggel összekötő szivárványhidja ez az angyali szózat: „És e földön békesség!“

Igen, ott fent, valamikor, megtisztultan a földi salaktól, megbünhődve már a multat és a jövendőt elérjük a békesség boldog otthonát: ez a hitünk magasztositja fel lelkünkben a karácsony jelentőségét a végtelenség mértékéig.

Bus magyar karácsony

Az ég alján már dereng a fény...
Biborban suhan völgyen, hegyek süvegén...
Izzik a fény... az örök-fény...
— Sötétlő felhők takarják az eget
És hozsánnát zeng az égi-sereg...
Krisztus-kereszt csillog a ködben,
Fény-jel hasad a távol égen:
Uj szövetség!...

Krisztus igéri az egész világot:
Minden bút ma örömre váltok!
Bőségben viruljatok a kedvemért,
Ajándékul adom a könnyekért!...
Utamon gyümölcs, uj élet fakad,
— Örömtüzet gyújt oltárán a pap!...
Uj törvényt adok: Szeretetet!...
És megváltom véle az embereket...
Csüggedt, szenvedő magyar-szivekbe
Az uj feltámadást hirdetem!...

Hajnal támad... oszlik a köd...
A Magyar Isten ideért... kiköt...
Nem kiált senki „Feszitsd meg“-et,
Áldásában fogan a magyar-szeretet.

Székely Molnár Imre.

HANGSZEREK:

Huzóharmónikák
Pengő 6·75-től
Hegedü Pengő 6 80-tól
Klarinétok P 10 80-tól
Gitárok P. 16 80-tól
Gitárcitárok Q. 10 80-tól
Beszélőgépek 26 75-től
stb.
Közvetlen szállitás a gyártási forrásból 20 ezer elismerő levél. — Külön magyar osztály. Kérje levelezőlapon (mely 16 fill. bélyeggel bérmentesitendő) képes főárjegyzékünket, melyetdijmentesen küldünk.
Meinel és Herold hangszergyár
Klingenthal 1480. szám. (Szászország.)

Eladó

Rákóczi-utca 35. számu nagytelkü — gazdáikodónak igen alkalmas — házas telkemet családi körülményeim miatt eladom.
Felvilágositást ad ügyvédem:
Dr Gévay Béla
Szent Anna-utca 11. szám.

(Folytatása a Gömbös Gyula nyilatkozatának)

ikoláztatás terén az országot átfogó reformok lépjenek sürgősen életbe, mert ahoz, hogy a modern termelés eszközeit igénybe vehessük, szükséges, hogy ezen termelési eszközökkel a népet ugy elméletileg, mint gyakorlatilag megismertessük. Ragaszkodom régi álláspontomhoz és tervemhez, hogy minden vármegyében szerveztessék meg egy mintagazdaság kisérleti állomással egybekötve, melyben a vármegye gazdaifjuságát és gazdáit instruálni, informálni és tanácsokkal ellátni lehessen.

7. Ha már a nevelés kérdésénél tartok, hangsulyozom az általános népmüvelődés fontosságát. Helyeslem a Levente-intézmények fejlődését és egyébként is a testnevelés fokozott pártfogását ajánlom mindenkinek, ki a haza jövőjét szivén viseli.

Ahoz, hogy mindezek a kérdések megvalósuljanak, szükséges az, hogy a magyar társadalom, tehát a falu népe is belekapcsolódjék az ország ügyeinek az intézésébe, melynek előfeltétele az ország ügyeinek ismerete. Ahoz, hogy ismerjük az országot, a napi eseményeket a sajtón keresztül figyelni kell és könyveket kell olvasni. Mindkettőtől eléggé irtózik a magyar, mert legtöbb esetben felesleges kiadásnak tartja. Bár az 1918 előtti és alatti események katasztrófális bekövetkezése arra vezethető vissza, hogy a tájékozatlan magyar tömeg válságos órákban nem tudta mihez fogjon. A magam részéről végtelenül örülök, hogy a vidéknek egynéhány lapja hatalmas fejlődést mutat és igy a Hajduföld is, melynek hasábjai számára szánom e nyilatkozatomat. Együttes válvetett munkával elérjük a magyar feltámadást. Ezt kivánom minden magyarnak az 1927. év karácsonya alkalmával.

Az Egyesült Polgári Pártok a biztos győzelem tudatában indulnak a keddi választási küzdelemben

Kikre szavazzon Debrecen hazafias polgársága

(A Hajduföld tudósitójától.) Az *Egyesült Polgári Pártok* a december 27.-i városatyaválasztásokon biztos esélyekkel veszik fel a küldelmet, szemben a teljesen széttagolt baloldali frakciókkal, amelyek ugyan minden eszközzel meg akarják téveszteni Debrecen hazafias polgárságát, de eredménytelenül.

A kedden lezajló szavazásra az illetékesek már minden előkészületet megtettek.

A választással kapcsolatosan még egyszer szükségesnek tartjuk tájékoztatás végett felhivni a debreceni választók figyelmét arra, hogy a leg raffináltabb módon kitalált hangzatos pártelnevezések tulajdonképen az októbristákat és a szociáldemokratákat takarják. Ezek aztán minden erejükkel dolgoznak azon, hogy megnyerjék számukra a város polgárságát, amely azonban szivvel-lélekkel az Egyesült Polgári Pártok listáját támogatja, mert az Egyesült Pártok listáján szereplő nevekkel látják biztositottnak a város polgárságának sorsát.

Épp azért, aki Debrecen város érdekeit a szivén viseli, csak a következő listára adja le kedden a szavazatát:

I. kerület, Csapó-utca: dr Bessenyei Lajos ref. főgimnáziumi tanár, vitéz dr Dávid Géza kereskedő, Sápi István csizmadiamester.

II. kerület, Péterfia-utca: dr Szücs Géza ügyvéd.

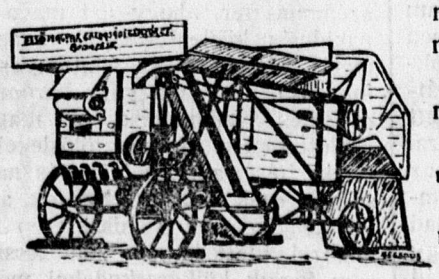
III. kerület. Hatvan-utca: dr Brokes Győző orvos, Gál Samu a HÉV igazgatója.

IV. kerület. Piac-utca: Rickl Antal kereskedő.

VI. kerület. Kossuth-utca: Balás Károly MÁV üzletigazgató, Kardoss Gyula kereskedő, dr Láng Nándor egyetemi tanár, Mellau Márton Svetits-intézeti igazgató, P. Nagy Zoltán zenedei igazgató, Veréb Lajos bőrgyáros.

VII. kerület, külsőség: Balog István (Hatvan-utcai) gazda, dr Ecsedi István egyetemi magántanár, ifi. dr Magoss György bankigazgató, Nagy Sándor (Kossuth-utca) gazda, Öry István gazda, Pásztor Ferenc gazda, Piszkay Árpád ny. őrnagy, földbirtokos, Polgári István gazda, Polgári Miklós gazda, Serly Gusztáv földbirtokos, dr Tóth Lajos egyetemi tanár, dr Vargha Kálmán, a Gazdasági Akadémia igazgatója.

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR Rt.
BUDAPEST VI. VÁCI-UT 19.
uj szerkezetü cséplőgépei a legjobbak,

mert *acélkeretesek*
mert *eredeti svéd kettössoru, ön beálló golyós csapággyal birnak*
mert *tisztitó felületeik rendkivül nagyra méretezettek.*
mert *legtökéletesebb cséplési eredményt szolgáltatják*
mert *könnyü sulyuknál fogva bár mely traktorhoz alkalmazhatók*

Kerületi képviselet:
Hungária Üzemfelsz. és Arukeresk Rt.
Debrecen, Hunyadi-utca 11. sz.

Olvassa a Hajdufölde t!!

Elsikkasztotta a megalakitandó profi futball klub pénzét

(A Hajduföld tudósitójától) **Egy érdekesnek igérkező footballkarrier elé tett pontot tegnap a debreceni törvényszéken *Májerszky* Jenő egyes biró. *Szilágyi* József uj footballklubbal akarta gazdagitani Debrecen városát. Az elhatározást tett követte Szilágyi gyüjtőiveket bocsátott ki és 64 pengőt össze is gyüjtött a klub céljaira. Később, mikor az emberek látták, hogy nem lesz semmi a klubból, követelték a pénzüket, melyet azonban Szilágyi nem tudott elszámolni. A tárgyaláson azzal védekezett Szilágyi, hogy nála a jószándék megvolt, de sok pénzt emésztett fel a többszöri Pestre való utazás, tárgyalások a profiszövetséggel és könyveket is vásárolt. Az ügyes érvelés dacára 1 hónapi fogházra itélte Majerszky egyesbiró.**

Megnyilt az Angol Királynő uj étterme

Az Angol Királynő vendéglő udvarán kora ősztől kezdve nagy volt a sürgés-forgás: készült az Angol Királynő-étterem, vendéglő.

Hónapok nagy és nehéz munkája befejeződött s az Angol Királynő-étterem visszaköltözködött oda, ahol régen volt s amit csak rövid pár éve hagyott el.

De ha egy királynő pár évre elhagyja székhelyét, mikor visszatér, a régi otthont kitatarozzák, felujitják, fényesebbé, melegebbé, kedvesebbé teszik.

Igy történt az Angol Királynővel is. Ha belépünk az uj étterembe, szemünk káprázik a sok szépségtől: ragyog, fényes, előkelő itt minden, a nélkül azonban, hogy hideg lenne. A régi, öreg falakon uj gálaruha feszül: remek, ivoirszerü drapéria, enyhe szelidkék tapéta. A mennyezetről egy sereg csillár szikrázva szórja a fényt, asztalok, székek, teritők, evőeszközök, szőnyeg, minden-minden uj; egyszóval az Angol Királynő Királynő méltó residenciába vonult be. Az étteremből nyilik — melytől csiszolt üvegfal választja el, — a pompázatosan szép fehér terem. — Egymagában olyan látványosság, hogy karácsonyra a legszebb látnivaló.

Csak egy maradt a régi: az Angol Királynő kitünő konyhája és még jobb, minden bút felejtő itala, mely jókhoz Rácz Jancsi huzza a kesergőt

Németh Nándor, az öreg, Budapestre elszármazott Németh András bácsinak a fia, hatalmas áldozattal épittette át az uj éttermet, mely az uj köntösben megifjodva s az ifjuságban ujságban ropogva Debrecen legszebb éttermévé rukkolt elő.

Igy várja most régi s bizonyára erősen megszaporodó vendégeit nagy vigasságokra a szépséges leányzó: az Angol Királynő étterme. Érdemes megnézni.

Tell Vilmos
a valódi sveici dobozos ementhali
Sajt
világhirü!

Vasárnapi istentiszteletek

Istentiszteleti rend a ref. templomokban Karácsony első napján.

Nagytemplomban d. e. 9 órakor prédikál dr Baltazár Dezső, ágendázik dr Révész Imre. D. u. 5 órakor Szundy Béla. — Kossuthéutcai templomban d. e. 10 órakor prédikál Baja Mihály, ágendázik Madar Zoltán. D. u. 5 órakor Aszalós Gyula.— Árpád-téren d. e. 10 órakor prédikál Kolozsváry Kiss László, ágendázik Magyar Bertalan. D. u. 2 órakor vitéz Huszár Endre. — Ispotályi-templomban d. e. 10 órakor prédikál Molnár Ferenc, ágendázik Szele György. D. u. 5 órakor Falucskay Béni. — Homokkertben d. e. 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt Bagdy Dániel, d. u. 3 órakor Dezső László.

Karácsony második napján:

Nagytemplomban d. e. 9 órakor Dezső László, 11 órakor dr Révész Imre, d. u. 5 órakor Aszalós Gyula. — Kossuth-utcai templomban d. e. 10 órakor Szundy Béla, d. u. 5 órakor Falucskay Benjámin. — Árpádtéren d. e. 10 órakor Falucskay Benjámin, d. u. 2 órakor Falucskay Benjámin. — Ispotálytemplomban d. e. 10 órakor Kardos Lajos, d. u. 5 órakor Dezső László. — Homokertben d. e. 10 órakor Aszalós Gyula, d. u. 3 órakor Szundy Béla.

A római katholikus templomban:

Karácsony első napján: éjjel 12 órakor éjféli misét pontifikál nagy segédlettel dr Lindenberger János apostoli kormányzói helynök, pápai főpap, prépost-plébános. Reggel 6 órakor pásztormise, egyébként szokott vasárnapi miserend. Minden pap három szentmisét mond. Délelőtt fél tiz órakor ünnepélyes főpásztori szentmisét mond és utána prédikál dr Lindenberger János. Utolsó mise fél 1 órakor. Délután fél 4-kor vecsernye. A szentbeszédet Takácsy Dénes mondja. — Karácsony második napján: Szokásos ünnepi miserend. Délelőtt fél 10-kor nagymise, utána szentbeszédet mond Kovács Sándor. Délután fél 4-kor ünnepélyes vecsernye.

Karácsonyi egyházi zene a róm. kath. templomban:

Karácsony első napján a fél 10 órai nagymise alatt a Szent László dalegylet vegyeskara a Máv. filharmonikus zenekar kiséretével Paul Mittmann miséjét (opus 140.) adja elő. Graduáléra: Pozorsky A. Pastoraléja. Tenor-szóló, előadja Kiss Béla. Offertoriumra: Seyler K.: Puer natus est. Előadja az énekkar és a vegyeskar. A szóló-részeket Soltészné Guldán Margit, Sarkadyné, Parentézy Gabriella, Kiss Béla és Takácsy Dénes éneklik. A mise változó részei alatt P. Griesbacher: Repertorium Choraléjából énekelnek Csernuss Gáspár, Sümeghy József, Takácsy Dénes és Vecsey István.

A háromnegyed 12 órai mise alatt Takácsy Dénes régi magyar karácsonyi énekeket ad elő.

Ünnep második napján a Szent László Dalegylet a háromnegyed 12 órai mise alatt az énekrészeket megismétli.

Evang. ünnepi istentiszteleti rend.

Dec. 24-én, a szentestén d. u. 5 órakor alkalmi istentisztelet. — Dec. 25-én, ünnep első napján d. e. 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt Farkas Győző. — Dec. 25-én d. u. 5 órakor ima. — Dec. 26-án, ünnep másodnapján d. e. 10 órakor prédikál Labossa Lajos vallástanár, urvacsorát oszt a lelkész.

Karácsonyi istentiszteletek sorrendje a görög szertartásu róm. kath. templomban:

Szombaton 12 órakor éjfeli istentisztelet papi segédlettel. — Vasárnap reggel 8 órakor diákmise. 9-kor katonamise. 10-kor nagymise fényes segédlettel, prédikál Papp Gyula parochus, sz. széki tanácsos. Fél 12-kor a csendesmise elmarad. D. u. 3-kor vecsernye. — Hétfőn, karácsony másodnapján és kedden sz. István első vértanu ünnepén ugyanez az istentiszteleti sorrend.

VAKOLÓ KANÁLLAL

Ne sirj, ne sirj Kossuth Lóránt...

(Paródia a karácsonyi könyvpiac szenzációjáról)

Első magyar történelmi revü 5 szimfóniában. Szövegét irta s zenéjét a XIX. század daltermésébőI összeválogatá: dr. Kossuth Lóránt. Irodalmi küzdelmek szárazon és vizen. Ára kottamelléklettel, amerikai reuter- jeggel és Budavár hiteles ostromával együtt 5 pengőforint. Színházakkal szemben vészirat. Minden jog, még a terditése joga is fenntartva.

I. szimfónia.

Szin: A budai helytartótanács kinzókamrája. Háttérben guillotin, előtte Metternich herceg összefont karokkal. Jobbszélen Lánchid, rajta a Pilvax-kávéház, Haeckenast lovasszobra s a bécsi redout. Balfenéken a felszabaditott jobbágyság apotheozisa. Koppantó, gyertyavég, nemzetőr-süveg. Jurátusok, tógátusok, komisszáriusok, peleskei nótáriusok, februári és márciusi ifjak, elaggott 48-as honvédek. Pilvax és estifény. idő: 1837, brumaire.

— **Schreyer:** Pejöhetnek, tomini! Én megfatyok matyar. A nefemet mekmatyarizálom Harsantó Johannra s asztatat montok, hoty a kirelájzumát ennek a jégen fütyülő, füzfán kopogó, sárgafekete világnak, mer' még a belit is kitapodom a kétfejü burkus cundrájának!

— **Szalay jurátus:** Ugy biz' a János! *Rossz kiejtés mellett is lehet magyarul beszélni, csak a dialektus legyen ám kifogástalan!* . . . (Diktál a jurátusoknak.) Irjátok cimborák: *„Irataim az emigrációból . . ." „Magyarország nem volt, hanem lesz!..." „Szeged szebb lesz, mint volt! . . ." „Bizalmam az ősi erényben . . ."*

(Kivülről felharsannak az „O, du lieber Augustin" hangjai. Pálffy Infidél gróf, Magyarország főkancellárja lorgnettel, csörgősipkában betáncol a szinre.)

— **Pálffy Infidél:** Ach, die Repellen! Ach, die Repellen! . . . Nattyon szep, nattyon szep, nattyon megfatyok elekedve . . . Ach, a Stefi von Majláth! Faty hoty hifják . . . *Komám faty, faty nem faty a komám?* . . . (félre) *Ilyen natyszerü szerep mék nem tolt nekem, csak a grai Póni von der Tschardaschfürstin* . . .

— **Kossuth Lóránt** (lelép a szobortalapzatról): *Veszélyben a drámairodalom!* Mentsük meg a történelmi szinmüveket!

— **Pálffy Infidél:** Mekfokni! Mekfokni! A repellt! Ajánlom a repellis kifitelét . . .

— **Kossuth Lóránt:** . . . Annyi energiát a *kivitelben,* mint amennyi erőt a *megajánlásban* s akkor e drámának sikerét még a szinházak kapui sem fogják megdönteni!

(Halkan szitálni kezd az ég . . . Esik eső karikára . . . Valahány csepp esik rája . . . Annyi áldás szálljon rája . . .)

II. szimfónia.

Szin: miniszteri szoba a redoutban. Alul bejárat az alsó, felül a felső tábla ülésteremébe. Közbül Széchenyi István részleteket olvas fel Szekfü Gyula által kiválogatott mondásaiból.)

— **Széchenyi Lóránt:** Veszélyben a Dráma! A Karok és Rendek lázonganak. *Jellasics Lóránt Pest felé közeledik. Dembinszky Lóránt el van ejtve és Deák Lóránt még nem készült el a felirati javaslattal* . . .

— **Kossuth Lóránt** (néma pillantást vetve Görgey Lórántra, az ülésterembe rohan) . . . *Leborulok e történelmi szinmü nagysága előtt* . . . (A képviselőházban elmondja Szeged népéhez intézett beszédét.)

— **Borcsa:** (szegedi nő Szeged zászlajával) Segitség, uraim! Szögedét elöntötte az árviz!

— **Széchenyi Lóránt** (lemondó gesztussal) Ilyenkor ősszel minden összejön . . . Szegény Kossuth, most kénytelen lesz elmondani a szegedieknek az ujonc-megajánlási beszédet . . .

(Egyre növekvő zene. A Gotterhalte s a Klapka-induló hangjai pisztolypárbajt vivnak. Gellérthegy felől izzó rakéták röppennek az égre. Gyáriparosok Isaszeg felé vonulnak.)

III. szimfónia.

Szin: Budavár ostroma. Görgey Lóránt a Svábhegy tetejéről csillagvizsgáló teleszkópon farkasszemet viv Dembinszky Lóránttal. Jobbszélen mennydörög az ágyu, ropog a kard. Ez lel-kesiti, ez lel-kesiti csat-tára, csat-tára a magyart.

— **Görgey Lóránt:** A harcot e percben megkezdem! (Püff-paff, nagyágyu, kiságyu, mozsárágyu, viharágyu.)

— **Kossuth Lóránt:** És ha most kezdi tábornok ur, körülbelül menynyi deig tart még ez a tizenkétórás ütközet?

— **Görgey Lóránt:** Két perccel ezelőtt befejeztük. Enyém a hatalom Öné az ország. És Hegedüs Lóránté a dicsőség.

(Mindjobban világosodik. Mikor már egész világos lesz, világosnál leteszik a fegyvert.)

IV. szimfónia.

Szin: Borcsa Amerikában. New-Yorki felhőkarcoló. A 36-ik emeleten történelmi dráma összes szereplői faji és felekezeti különbség nélkül összejönnek. Ki gyalog, ki lóháton.

— **Borcsa:** Teremtőm! Istenem! Hát most meg itt vónánk az amerikai Szögedében?...

— **Washington Lóránt:** Ime, a szabadság hazája! (Árbócra szökken husz-harminc hadilobogó)... És igy szól a Monroe-elv:

„A Drámairodalom a Hirlapirodalomé!"

(Amerikai ültetvényesek elcsusznak a banán héjon. Washington-induló.)

V. szimfónia.

Szin: Turini remetelakás. Jobboldalt részlet a Nemzeti Muzeum botanikai osztályából. Középen általános helyeslés, zajos ellentmondások a szélsőbaloldalon.

— **Kossuth Lóránt:** Olyan a dráma, mint a páfrány. Léggyökerekből táplálkozik és össze van kuszálódva. Diszes növény, de nem minden égaljban birkózik meg a természettel.

— **Helfi Lóránt** (lihegve): Uram! Küldöttség érkezett Magyarországból. Szeretnék tudni, hogy kinek van most már igaza: *Herczeg Ferenc Hidjának vagy Hegedüs Lóránt Kossuthjának? Széchenyi Istvánnak? Kossuth Lajosnak? Avagy Görgey Arthurnak?*

— **Kossuth Lóránt:** *Mondd meg liam, hogy ebből az ellendrámából magam sem tudok kiigazodni, de — ugy éljek én — hogy jövőre majd a Rákosi Jenő is ir egy sorstragédiát és annak minden bizonnyal „Görgey" lesz a cime...*

LISZTIUS.

Négynapi elzárásra itéltek egy állatkinzó gazdát

(A Hajduföld tudósitójától.) Finta Mihály ujfehértói gazda tegnap Debrecenbe hajtott szekerével. Az egyik pálinkás butik előtt megállt s bement inni. A lovakat egy vékony takaróval takarta le. Az állatok a nagy hidegben a fagytól szinte reszkettek s a kigőzölgéstől a vizes takaró a lovakra ráfagyott. A járókelőknek feltünt ez a kegyetlen állatkinzás és szóltak a rendőrnek, aki igazolásra szólitotta fel a butikban már 2 óra óta részegeskedő Fintát. A részeg ember csak a friss levegőn jött valahogy magához, de ekkor meg neki állt feljebb s agresszív módon viselkedett a rendőrrel szemben, aki nyomban bekisérte a rendőrségre.

Itt dr Tóth Sándor rendőrfogalmazó kihágási büntetőbiró botrányos állatkinzásért két napi elzárásra és 6 pengő pénzbirságra itélte és mert a szekerét felügyelet nélkül hagyta, még külön 8 pengő pénzbüntetést kapott.

Finta Mihálynál semmiféle bizonyitvány nem volt és Debrecenben nincsen oly ismerőse, ki személyazonosságát igazolni tudná és pénz sem volt nála, miért is a rendőrbiró összbüntetésül 4 napi elzárást állapitott meg s azonnal lecsukatta a brutális állatkinzó Finta Mihályt.

— **A ker. tanácsadó iroda a Ker. Nemzeti Liga debreceni osztályának a szegénysorsu magyar emberek istápolására és jogi tanácsadásra alakult szerve mindennemü utbaigazitásra ismét rendelkezésre áll minden szerdán és szombaton délután 6 tól 7-ig. (József kir. hg u. 16., bejárat a kapu alatt.)**

Ház és földtulajdonosok!
Kölcsönöket
hosszu és rövid lejáratra
előnyösen folyósit
Bleuer Imre Bankháza
Piac-utca 77.

Gyermekedények, korcsolyák,
Gillette készletek és más
karácsonyi ajándéktárgyak
nagy választékban
Sesztina Lajos
vasnagykereskedésében.

Prima almát szállit
AZ UNGHVÁRY LÁSZLÓR „ BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 27-33

Karácsonyfa-ünnepségek

A karácsonyi szeretet a sirból is visszahat áld és boldogit

Az ébredő magyarok karácsonyestje

(A Hajdufőld tudósitójától.) A debreceni ébredő magyarság hagyományos hüséggel és boldog áldozatkészséggel december 23-án délután 5 órakor gyujtotta meg otthonában gazdag szép karácsonyfáját a város legárvább gyermekeinek vigasztalására. A kellemesen fütött, tágas klubhelyiségben az illatos karácsonyi fenyőt hosszu asztalok, lócák vették körül, ahol az apró vendégek foglaltak helyet szüleikkel. Az asztalokon szép sorjában ki volt rakva a hatvan rend ruhácska, igen finom, meleg kelméből mérték szerint a gyermekekre szabva. Az ébredő hölgyek ezalatt a tagoktól küldött ajándékokat szortirozták és a kávéból, kalácsból álló ozsonnát készitették elő. Arra az eltéphetetlen testvéri szeretetre, amely az ébredő magyarok és Debrecen szegény magyarjai között az évről-évre felgyuladó ébredő karácsonyfa körül szövődött, meghatóan jellemző az a csodatettekre is képes magyar hüség, amely az idén a hideg sirból is felnyult gazdagon megrakott jóságos kézzel, hogy legalább a gyermekek meg ne érezzék, hogy valaki, akik őket a legtöbb áldozatra kész szivvel élelte ilyenkor magához, — örökre kihullt a debreceni ébredő magyarság frontharcosai közül. A mi elfelejthetetlen, drága bajtársunknak, ifj. Szoboszlay Sándornak áldott hüségü nemes családja ne vegye tőlünk másnak a szeretet ünnepén, mint az ő emléke iránt egyre növekvő szeretet jelének, ha emellett ma nem tudunk hallgatással elmenni, mert ugy érezzük, hogy a ma született Krisztus iránt tartozó keresztyéni kötelességünk is az, hogy vallást tegyünk minden adandó alkalommal és mindenek számára a mi Urunk igazsága mellett s azok között — mint ő akarta — elsősorban arról, hogy az igazi szeretet soha el nem fogy, mert ime a sirból is visszahat, áld és boldogit.

A megható karácsonyfa-ünnepélyt a gyermekek a „Mennyből az angyal eljött hozzátok" kezdetü régi szép magyar egyházi ének eléneklésével, majd a Nemzeti Hiszekegy közös elimádkozásával nyitották meg. Azután dr *Szathmáry* István, az ÉME debreceni csoportjának elnöke szólott a gyermekek szivéhez az édes apa jóságával és lelkeket összekapcsoló közvetlenségével.

— Ti gyermekek, — mondotta többek között, — mindenekfelett azt tanuljátok meg karácsony történetéből, hogy az a szeretet ünnepe, a szeretet története. Mert szeretni nem csupán rideg kötelesség, amit többékevésbbé minden hitü embernek előir a maga vallása, hanem a legnagyobb földi boldogság is annak a számára, aki szeretni igazán tud. Mi ébredő magyarok is ezt a boldogságot keressük, mikor a ti számotokra évenkint karácsonyfát készitünk és ha még sem mondhatjuk magunkat egészen boldognak, annak az egyetlen oka az, hogy szegénységünk miatt nem tudunk nektek ma annyit adni, mint szivünk szerint szeretnénk. A mi szeretetünk viszonzásaképen fogadjátok ezt a keveset is tőlünk jó szivvel és áldjon meg titeket a jó Isten — szegény kis gyermekek, — karácsonyi enyhülettel, karácsonyi békességgel.

Az áhitatos figyelemmel hallgatott jóságos szavak után a gyermekek mutatták be a tudományukat. Szavaltak — és a szülék, illetve tanitók nagy dicséretére legyen itt elismerve, — kivétel nélkül ízző hazafisággal és mély vallásossággal telitett verseket szavaltak: *Sári* Etelka, *Sári* Ilona, *Sipos* Mária, *László* Margit, *Iványi* Emmus, *Zsulos* Anna, *Gara* Irén, *Gara* Margit, *Czifra* Imre, *Keller* Ferenc, *Labancz* Etelka, *László* Ilona, *Nagy* Kálmán, *Szakmári* Bandi, *Tóth* Lajos.

A Himnusz eléneklése után az ajándékokat vették át a gyermekek, ami a hatvan vadonatuj téli ruhán kivül szalonnából, zsirból, pogácsából, babból, kenyérből, cukorkából állott. Majd a jó meleg kávé-ozsonnához ültek, honnan az ünnepélyen résztvevő nagy közönséggel együtt az esti órákban egy lelki áldásokkal is gazdag, áhitatos szép karácsony este emlékével távoztak el.

A karácsonyfa-ünnepély programszerü részének lezajlása után az ébredő bajtársak még hosszasan maradtak együtt meghitt beszélgetésben, hálával és szeretettel vévén körül kiváló elnöküket, dr *Szathmáry* Istvánt, akinek jószive és páratlan agilitása a mostani nehéz viszonyok között sem engedte szegényeink felett a Karácsony-estét elmenni testi és lelki örömök és áldások nélkül.

A MAV mühelytelep karácsonyfaünnepe

A MÁV mühelytelep jótékonycélu alakulatai az évente szokásos szeretet ünnepélyt december 22-én csütörtökön délután tartották meg. A szinpad előtt hatalmas karácsonyfa állott feldiszitve s az előtte álló asztalokon a 200 szeretet-csomag. Az Egyetértés zenekarának a Himnusz eljátszása után még két számot kellett közkivánatra lejátszania. Heynke Oszkár az Egyetértés ügyvezető alelnöke szép beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt s utána dr Lindenberger prépost-plebános, püspöki helynök beszélt. Özv. Kárpáti Józsefné a MÁV mühelyi MANSz alelnöknője által betanitott és lerendezett alkalmi szindarabban 14 kis leány igen ügyes előadást produkált. Az előadás után kiosztottak 200 értékes csomagot. A MÁV igazgatóság 42 pár cipővel járult az ünnepély sikeréhez. Az oroszlán részt az agilitás terén Erdőssy Béla házépitőszövetkezeti igazgató érte el, aki a MANSz elnökségével karöltve mindent elkövetett, hogy az ünnepély ne maradjon el a tavalyitól s ez sikerült.

A debreceni honvéd tisztikar és legénység jótékonysága

A *Hadröa* nemzeti szövetség debreceni csoportja által a Tiszti Kaszinó disztermében rendezett karácsonyfa ünnepély alkalmával 200 hadiárvát és ezenkivül a Zita árvaházbelieket sikerült téli ruhával és szeretet adománnyal ellátni. Elsősorban a debreceni helyőrség tisztikarát s legénységét illeti meg a felruházott hadiárvák hálája, mint akik rövid felszólitásra önként és bőkezüen adakoztak. A debreceni 11 honvéd gyalogezred legénységének példás szellemét bizonyitja az ezred szabadságra ment legénységének ama szép elhatározása, hogy karácsony estélyén 100 hadirokkantnak biztositott saját illetményeiből vacsorát.

A debreceni 6. vegyesdandár alakulatainál rendezett gyüjtés összesen 731 pengőt eredményezett a kormányzóné magas védnöksége alatt álló karácsonyi nyomorenyhitő akció javára. Az egész honvédségben ezen célra gyüjtött összeget vitéz bulcsi *Janky* Kocsárd lovassági tábornok, a m. kir. honvédség főparancsnoka fogja egy összegben a kormányzóné kezeihez juttatni.

Ezenkivül a Zsófia gyermekszanatórium és a SzEFHE javára adományozott 40—40 pengő adománnyal adott kifejezést a debreceni helyőrség tisztikara annak az áldozatkész szellemnek, amely a honvédség tisztikarát s legénységét egyaránt áthatja.

Szeretet ünnepély az „István" gőzmalomban

Az „István" gőzmalom munkásainak Önképző és Segélyző Köre, lélekemelő ünnypség keretében tartotta meg 24-én délután karácsonyfa ünnepélyét, melynek keretében szegénysorsu elagott munkatársait, valamint azok hátramaradottait ugy pénzbeli, mint természetbeni ajándékban részesitette A megjelent gyermekeknek pedig cukorkát osztatott ki.

Az ünnepélyt a Kör dalárdája a Hymnusz eléneklésével nyitotta meg, mely után Kovács Sándor r. k. káplán mondott beszédet s a dalárda karácsonyi éneke után kiosztattak az ajándékok.

Az ünnepély, amelyen az „István" gőzmalom összes alkalmazottai jelen voltak, a Hiszekegy eléneklésével fejeződött be.

A nádudvari MANSz karácsonyfa-ünnepe

A mult nap a nádudvari MANSz felebaráti szeretetprogramjának példás bizonyitékát adta. Ezen a napon ajándékozott meg a MANSz 45 nádudvari szegény tanulót egy-egy öltözet ruhával. Délután 3 órakor már megtelt a községháza tanácsterme a karácsonyi ünnepély iránt érdeklődő szülőkkel és gyermekekkel. A MANSz-asszonyok által összegyüjtött ajándékokkal diszitett nagy karácsonyfa volt a gyermekek és szülők örömének és figyelmének varázsa. Alatta a MANSz nők által készitett gyermekruhák. Nádudvar vezetőségén és tantestületén kivül megjelenésükkel emelték az ünnepély fényét Tormay Cecile, a MANSz országos elnöke, dr Petry Pál államtitkár, dr Tormay Géza h. államtitkár, nádudvari földbirtokos. Az ünnepélyt fél 4 órakor nyitotta meg dr Králik József plebános. Utána Veres Géza ref. lelkész méltatta az ünnepély célját. A ref., r. k. és állami iskolák tanulóinak éneke és szavalata szólaltatta meg a gyermeksziveket a kis Jézus szeretetéért. Ezután Tormay Cecile szólt a MANSz asszonyok nevében az örvendező gyermekszivekhez a gyermek Jézus szeretetéről és megköszönte a nádudvari MANSz-nők agilis tevékenységét.

A kabai gyermekek karácsonya

Szerdán zajlott le a kabai kulturturházban gyermekek egyik karácsonyi ünnepe, amikor az iskolás gyermekek három karácsonyi játékot és szindarabot adtak elő a felruházandó szegény gyermekek javára, rendkivül nagy sikerrel. Az előadás szép összeget juttatott a szegény kis pajtások felruházására. Csütörtökön délután ment végbe 103 gyermek felruházása a kulturház nagytermében. A gyönyörü karácsonyfa mellett Barabás Samu lelkész, országgyülési képviselő köszöntötte a gyermekeket és a szülőket s gyönyörü, szeretettől áthatott beszédben kötötte lelkükre a hálátatosságot, egyház- és hazaszeretetet. Ezután következett a ruhák kiosztása a tantestület segitségével. A gyermekek között 46 pár cipő, 20 öltözet ruhá, 19 leányruha, 22 télikabát és még nagyon sok téli alsóruha került szétosztásra. Most gyülnek az élelmiszer-adományok az egyházban a szegény szülők és gyermekek élelmiszerrel való megajándékozására, mely ismét sok szegénynek szerez boldogabb karácsonyt.

A világitási vállalat munkásgyermekeinek karácsonyfaünnepélye

ez évben is a vállalat üzletfeleinek áldozatkészsége és Rimanóczy Béla igazgató fáradhatatlan buzgósága folytán szombat délután tartatott meg a világitási vállalat gyártelepén. A szokásos ruházati felszereléseken és egyéb ajándékokon kivül Rimanóczy Béla igazgató egy nagyjelentőségü és a gyermekeket takarékosságra ösztönző uj meglepetésben részesitette a gyermekek egy részét. Postatakarékpénztári könyveket kaptak 5 pengős betéttel. Ezzel a betétkönyvvel a gyermekek megszokják a takarékosságot, mert már 10 fillért betehetnek és igy lassanként kis tőkére tesznek szert. A vállalat, hogy ezeknek a takarékkönyveknek a tulajdonosait még fokozottab takarékosságra ösztökélje, a maga részéről egy év mulva, amennyiben legalább annyi összeget gyüjtenek össze, mint amennyi az eredeti betét volt, külön jutalmazásban bizonyos összeget fog külön nekik adományozni.

Az ünnepség délután 3 órakor kezdődött. A városi tanács képviseletében jelen voltak: dr Sz. Kun Béla, Borsoss József müsz. tanácsos, Poroszlay László kormányfőtanácsos, Schwarcz Vilmos, Rimanóczy Béláné, Debreczeni Jenőné, K. Kiss Józsefné, Aberle Rajmondné, a vil. vállalat tisztikara é 230 gyermek szülőikkel.

A hirneves „CORMICK" t.heraütók és „CORMICK" petroleumtraktorok
elpusztithatatlan kitünő anyaguk, utólérhetetlen tökéletes szerkezetük és végtelen csekély üzemköltségük révén versenyen kivül állanak.
Kizárólagos képviselet és állandó nagy alkatrészraktár
Ráhmer Sándornál Debrecen, Piac utca 43.
Telefon: 962. Telefon: 962.

Legszebb ujévi ajándékok
Márton Gyula
és fiánál
Kötött, szövöttáruk
ingek, nyakkendők.

HIREK

1927 december 25 (Vasárnap)

Prot.: Karácsony Kath.: Nagy Karácsony

A Meteorológiai intézet jelentése:

Időjóslás: Változékony idő sok helyütt csapadékkal és jobbára fagypont feletti hőmérséklettel.

Gyógyszertárak közül délután és éjjel szolgálatot tartanak: Megváltó Arany Angyal, Sas, Tisza.

—

1927 december 26 (Hétfő)

Prot.: István Kath.: István vt

Városi muzeum nyitva 9—12-ig.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10—12-ig.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kigyó (Piac-u 33 Arany Angyal (Piac-u. 50.) Reménység (Csapó-u. 22.) Sas (Hatvan-u. 70.) Bocskay (Cegléd-u. 22.) Tisza (Péterfia-u. 76)

—

1927 december 27 (Kedd)

Prot.: János Kath.: János ap.

Városi muzeum 9—12-ig 2—4-ig.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Megváltó (Piac-u. 18.) Arany Egyszarvu (Kossuth-u. 8) Muraközy Hunyady-u. 5) Magyar Korona (Péterfia-u 10.) Nádor (Szent Anna-u. 66.) Csokonai Mester-u 43.) Arany János (Csapo-u. 66).

Karácsonyi fájdalom

Tizenharmadik éve már, hogy ez a két távoli világban fogantatott fogalom a magyar lélekben eggyé kulcsolódott, mintha már soha többé nem tudna, vagy nem akarna elszakadni egymástól.

Mert a karácsonyi örömben tizenhárom év óta több az örömnél a fájdalom a magyar ég alatt nemcsak azok számára, akiket a hideg, az éhség és a holnap reménytelenségének érzete ilyenkor kinoz legrettentőbben, hanem azok lelkében is, akiknek talán egy szent estére összekerül az élés, a tüzelő és a meleg lámpavilág, de mit ér a test pillanatnyi jólléte, ha a lélek azalatt, távol az illatos, enyhe karácsonyi tüzhelytől, a testvér magyar lelkekkel vergődik egyazon fagyos gyehennán.

Bármilyen visszásan hangozzék is, de mégis az a keserü látszat, mintha a kis Jézus tizenhárom év óta csak a lelketleneknek hozná ajándékul a karácsonyi örömöt, a lelketleneknek, akik nem tudnak szeretni és szánni senkit önmagukon kivül. Mert, aki magyarnak itt ma lelke van, annak — ha adott is a jó Isten — könnytől keserü a karácsonyi falat, csak nekik, akikhez nem jött el a Krisztus, egyedül csak nekik édes az ma és háboritatlanul tizenhárom év óta.

Szinte azt hinné az ember, hogy megbillent a világ régi, igazságos és bölcs rendje, ha a meg nem érdemelt karácsonyi örömökkel szemben nem volnának karácsonyi könnyek is, amiket kézzelfogható argumentumokkal szintén nem tud megmagyarázni az élet. Ezek a nem magunkért hulló karácsonyi könnyek, amelyeknek a szegény, árva és gyámoltalan testvérlelkek szenvedéseiben van elrejtve a magyarázatuk, ezek fogják a világ arcáról lemosni azt az igazságtalan és keserü látszatot. Mert az életnek, ahol semmi el nem veszhet, ősi, bölcs és áldott törvénye az is, hogy nem perdülhet ki egyetlen könny sem az ember szeméből anélkül, hogy valahol, másutt, ahol nem is sejtjük, boldog mosoly ne hasadjon fel rá mintegy válaszképen. Minden igaz szivből felszakadó sóhaj, amely ma az Istentől megáldottak tüzhelye mellől kél utra az éhezők, fázók és reményvesztettek árva hajlékai felé, valami égi transzformátor titokzatos mechanizmusa révén kenyérré, ruhává és boldog enyhületté válik a látszólag Istentől is elhagyatott árvák láthatatlan karácsonyfája alatt.

A mi karácsonyi imádságunk épen ezért nem lehet más, Uram! csak az, hogy a magyar karácsonyi asztalok felett ne töressék meg ugy egyetlen falat kenyér se ma, hogy a szivünk legmélyéről könnyek ne peregjenek reá a mi elhagyatott, árva véreinkért, — ne hintsen ma reánk anélkül fényt, meleget és enyhületet a betlehemi csillag, mert vágyunk már mi is, szikkadt ajkakkal áhitozunk, Uram! a régi, boldog, egész magyar karácsonyok után és még sem tudunk, mert nem vagyunk méltók örülni a Te szent és áldott karácsonyi ajándékodnak, Istenünk! amig szivünk meleg könnyeivel le nem mostuk testvéreink arcáról tizenhárom magyar karácsonynak odajegesedett fájdalmát. **(egy)**

—

— Az Egyesült Polgári Pártok központi választási irodája a Markus-féle városház-étterem pincehelyiségében van.

— A debreceni Tiszti Kaszinó Szilveszter estélye. A Tiszti Kaszinó vezetősége december 31-én a Tiszti Kaszinó dísztermében Szilveszter estélyt rendez. Az estély 9 órakor kezdődik. Éjjel 11 óráig tánc lesz, azután egy rövid, kacagtató mozi előadás következik. A mozi előadás után veszi kezdetét a Tombola. A Tiszti Kaszinó vezetősége anyagi áldozatot nem kimélve, számos értékes és praktikus tombola nyereménytárgyat szerzett be. Egy-egy tombola jegy ára 1—1 pengő lesz. Belépő dij az estélyre nincs. A ruhatár használatát 1 pengőért mindenki tartozik megváltani, kivéve a Tiszti Kaszinó tagjait, akik — ha tagsági igazolványukat előmutatják ruhatári dijat nem fizetnek. Aki meghivóra reflektál, azt valamely tiszt ismerőse utján igényelje.

— Eljegyzés. Dr Lee Tibor debreceni kir. itélőtáblai tanácsjegyző eljegyezte Kubek Bözsikét Debrecenből.

— Halálozás. Részvéttel értesülünk, hogy Debrecen uri társadalmának egyik közszeretetben és tiszteletben álló tagja, *Ambrus* Lajos nyugalmazott pénzügyőri felügyelő december 23-án, pénteken este Debrecenben hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése ma, vasárnap délután 3 órakor lesz a Szent Anna utcai róm. kath. temető kápolnájából. Az elhunytban dr *Ambrus* József gyermekklinikai tanársegéd édesapját, dr *Diczig* Alajos kereskedelmi és iparkamarai segédtitkár apósát gyászolja.

— Vigest a Népházban. Az ünnepekre tekintettel kivételesen vasárnap és hétfőn este 8 órakor rendezik meg a Népház vigestjét. A népházi vigesték karácsonyi müsora ugy van összeállitva, hogy a közönség a müvészi szórakozás mellett ki ne fogyjon a kacagásból. Igazi ünnepi müsor. Teljesen uj, jobbnál jobb számokkal, mely bőséges ellenértéket nyujt a jótékony célra hozandó csekély áldozatért. Rózsa Lenke városszerte hires magyar szóló táncszáma, amelyet Liszt II. rapszódiájára táncol, Simon István a kiváló baritonista operaáriái, Marton Alice, Hoór Tempis Erzsébet kiváló tanitványának müdalai, Reider Böske és Árvay László táncos duettje, Rásó Ernő kitünő uj kupléi kimagasló számai a müsornak. E müvészi magánszámok között pedig nagyszerü tréfák, vigjelenetek gondoskodnak a közönség jóhangulatáról. Jegyelővétel a Kossuth u. 58. sz. alatti trafikban, hol a részletes müsor is megtekinthető, vasárnap délelőtt 11 óráig s hétfőn délután 2 óráig. Vigesti pénztárnyitás előadások napján este 7 órakor. Helyárak: zsöllye 1 pengő, I. r. ülőhely 80, II. r. 60 és III. r. 40 fillér.

— Ma nyilik meg a segéd- és tanoncmunkakiállitás. A Debreceni Ipartestület az iparessegédek és tanoncok ipari előhaladásának bemutathatása céljából — mint már közöltük — ismételten megrendezte a ksrácsonyi segéd- és tanoncmunkakiállitást. A kiállitás a Burgondia-utcai Iparostanonciskola torna-, földszinti és emeleti helyiségeiben ma, azaz vasárnap délelőtt 9 órakor nyilik meg. A kiállitás január 1 ig bezárólag tart.

— Kinevezés. Mayer János m. kir. földmivelésügyi miniszter a vezetése alatt álló miniszterium képviseletében dr Rácz Mihály gazdasági akadémiai rendes tanárt az „Országos Törzskönyvelő Bizottság" tagjává nevezte ki. Ezen bizottságot nemrégen alakitotta meg a földmivelésügyi miniszter azon célból, hogy a hazai állattenyésztést intenzivebbé tegye és az állatok törzskönyvezésével minél értékesebbé tegye a magyar állatállományt. Magunk részéről örömmel regisztráljuk Rácz professzornak ezen ujabb kitüntetés számba menő kinevezését, mert elismerését látjuk benne annak a nagyon értékes közérdekü tevékenységnek, amelyet ő hazánk állattenyésztésének előbbrevitele érdekében önzetlenül és példaadó módon évtizedek óta olyan eredményesen kifejt.

— Két ujját levágta a gép. A *Falk*-féle kefegyárban a gőzüzemre berendezett stancoló gépen dolgozott *Gulyás* Mária 18 éves munkáslány. Egy szőrnyalábot akart kivenni a gépből, miközben a gép elkapta a leány kezét és két ujját levágta. A rendőrség a vizsgálatot megindította

Februárban lesz a hortobágyi bikavásár. A Debrecen—hortobágyi magyar tenyészbikatelep legeltetési társulat a szokásos évi bikavásárát 1928 február közepén rendezi. A társulat bikatelepének ezen immár harmadik vásárán hatvanöt darab hároméves fajtiszta magyar ridegen, hortobágyi jellegü szikes legelőn nevelt, de köteles tenyészbika kerül eladásra. A bikák valamennyije a Hortobágy magyar tehénállományának szinejavát magában foglaló u. n. „cifragulyai" teheneknek a debreceni törzsgulyai bikákkal való párositásából származik. A bikatelep megalakulásának célja: a magyar tenyészirányu vidékek községei és birtokosságainak tisztavérü, vérszilárd s a külterjes viszonyok között is sokáig tenyészképes ivarérett bikákkal való ellátása s épen ezen közérdekü célra való tekintettel a földmivelésügyi kormány is támogatja a debreceni gazdáknak ezen — a magyar marha megmentése érdekében folytatott — törekvését. A bikatelep alig háromévi müködése alatt állami nagy oklevelet, OMGE oklevelet s gazdasági egyesületi nagy oklevelet nyert. Vásárait nemcsak a közeli és távoli magyar marhatenyésztő községek megbizottai szokták felkeresni, hanem számos uradalom is innen szerzi be magyar bikáit, sőt az eddig tartott vásárokon a megszállott Felvidék községeinek megbizottai is megjelentek s ki is szállitottak néhány kiváló egyedet. A februári vásár iránt máris élénk az érdeklődés. Felvilágositásokat nyujt a társulat irodája (Debreceni Gazdasági Egyesület titkári hivatala Debrecen, Piac-utca81.).

— Ügyvédi hir. Vitéz dr Szilágyi Dénes ügyvéd szabadságáról hazaérkezett. Irodája (Piac-utca 44.) vezetését átvette.

— Leventék figyelmébe. Tekintettel a karácsonyi ünnepekre a leventefoglalkozás december 22—1928 január 7 éig bezárólag szünetel. 1928 január 8 án már rendes foglalkozás tartatik.

— Lopás és sikkasztásért 1 havi foghaz. Gáll Jenő debreceni földbirtokosnál házmester volt Zsilák János. Zsilák a szolgálatát hanyagul látta el s ezért felmondott neki a földbirtokos. Eltávozása után vette észre Gáll Jenő, hogy a szobából több függöny és függönytartó, továbbá az udvarról egy pár láda és 2 vasveder is hiányzik. A nyomozás megállapitotta, hogy a tettes Zsilák János házmester volt. A debreceni törvényszéken tegnap tárgyalták bünügyét s a biróság Zsilákot lopás és sikkasztásért 1 havi fogházbüntetésre itélte.

— KÖZELEDIK AZ UJÉV. Fizessen elő a „Hajdufőld"-re, hogy az 1928. évben mindennap rendszeresen olvashassa a Tiszántul legjobb és legtartalmasabb napilapját. Akik már most előfizetnek, ujévig dijtalanul kapják a lapot, a gazdag tartalmu, szenzációs karácsonyi számmal és a „Hajdufőld" 1928. évi naptárával együtt.

— Bort, kecskemétit a Városház Étterem söntésében 1 P 40 fillér, kihordásra 1 P 20 filérért kapható.

— Rádió-müsor. December 25. Vasárnap. Budapest. D. e. 8.30: Református istentisztelet a Calvin-téri templomból. Predikál Ravasz László dr püspök. 10: Zenésmise a belvárosi plébániatemplomból. Szentbeszédet mond P. Bangha Béla S. J. 12: Pontos időjelzés. Utána a m. kir. Operaház tagjaiból alakult kamarazenekar hangversenye. Vezényel: Komor Vilmos karnagy. Közreműködik Szende Ferenc, a m. kir. Operaház művésze. 3.30: Manchen Mariska gyermekdélutánja. 4.15: Székely Mihály, a m. kir. Operaház művésze magyar nótákat énekel nagyváradi Bura Sándor és cigányzenekarának kiséretével. 6: Slágerek régi operettekből. Éneklik: Lakatos Ilonka és Teleky Sándor, kamarazene kisérettel. 7.30: A Budapesti Ének- és Zenekar Egyesület előadása a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. Vezényel: Lichtenberg Emil. Közreműködnek: Halász Gitta, Somló József és Manowarda József. 1. Haydn: A Teremtés oratórium magánénekre, vegyeskarra és zenekarra. 9.30: Pontos időjelzés, sporteredmények. 9.45—12: Cigányzene. 12—1: Jazz-band.

Külföld. Bécs (517.2 és 577.) Vasárnap. D. e. 10.30: Orgonahangverseny. 11: Szimfónikus hangverseny. D. u. 3.30: Auber: Az ács és lakaos. Operaelőadás. 8: Operetelőadások. Berlin (483.9). Vasárnap. D. e. 11.30 Hangverseny. D. u. 4.30: Operaelőadás Szórakoztatózene. 8.30: Wagner-est: Róma (40) Vasárnap. D. e. 10.15: Egyházi zene. D. u. 5: Tánczene. 8.45: Szavalatok. 9: Szinházi előadás közvetitése.

— A városi muzeum karácsony első napján zárva lesz. Második napján hétfőn d. e. és d. u. 9—12. 2—4 óra közt belépődij nélkül megtekinthető.

— Baleset munka közben. Kovács Gyula faraktáros Károly Ferenc József-ut 186. sz. alatt levő telepén Sarkadi József mint gépész volt alkalmazva. A benzinmotoros faaprítóba egy korhadt rönköt tett bele. Az aprítófürész nagy erővel csapódott a rönkre, amelynek egyik darabja összezuzta Sarkadi József jobbkezét. A megsérült gépészt a sebészeti klinikán ápolják.

— A Debreceni Iparosifjuság Önképző Köre december 26-án, hétfőn délután 4 órai kezdettel kulturdélutánt rendez. Müsor: 1. Nyitány, előadja az ifjusági zenekar. 2. Bartha Sándor szavalata. 3. Cimbalmon magyar dalokat játszik Telki Ilonka. 4. Kubinyi Ferenc szavalata. 5. Magyar dalokat énekel Püspök Zoltán.

— Lapunk Budapesten állandóan olvasható a Park szálloda kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

BÁNÁN-BEHOZATAL. ÉRETT NYUGATINDIAI BANÁN A LEGJOBB TÁPLÁLÉK BP. TELEFON: 982-25.

— **Erős, vérbő, kövér emberek** számára a természetes „Ferenc József" keserüviz naponkint való ivása a legkisebb erőlködés nélküli könnyü és rendes bélmüködést biztosit. Számos szakorvosi jelentés bizonyitja, hogy a **Ferenc József** viz köszvényben és csuzban szenvedőknek, valamint cukorbetegeknek is nagyon jót tesz s ezért méltán megérdemli a legmelegebb ajánlást. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

— **Napkelet lexikona 2 kötetben 48 pengő. Legteljesebb kézi lexikon 30 ezer cimszót tartalmaz Egyéb könyvujdonságok a Csáthy könyvkereskedésében Piac-u. 8. Telefon 2 - 96.**

— **A Városház étterem karácsonya és Szilvesztere.** Alig egy pár hónapja, hogy megnyilt a Városház étterem és már is a legelső üzletek közé emelkedett. A Városház étterem tágas, levegős, hatalmas terme, amely a vidék legelegánsabb helyisége, az előkelő közönség mindennapi megszokott szórakozó helye lett. Az étterem konyhája kiváló, italai minőségéről és jóságáról az egész város beszél. A helyiség zenekara pedig nivó, musikálitás és szórakoztatás szempontjából a legmüvészibb együttes. A Városház étterem a karácsonyi ünnepeken és Szilveszterkor megkettőzött figyelemmel fog gondoskodni arról, hogy a közönség jól érezze magát.

— **A borbély és fodrász szakosztály** ezuton hivja fel a közönség figyelmét, hogy üzleteiket vasárnap déltől kedd reggelig zárva tartják.

— **Budapestre utazók figyelmébe.** A háromnegyed évszázados multra visszatekintő Semler cég karácsoocassiós vására a szokottnál is nagyobb siker jegyében folyt le. E világszerte elismert előkelő pozicióju cég üzletének és raktárának tus választékát rövid időre meghosszabbitott alkalmi vásár keretében tovább árusitja, hogy a karácsonyi ünnepek előtt Budapestre felutazni nem tudó közönsége is részesülhessen a páratlan kevezményü vásárlásban. Ezen meghosszabbitott occassiós eladás, amely a Semler cég főüzletében (Budapest, IV. kerület, Bécsi-utca 7. szám) folyik, legelsősorban a karácsonyi vásár nagyforgalma folytán felhalmozódott minden méretü legkitünőbb minőségü férfi és női szövet maradékok kerülnek páratlanul mérsékelt áron eladásra. Ismételten ajánljuk városunk és környékén lakó igen tisztelt olvasóink figyelmébe a Semler cég occassióját. A cégnél a vidéki vásárló közönség soronkivüli figyelmes kiszolgálásban részesül.

— **Budapesti tudósitónk** jelentése szerint mozgalmas élet folyik a főváros legrégibb harangöntőjének Walser Ferencnek gyártelepén. A karácsonyi ünnepekre közel 15.000 kg. harang megy utjára az ország minden részébe, ami óriási teljesitmény, mely azonban teljesen jogosult bizalmon alapszik, miután az eddig öntött közel 20.000 Walser harangból még egy sem repedt el. Walser Ferenc különben kiváló és tartós tüzoltószereiről is országszerte előnyösen ismert.

— **Karácsony este eltörte a kezét.** Balogh Etelka 36 éves cseléd a Ferenc József ut 71. sz. házban egy ruhával telt kosarat akart felvinni a a csigalépcsőn a padlásra. Három méternyi magasból lecsuszott a lépcsőn, minek következtében bal kezének csuklóját eltörte.

— **Könyvujdonságok:** Eötövényi: —Szekeres: Gazdasági jogismeret, Móricz Pál: Elbeszélések, Csathó: Miért nem ment nagyapa nagymamához, Moruis: A magyar müvelődés eszményei. Ezen könyvek kaphatók Antalfy József cégnél. Telefon 612.

— **Képkeretezést olcsón müvésziesen készit Blattner és Szabó Kossuth u. 4.**

— **A közelgő ünnepekre** ajándéknak szánt fényképeit **Berzéki** mütermében készittesse, Piac-utca 38., a főposta mellett. Telefon 11—35.

— **Legszebb karácsonyi ajándék** gyönyörü kabát, estélyi vagy táncruha Laborfalvy Márkos Lujza divatszalonjából Rákóczi-utca 41.

— **Legelegánsabb** frakk és szmoking ruhákat készit Szabó László, Széchenyi-utca 1.

— **Fővárosba utazó olvasóinknak** páratlan kedvezményt nyujt a Keleti pályaudvarral szemben levő, **elsőrangu Park-szálloda, amennyiben** a szobák árából 20 százalék, az éttermi árakból pedig 10 százalék **engedményt ad kiadóhivatalunkban dijmentesen kapható utalványok ellenében. Egyben felhivjuk a Park-szállodának lapunk más helyén olvasható hirdetésére szives figyelmét.**

— **Felhivjuk** olvasóink figyelmét a Turul Cipőgyár mai hirdetésére, melyben közhirré teszi egyébként is karácsonyi olcsó árainak jegyzékét.

— **A Budapesti filharmóniai zenekar** egyetlen hangversenye január 12-én a Bika disztermében, Halász László zongoramüvész közremüködésével. Vezényel: Komor Vilmos karnagy. Jegyek a menetjegy irodában. Zenekedvelők bérelt helyeiket 15% kedvezménnyel január 8-ig kiválthatják.

— **Tükörgyártás, üvegesiszolás, kirakatok tükrözése, autók, autóbusz üvegezése Sipkovits, Szív-utca 15. sz. Telefon 356.**

KÖNYVESHÁZ

Zivuska Andor: Meghitt órák. (Régi és ujabb versek. A Kékek Clubja kiadáa.) A meleg liráju magyar poétának, Zivuska Andornak szanaszét heverő költeményei: azok az imádságos, szép versek, melyek a fájdalmas magyar életnek legszentebb érzéseit, a reményteljes és álmodó magyar éjtszakák csodálatosan zengő gondolatait foglalták remekveretü formákba, annyi sok év után gyüjteményes kiadásban is megjelentek. Sem a szerzőt, sem a verseket nem szükséges a Hajdufőld olvasóközönségének bemutatnunk: Zivuska Andor ma már országos viszonylatban is a legerősebb és legtisztább fényü önálló csillagok közé tartozik, méghozzá annak a mély távlatu égtájnak csillagrendszerében, melynek ragyogása és termékenyitő melege két forrásból, a krisztusi szeretet és a magyar élettüz egybeolvadó erejéből táplálkozik.

Verseskönyve karácsony vigiliáján hagyta el a sajtót s igy kritikai méltatásával később fogunk foglalkozni. Most csak annyit állapitunk meg a több, mint 200 oldalas kötetről, hogy az remekbekészült foglalata Zivuska Andor érzelmi s gondolati költészetének s annak egyetlen magyar ház könyvtárából sem szabad hiányoznia. A „Meghitt órák" cimlapját Haranghy Jenő müvészi rajza ékesiti s a meritett papiron készült amatőr-kiadás a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat izléses munkáját dicséri. Kapható minden könyvkereskedésben 4 pengőért.

Multak tarlóján. *(Elbeszélések.) Irta: Nagy Sándor. Hajduhadház. 1927.* A debreceni református főgimnázium sokféle tehetséggel megáldott vallástanára, *Nagy* Sándor, egy 15 elbeszélést tartalmazó kötetet adott ki, amelynek csinos és tetszetős boritéklapját is saját maga tervezte és metszette. Rövid időn belül ez már a második ilynemü kötete a szerzőnek. A tárgyai javarészét, amint a kötet cimében is jelzi ezt, a multból veszi, még pedig a hajduság életéből (A három rucák, Az érdem jutalma, Nem az a sok beszéd . . .), vagy az iskola világából (Mikor a keresztapa vizsgáztat, Pedagógiai otthon), vagy a saját egyéni dolgaiból (Nagypéntek után — husvét, Az én csizmám). Nemzeti érzéssel telitett, magyaros lelkü témák ezek mind, melyeknek tiszta, becsületes, erkölcsös levegőjük mintha nem is a mai züllött közállapotok közé való volna. Azokat az eszményeket, melyeket ezek a kis történetkék megelevenitenek, nemrégiben nagyon megcsufolták, erősen besározták nálunk. Annál nagyobb tisztesség illeti a tudós szerzőt, hogy ilyeneket is fel mert dolgozni s nem félt az esetleg innen-onnan felhangozható „maradi, ósdi, avatag, dohos" stb. szavakban felérepülő elfogult kritika gunyos megjegyzéseitől. Mi magunk is gyermekeink is, akik még tudjuk és akarjuk szeretni szent hagyományainkat, igaz gyönyörüséggel olvasgathatjuk ezt a kis kötetet, amelynek könnyedén folyó, zamatos gördülékeny stilusa is egyik főerénye. Igen érdekesek a humoros elbeszélései (Utazás a kalap körül, A nyaklánc, A tudós utbaigazitása), amelyekben a vidám jókedv hangjai csendülnek meg és egy-egy emberi gyöngeségünkre mutat rá tréfásan, de egyben komolyan inteni, javulásra téritени célzó akarattal. Egészben véve értékes kis munkának minősithetjük az elmondottak alapján ezt a kötetet, melyet mindenkinek ajánlhatunk, aki tiszta forrásvizből óhajtja a maga irodalmi szomjuságát oltani. (bl.)

SZINHÁZ

A Csokonai szinház müsora.

Vasárnap délután fél 4 órakor: **A legkisebbik Horváth lány;** este bérletszünetben: **Borcsa Amerikában.**

Hétfő délután fél 4 órakor: **Fecskefészek.** Operett.

Este: **Katonadolog.** Operett.

Kedden este C) 20. bérletben: **A Zenélő óra.** Harmadszor.

Szerdán este bérletszünetben: Timár Ila és Ferenczy Marian felléptével: **Mesék az irógépről.** Operett sláger-ujdonság.

A szinházi iroda hirei:

Ma, vasárnap délután fél 4 órakor mérsékelt árakkal: **A legkisebbik Horváth lány.** Timár Ila felléptével.

Holnap, hétfőn délután fél 4 órakor mérsékelt árakkal: **Fecskefészek.** Timár Ila, Ferenczy Marian felléptével.

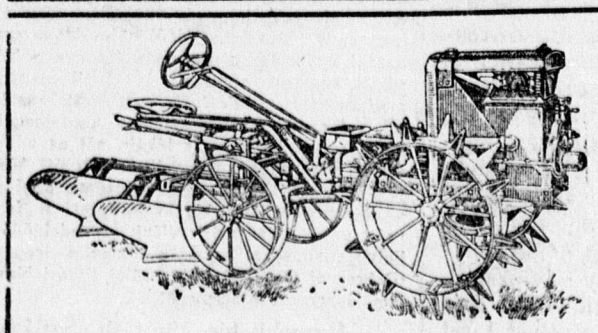
Ünnepi esti előadások. Ma, vasárnap este bérletszünetben: **Borcsa Amerikában.** Elek Ica, Ferenczy felléptével. (Szigeti Jenő a III. felvonásban népszerü angol dalát énekli.)

Holnap, hétfőn este bérletszünetben: **Katonadolog.** Timár, Ila, Elek, Ferenczy, Halasiné felléptével.

Kedden este C) bérletben: A **Zenélő óra.** Sajtó és közönség egyöntetü megállapitása szerint a **Zenélő óra,** Harsányi Zsolt legujabb darabja nagyszerüen megirt, hatásos szinjáték, ugy hogy teljesen indokolt a közönség élénk érdeklődése, mellyel a **Zenélő óra** keddi előadása elé néz. A **Zenélő óra** eddigi két előadását telt ház közönsége tapsolta végig. Ugy Halasi Mariska és Hermann Manci, valamint Kondrát Ilona, mint Rajz Ferenc, Forgács Sándor, Szirmai, Fülöp és a falusi zsidó mulatságos alakjában Szigeti Jenő zajos tapsokat aratnak a **Zenélő óra** előadásán. Jegyek ma már válthatók.

Mesék az irógépről. A budapesti Városi Szinház legujabb slágere, mely a most elhunyt Szomaházy regényből készült, a budapesti közön-

ANGOL JAMES és RUDGE MOTORKERÉKPÁR RÉSZÉRE
körletképviselőt keres BRUCK NÁNDOR ÉS FIAI
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRUT 10. SZ.

Kisgazda nem cserél nagy urral, ha földjét szántja Centaurral.
Szánt, vet, boronál, kapál, arat, csépel, darál, vontat
A Centaur traktor beszerzési ára **olcsó,** üzemanyag fogyasztása **csekély,** de teljesitménye **nagy,** munkája **pontos, gyors és eredményes.**
Ha tehát a kisgazda CENTAUR traktort szerez be, sok pénzt takarit meg és földjének hozadékát emeli.
Ára 36.000 — Pengő.
Bemutatja és mindennemü felvilágositással szolgál:
Talajmüvek Részvénytársaság Budapest, Alkotmány-u. 25. sz. Tel.: 291-94.

ség véleménye szerint az utolsó tizesztendő legsikerültebb magyar operettje. **Mesék az irógépről** c. darab nem szorul reklámra, mert annyira nagyszerü, hogy a közönség avatta Budapesten is slágerré.

Mesék az irógépről — Honthy Hanna legujabb kreációja. A debreceni bemutatón Honthy szerepében a vidéki operett-szinpad legnevesebb primadonnája, Timár Ila alakitja, aki ugy prózában, mint énekileg méltó, egyenrangu pályatársa a fővárosi müvésznőnek.

Mesék az irógépről — bonviván szerepe egyenesen Antók Ferenc testére szabott parádés szerep. A komikus triász: Szirmai, Rajz Jancsi, Szigeti. A táncos primadonna: Ferenczy Marian. Kivülök Szathmáry Margit egy szinésznő kedves alakját elevenitit meg, Virágháthy, Szigethy Andor, Mihályi Ernő pedig epizódszerepekben emelik a **Mesék az irógépről** hatalmas sikerét.

Jegyek állandóan egész nap válthatók.

Mesék az irógépről — muzsikája nagyszerü. A zenekart ezuttal a népszerü Csanak Béla vezényli.

Mozgószinházak közleményei:

Vasárnap—Hétfő—Kedd.

VIGSZINHÁZ

PETROVICH SZVETISZLÁV
a közkedvelt magyar filmmüvész legujabb alakitása:

A SZIRÉN

(A TENGER DÉMONA)
romantikus történet 10 fejezetben,

—

Megelőzik:

Holland népünnepély ismeret terjesztő, **Ludass és Mulass Hercegnő és a bika** bohózatok.

APOLLO

Vigest!

ZORO és HURU
legujabb vigjátéka:

A szerencsekerék

7 felvonásban.

—

Megelőzik:

Egy nadrág fele, Buster a moziban és **Trotti és a szesztilalom** bohózatok.

URÁNIA

Vasárnap—Hétfő! Vasárnap—Hétfő!

A veszedelmek ura

(DIADALMAS FÉRFI)
egy vakmerő lovag kalandjai 8 felv.
Főszereplők: JOHN GILBERT, ROY D'ARCY és ELEANOR BOARDMANN.

—

Megelőzi:

Menyaszonyrablás

egy tavaszi szerelem története 7 felv.
A főszerepekben: JOSEPH és RUDOLF SCHILDKRAUT.

Előzetes jelentés:

Szerda — Csütörtök:

Apollo: A tiltott csókok szigete, vidám kalandok 10 fejezetben. A főszerepben Elga Brinck. — Megelőzi két amerikai bohózat.

Vigszinház: Kizárólag csak felnőtteknek! Két sláger! Az uj milliárdosok, vigjáték 7 felvonásban, a főszerepekben Pottash és Perlmutter, Louise Fazanda. — Nászéjszaka a háztetőn, vigjáték 8 felvonásban, a főszerepben Colleen Moore.

METEORBAN

Karácsony első napján Vasárnap:

Farsangi mámor

7 felvonásban Harry Liedtkével és

Stella Maris

dráma 7 felv. Mary Philbinnel.
Előadások 3 5, 7 és 9 órakor.

Karácsony második napján Hétfőn:

Az éjféli nap

egy orosz táncosnő izgalmas regénye 9 felvonásban.
Főszereplő: Laura La Plante.

És a kisérő müsor.

Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Eladó

a Gyermekmenhely mellett a Hatvan-utcai kertben 300 négyszögöles házhely. Felvilágositást ad dr. Gevay Béla ügyvéd Szent Anna-utca 11. sz.

Magyar ember csak magyar lapot olvas. Kávéházban borbélynál, ujságárusnál követelje a „HAJDUFÖLD"-et!

A TŐZSDE

A pengő Zürichben 90.50

Budapest 90 50, Páris 20 38 és fél, London 25.25 és háromnegyed, New-York 617 és egynegyed, Brüsszel 72 37 és fél, Milánó 27 38, Amsterdam 209 20, Berlin 123. 2 és fél, Bécs 73 07 és fél, Szófia 3.74, Prága 15 33, Varsó 58.05, Belgrád 9.12 ás fél. Bukarest 319.

Gabonaárak

A határidősfor alatban ugy a buza, mint a rozs és a tengeri árfolyama az erősebb árukinálat következtében tovább gyengült. Nagyobb áresés nem fordult elő és a lanyha tendencia inkább az üzletlenségben, mint az áralakulásban mutatkozott.

Vevők alig jelentkeztek, ugyhogy az egész tőzsdeidő alatt összesen tiz üzletkötés.

A készárupiac is üzlettelen volt, az irányzat azonban tartott és az árfolyamok nagy általánosságban tartották tegnapi poziciójukat. A forgalom minimális. A kenyérmagvak mellett a takarmányfélék piacán sem volt számottevő üzlet. A magpiac teljesen üzlettelen, az árak változatlanok.

Bächer-Melichar Jonston

eke, vetőgép, tengeriültető és aratógépgyárak kizárólagos képvisele és raktára
Rahmer Sándornál, Debrecen, Piac u. 43. Telefon 9-62.
Ugyanott: a „Cormick" petróleum traktor és a Pestszentlőrinci Parketgyár R. T. kizárólagos képviselete — Épitkezés miatt 1928 május hó 1-től kezdve:
Deák Ferenc ucca 11. szám alatti saját házamban
a (sóraktár mellett) a kir. törvényszékkel szemben

Tóth Gyula vasnagykereskedése

Debrecen, Városházépület. Telefonszám: 29.

A legszebb és legcélszerübb ujévi ajándéktárgyak

Korcsolyák minden nagyságban és kivitelben. — **Vadász**, célövő, **flobert** és légfegyverek, töltény és fegyvertáskák. — **Thermos** palackok és mindennemü vadászati felszerelések. **Lombfürész** szerszámok és különféle lombfürész deszkák és gyermek játéktárgyak.

Zománcozott és aluminium főzőedények, továbbá alpacca evőeszközök, legdiszesebb kivitelü fa- és szentartók nagy választékban.

Debrecen Sz. Kir. Város Világitási Vállalata

TELEFON:
Központi irodák: 74, 13—91.
Városi üzlet: 90 szám.

Központi irodák és városi üzlet: Batthányi-utca 19. sz. uj városi bérházban találhatók.

Elvállalja légszesz és villamosvezetékek és felszerelések berendezését világitási és ipari célokra. : :
Gázkonyháknál és főzőknél az elhasznált légszesz sokkal olcsóbb, mint a fatüzelés költsége. : :
Légszeszkályhák és fürdőberendezések könnyü és veszélytelen kezeléssel, füst, korom és szemét nélkül
Szép és olcsó csillárok, lámpák és hozzávaló felszerelések nagy választékban és rendkivül olcsó árban kaphatók. :-:
Épületek és fatárgyak megvédésére való fekete **kőszénkátrány** tetszésszerinti menyniségben. :-:
Mindennemü felvilágositással szivesen szolgál az **Igazgatóság.**

Bészler és Dávid

Sürgönycim: DÁVID vaskereskedő Debrecen.

vaskereskedés

Ferenc József-ut 7. Kossuth-szobor mellett.

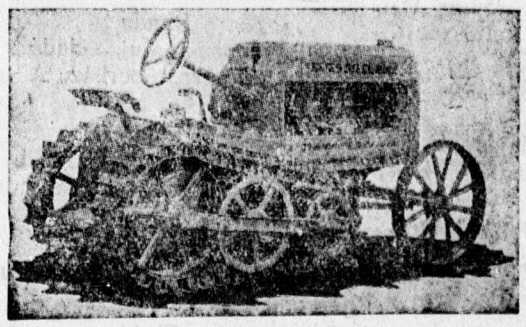
A „Lakatos inashoz"

Tulajdonos: **DÁVID JAKAB**

Mindennemü vasáruk **Telefon 78.**

Sirköveket Harkányi és Fivér készit, Piac-u 85

Nagy maradékvásár
Petrik Károly és Társa
rőfös és rövidáruüzletében Szt. Anna 5.

Csak az

Acél öszvér traktor

a féllánctalpas 30 lóerős STIEL MŰLE felel meg minden talajon.

Nem drágább, de jobb, mint a kerekes troktor!

Bemutatja és mindennemü felvilágositással szolgál:

Talajmüvelő Részvénytársaság Budapest, Alkotmány-u. 25. Tel: T. 291-94.

Fehér zamatos fajbor
5 liter vételnél 1 P 20 f.
Sebestyénnél
Széchenyi-u. 54. sz.

szappanfőzéshez
legmagasabb foku garantált minőségü nagyon olcsón kapható:
STERN festéküzletében
Piac-u. 10. (Bikával szemben.)
! Saját érdekében ! győződjön meg.

Rossz a
rádiója?
használjon
Philips csöveket.
mindjárt tökéletes lesz.
Jó a rádiója?
használjon
Philips csöveket
és még sokkal jobban meg lesz elégedve. Philips csövek, Philips hangosan beszélő, Philips leadókészülék. Philips egyenirányító nélkülözhetetlen minden rádió amatőrnek.
PHILIPS Rádió és Villamossági rt.
Budapest V, Szabadság tér 17.

Idegbajosok igazi vigaszt találhatnak
könyvemben, mely a napokban jelent meg. E könyv magában foglalja az idegbetegségek okaira, keletkezésére és gyógyitására vonatkozólag sok éven át gyüjtött tapasztalatokat. Az egészségnek ezen evangéliumát teljesen dijtalanul megküldöm mindenkinek, amennyiben az alanti cimen erre felkér. Ezer meg ezer köszönő irat nyujt tanubizonyságot arról a páratlan eredményről, melyet a jelkiismeretes és ernyedetlen tudományos kutatá a szenvedő emberiség javára elért.
Aki az
idegbajosok nagy tömegéhez
tartozik, akinek szorakozottság, térszony, az emlékezőképesség gyengesége, ideges főfájás, álmatlanság, emésztési zavarok, tulérzékenység, szaggatások, általános és részletes testi gyengeség és számtalan más jelenség miatt panaszai vannak,
vigasztnyujtó könyvecskémet meghozatni el ne mulassza !
Aki azt figyelmesen végigolvassa, belőle azt a megnyugtató meggyőződést fogja meriteni, hogy van egy olyan egyszerü ut, amely az egészséghez és életörömhöz vezet. Ne halogassa a dolgot és még a mai napon irjon!
August Märzke
Berlin, Wilmersdorf, Bruchsaler str. 5. Abt. 17.

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés 10 szóig 30 fillér. Minden további szó 3 fillér. Vasárnap a legkisebb hirdetés 10 szóig 40 fillér. Minden további szó 4 fillér. A vastagabb betükkel nyomott szavak duplán számittatnak.

LEVELEZÉS

Nősülne
nyugalmazott állami tisztviselő önálló nyugdijjal, keresettel, vagy magánvagyonnal rendelkezőt óhajtana, egészséges, 52 éves vagyok. Levelet kiadóba „Otthon" jeligére. 581

LAKÁS

Butorozott
szoba kiadó, Ispotály-u. 13.

Kiadó
január elsejére csinosan butorozott két ágyas különbejáratu utcai szoba, előszoba, fáskamara. Előszoba konyhának használható. Darabos-utca 27. szám. Bővebbet a házmesternél. 585

Kiadó
szép bolt és eladó homoki fajbor Péterfia-utca 4.

Lakások
kettő-, három-, négyszobásak rendes bérért kaphatók. Hock iroda, Szent Anna négy.

4 szobás
komfortos uri lakás teljes berendezéssel, zongora, szőnyegek, képek, függönyök, porcellánok eladó. Cim a kiadóban. 575

Két szoba,
konyha butorozva, egyik esetleg butornélkül, kiadó. Némethy, Csapó utca 71.

Kiadó
különbejáratu butorozott szoba, — Batthyány-utca 5. sz. 584

AJÁNLAT

Király kávéi
mégis a legjobbak, aromás, zamatos, a vevő előtt pörkölve meleg állapotban kapható, Dégenfeld-tér 11. szám alatt.

Karbolineum
kicsinyben és nagyban állandóan kapható Klein festéküzlet, Arany János-utca 10., udvarban.

Jegyzetek,
nagyobb munkák irógépen való leirását, esetleg sokszorositását jutányos áron vállalom. Cim a kiadóban.

Ifj. Gyürky Sándor
Kossuth-utca 6. Legalkalmasabb karácsonyi ajándékok levélpapirok, festékdobozok, legfinomabb tölthető tollszárak, karácsonyfadiszek.

Dijmentesen
végzem lakása bérbeadását. Hock iroda, Szent Anna négy.

Jó házi koszt
kihordásra kapható Török Bálint-utca 17., ajtó 4.

Ujévi
malacok megrendelhetők 454-es telefonon vagy Hajó-utca kettő alatt.

FEHÉR ILONKA
kalapszalonja Kossuth-utca 55. sz.

Lemondás
nélkül füszerüzlet háztulajdonos által kiadó, Szent Anna-utca 49. sz.

Szoboszlói
gyógyforrásviz megrendelhető Boldogfalva-utca 3. Telefon 6—58. Asztalos. 582

Óvónő
azonnalra ajánlkozik, lehetőleg német- és zenetudással. Kulcsár, Péterfia-utca 60. 518

KERESLET

AMERIKAI IRÓASZTALT,
használt, de jó állapotban levőt megvételre keresek. Cim a kiadóban.

Hároméves leányka
mellé fiatal, intelligensebb lányt keresek január 1-re. Értekezni Piac-utca 44. vitéz Szilágyi Dénes ügyvédnél.

Mindenes
szakácsné felvétetik ujév napjától Szent Anna-utca 27. I. emelet. Csak hosszabb szolgálati igazolvánnyal.

Kislányt
vagy fiut keresek délelőtti órákra tejkihordó kocsira, mint segitség. Engel, Verbőczy-utca 3.

Mindenes
szakácsné felvétetik ujév napjától. Csak jó bizonyitvánnyal. Piac-utca 40. I. em. 583

Polgárit
végzett, lehetőleg csak németül beszélő 13—16 éves leányt keresek 3 éves kisleányom mellé tanyára. Cim: Désy Ferencné, Balkány, Szabolcs megye.

Mindenes
jólfőző szakácsnőt keresek január 1-ére. Nyomtató-utca 3., udvarban jobbra.

ELADÁS

Használt
butorok eladók, Ispotály-u. 13.

NICKELEZETT
22. számu alig használt női korcsolya és 26. számu férfi korcsolya eladó. Cim a kiadóban.

Eladó
Kirchner gyártmányu szalagfürész, vastagság-, egyengető gyalu, maró-, furógép és egyéb asztalos felszerelés. Fehér, Szent Anna u. 29.

Temetkezési
felszerelések, kocsik és egyéb kellékek eladók. Szent Anna-utca 29.

Egy
jókarban levő hintó-kocsi eladó. Értekezni Ghillányi-laktanyában.

Zsirosbodon,
serpenyő, vágódeszka, hurkatöltő, próbababa eladó. Király-u. 5. I. em.

Üzemképes
használt Fordson-traktor eladó. Értekezhetni Hajó-utca kettőn.

Egy öl
tüzifa, tölgyfa 45 pengőért eladó. Cim a kiadóban.

Egy
nagyméretü jókarban lévő zsakett eladó. Verbőczi-utca 2. III. em. 3. szám. 580

Rézágy,
széles, olcsón eladó. Füvészkert 4., házmester.

Bunda,
vasuti kékposztó, uj, eladó. Szoboszlai-ut, városi bérház, A lépcső 15. 579

Eladó
hibanélküli szmoking, bővebb értesités Nagy ügyvédnél, Hatvan-utca 2. szám. 584

Korcsolya
jókarban eladó, Boldogfalva-u. 26. Fejér.

Eladó
Meszena-utca 11. számu ház, 3 szoba, konyha beköltözhető lakással.

DIENES JÓZSEF
v. községi főjegyző Országos Földbirtokrendező Bíróság által engedélyezett ingatlanforgalmi és biztositási irodája Füvészkert-utca 16. — (Saját ház.) Telefon 14—98.

Eladó házak:
Központban emeletes, üzletes ház.
Derecskei piacon bérház.
Kabai piacon nagyvendéglő,
Berettyóujfaluban üzletes ház.
Turi András 38., Diószegi-ut 18., Varga-utca 43., Agárdy-utca 14., Csap-utca 7., Csokonai-u 54., Boldogfalva 12., Jókai 12., Szabó Kálmán 41., Csonka 10., Poroszlay 35., Sámsoni-ut 9. és 19/b., Cserepes 7., Jerikó 53. és 57., Gróf Tisza István 10., Homok 139., Kerekes 20., Szegényházsor 34., Szeremley 18., Budai Ézsaiás 6/a, 22/b. és 39., Nemes 15., Aczél 2., Keresztesi 44., Hadházi-utca 31., Rudolf 4., Mikes Kelemen 31., Diófa 18., Kurucz 110., Bezerédi 31., Mező 12., Király Ferenc 7., 46/b. és 51., Gohér 20., Rásó Gyula 4., Dévai 11., Kiss 7., Irén 24, Fülöp 34., Olajütő és Téglavetőben olcsó házak.

Házhelyek:
Komlóssy-ut elején, Homokkertben, Köntöskertben, Galamb-utcán, Téglaskertben, Dévai- és Rásó Gyula-utcán, továbbá Hajduszoboszlón, gyógyfürdő mellett.

Földek:
Hajdumegyében 18 darab birtok 16—300 holdig, Fancsikán 30, Ondódon 4, Penészleken 50, Zsarolyánban 50 holdas tanyás birtokok.

Szőllők:
Bocskay-kertben, Hajdubagosan, Vámospércsen, Poroszlay-uton és Homokkertben.

Lakás:
Belvárosban és kertben kétszobás lakások.

Ipartelep:
Wesselényi-tér 7. alatt bőrgyár.

Üzletek:
Jómenetelü vendéglők Debrecenben, Hajduszoboszlón, Kabán.

Pénzkölcsönt
ajánlok ingatlan bekebelezésre, olcsó kamatra.

Parcellázásokat
elvállalok.

Biztositások
irodám utján a legelőnyösebben köthetők.

Keresek
eladó házakat, házhelyeket, kiadó lakásokat, eladó földeket és földbérleteket.

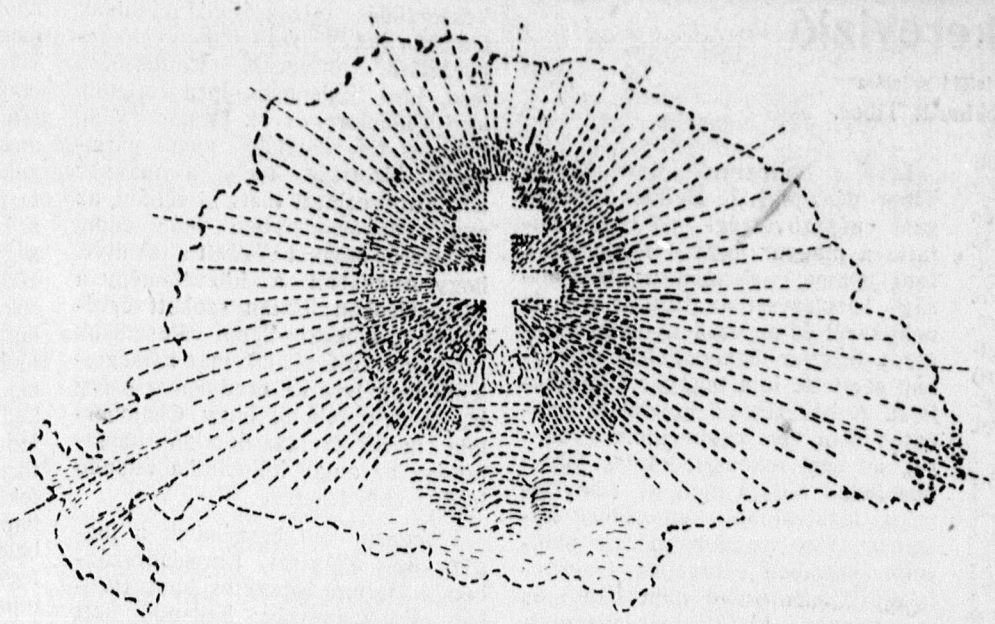
Dienes, Füvészkert-utca 16. szám.

VEGYES

LAKATOS
szakmába vágó mindenféle munkát és javitásokat olcsón vállal Medgyaszai Imre lakatos, Erzsébet-u. 26. szám.

Mindenféle bel- és külföldi
szén, koksz, tojásbrikett és tüzifa
bükk és tölgy osontszáraz minőségben
Retorta bükkfaszen
kisinyben és nagyban házhoz szállitva is
Gabányi Sándor utóda
LÁNG MIKLÓS
Debrecen legrégibb cégénél a legolcsóbb napi áron beszerezhető.
Csapó-utca 28. Telefón 4-49.

A Hajduföld karácsonya

Karácsonyfák

A Hajduföld számára

Irta: **Lendvai István.**

Gyermekeinknek az idén is meg lesz a karácsonyfájuk, — kié dusabb, ki egyszerübb. Milyen jó, hogy az ő boldog, derüs lelkükbe nem riaszthat bele sátánarcával, szörnyü fintoraival a világtörténelem, — ők olyan tiszta, édes örömmel állanak a trianoni magyar kor csillogó fenyőfái alatt, amilyennel mi álltunk harminc-negyven esztendeje I. Ferenc József nyugodt, szinte hálósipkás nyárspolgári korszakának karácsonyfái tövében. Milyen jó nekik, hogy nem láthatják azt a rettenetes ördög-árkot, amely örökre — nekünk legalább: örökre, tehát a temetőbe fejfánkig — elszakitotta ezt a Mát a Tegnaptól. Milyen jó nekik, hogy nem hasonlithatják össze mai ajándékaik egyszerüségét a mieink akkori bőségével s még csak nem is gyanitják, hogy ma mennyi apai-anyai gond, számitás, takarékoskodás, önmegragadás, talán mennyi könnynek az olaja kente a Jézuska szekerének kerekét, hogy azzal a ragyogó, ajándékos karácsonyfával begördülhessen gyermekálmaik szobájába. Milyen jó nekik, hogy az ő gyermeki örömük és áhitatuk zavartalanul énekelheti a Gloria in excellsis, a Pax humanitus angyali énekét, — abba az ő énekükbe nem rikolt bele, mint apáik földult, megzilált lelkébe a világtörténelem keserü prózája, mondván, hogy: „ime, a Magasságbelinek megcsufolása, a jóakaratu embernek gyötörtetése, ez a valóság textusa". Milyen jó nekik, hogy ők a régi magyar ájtatos ének fenséges együgyüségével látják sietve menni Bethlehembe a pásztorokat, hogy lássák: Istennek fia, aki született jászolban, — s nem látják, hogy a népek pásztorai nem a Betlehemi Csillag fényénél sietnek udvarlani a jászolban-született, hanem jórészt Heródesek maguk is, akik nem kardélre hányatják, de még megszületni sem engedik népek, nemzetek egész generációit. Milyen jó nekik, főképp, hogy a magyar karácsony egetrenditő lamentációja nem zokog végig lelkük hurozatán, — hogy nekik nem olyan gyötrődő szivvel kell ott állniok a karácsonyfa alatt, amilyennel mi állunk, akiknek gyötrelmét keserübbé fodrozza az az emberfölötti igyekezet, hogy előlük eltitkoljuk, hogy nekik ne mutassuk, velük egy rohanó pillanatra ne éreztessük.

Milyen jó nekik, — milyen nehéz, nehéz nekünk!

*

Vajjon el fogják-e hinni férfikorukban és ha tiszteletből, megbecsülésből elhiszik is: át fogják-e érezni ezredrésznyit is, ha majd közülünk azok, akik az öregkort megérik, boldogabb téli esték meghitt, meleg csöndjében elmondjuk nekik, milyen volt az ő boldog karácsonyuk nekünk a trianoni időszámitás esztendeiben? Ha Jókai Mór azon aggódott az ő negyvennyolcas emlékezéseiben, hogy talán csak mesének, talán csak egy őrült agy fantazmagóriáinak fogják gondolni mindazt, ami mint véres-dicsőséges, fekete-piros valóság robogott végig szeme tükrén, — vajjon nem jogosabb-e ez a mi aggodalmunk, a mienk, akiknek egyszer majd azt kell elhitetnünk, ami 1914 augusztusától kezdve magyar történelem? De nem szájhagyományból hallott, hüvös papirról olvasott, betükön át hozzánk vetitődött történelem, hanem véres-förtelmes, büszke-szégyenletes, a husunkat szaggató, agyunkat rázó, idegünket nyüvő istenitéletes valóság?

Ó, hiszen csak ezek a karácsonyi fenyőfák is! Ami örömünk volna abban, hogy akármilyen áldozattal, de odaállithattuk őket gyermekeink elé, mint a betlehemi öröm téli fagyban intő májusfáit, — hogyan meghervasztja bennünk az a tudat, hogy onnan jöttek jórészt, ahol rabság, szenvedés, véghetetlen uralom, gyász és szégyen a magyar élet! Milyen keserü elgondolni, hogy nem egyért azoknak kell még külön megadóznunk, kufárhasznot verejtékeznünk, akik a Kárpátok minden fenyvesét elrabolták tőlünk négy esztendő magyar világdicsősége után! Milyen szörnyüséges zene sikong felénk a pattogásukból, mikor egy-egy forró gyertyacsöpptől megpattognak, s mi tudjuk, látjuk, hogy az nem egyszerü kémiai reakció és akusztikai jelenség, hanem minden dantei pokloknál döbbenetesebb kiáltása a tátrai, az erdélyi fenyvesekből:

— Mikor mentek már el a testvéreitekért? Mikor szabaditjátok meg a testvéreinket végig a Kárpátok sziklagyürüjén?

*

Megmondjuk-e vajjon? nekünk nem ezek az igazi karácsonyfáink, ezek a fenyők, amelyek eljöttek hozzánk, hanem azok, amelyek alá mi megyünk majd el, elénekelni a magyar felszabadulás mennydörgő kórusát. Ezek itt, ezek csak figyelmeztetők, — ezek boldog áldozatok, akik eljöttek, hogy legalább a mi gyermekeink karácsonyi örömében leheljék ki lelküket, miután nekünk „magyaroknak fülünkbe dörögték a rab Kárpátok üzenetét". De nekünk ezeken át oda kell gondolnunk, ahol idegen kancsuka suhog testvéreink hátán a karácsonyfáink testvéreinek árnyékában s ahol fenyvesek roppant orgonáján tehetetlenül jajgat, hiv, átkozódik és fenyeget a kárpáti vihar.

Megmondjuk-e? mi Krisztushivők vagyunk, mi nem vétünk egy gondolattal sem a betlehemi jászol fenséges titokzatossága ellen, — de nekünk nincs, nem ehet, nem adatott igazi karácsony. Elrabolták a magyar karácsonyt 1918 irtózatos telén, el a magyar fenyőerdőkkel együtt, és nincs szabadulás a mi lelkünknek addig, amig meg nem szabaditottuk, vissza nem diadalmaskodtuk a karácsonyfáink testvéreit, apáit-nagyapáit. Vissza magunknak, — igen: magunknak, nem pedig a Sájloknak, aki itt a „megszokatlan" csonkaországban is vetéli a maga fontjait a mi és a gyermekeink husából, aki rabságra adta a Kárpátokat s most bankpalotáinak cézári föllegváraiból nyilazza halálra a mindnyájunkban lakozó Jézust...

Ó, ha mindazt elmondhatnók, amit 1927 decemberének magyar karácsonyfái harsognak!

*

Igen: Gloria in excelsis . . . de a Magasságbelinek nem lesz nálunk igazi dicsősége, amig szabad, büszke és boldog magyarok szivéből nem sugározhat. Pax hominibus . . . Igen, hiszen mi azt akarjuk, hogy végre a „jóakaratu ember"-nek is legyen békessége a magyar földön, — ne csak mindig a sziklaszivüeké, a harácsolóké, a Jézus-hazát csufolóké legyen az életük bősége, disze, hatalma. Vajjon megérjük-e még azt a nagy, páratlan karácsonyt, amelynek sugárzásában az apróságaink nem tudják megérteni majd,hogy deresedő fejjel is miért nagyobb, zengőbb, gyermekibb a mi örömünk, boldogságunk az övékénél? Azt a szabad, azt az igazi karácsonyt, amely után nem lett nálunknál „liberálisabb" senki e kerek világon, mert nem kell többé attól tartanunk, hogy az „egy akol, egy pásztor" evangéliuma nevében megint csak a martalóc ordasfarkas teszi meg magát a védtelen bárányakol pásztorává: a Sájlok, aki a szabadság, egyenlőség, testvériség bárányköntösében harapta torkon a mi Jézusunkat és a mi Hazánkat?

Istené a jövő titka, — nekünk csak egy kötelességet rendelt a becsület s a rabország karácsonyfája: ha kell, halálos áldozattal is visszaszerezni az elrablott magyar karácsonyt. Ez a mi karácsonyi énekünk textusa, ez a mi hősi énekünk, amelyet gyermekeink örvendező, szentül együgyü pásztori zengedezése fölött a mi férfilelkünknek énekelnie kell, — ez a mi feleletünk a rab fenyvesek üzenetére.

Hasznos ajándék karácsonyra!

Zsebkendő, harisnya, tizméteres vég vásznak, magános fehérnemüek, asztalnemüek, ágynemüek, valamint minden maradék karacsonyig

RENDKIVÜL LESZÁLLITOTT ÁRAKON

KARDOS LÁSZLÓNÁL DEBRECEN, KOSSUTH U. 9.

Alapitási év 1831.

A békerevizió

A Hajdufőld számára

Irta: **Eckhardt Tibor.**

Az elmult esztendő legfontosabb és legörventesebb jelensége, hogy egységes nemzeti közvélemény és elhatározás alakult ki a békerevizió kiharcolása érdekében. Indokoltnak tartom éppen ezért, hogy a reviziós mozgalom sikerre való kilátásairól, esélyeiről és küzdelem módszereiről a nemzeti mozgalmak élén járó ébredő magyar társadalomnak külföldi tapasztalataim nyomán is beszámoljak.

A közelmult nyomoruságos, trianoni évek perspektivájába állitva, ez a reviziós mozgalom már a puszta tény által, hogy egyáltalán megszületett, előrehaladást és értéket jelent. 1924 nagypéntekje óta, azóta, hogy a nemzetgyülés a szanálási törvényt megszavazta, külföldi ellenőrzés alá helyezkedett magyar nemzet érdekében az elkövetett igazságtalanságok orvoslását követelt minden hang elnémult. A „magyar kérdés" a teljesen felesleges és méregdrága 250 milliós népszövetségi kölcsön ellenében, lekerült a nemzetközi politika asztaláról, és mikor három évvel ezelőtt a nagy nyugati fővárosokat végigjártam, hogy ott a magyar ügy barátait a trianoni állapotok tarthatatlanságára figyelmeztessem, megdöbbenéssel kellett tapasztalnom, hogy az a felfogás, mely az angol és francia parlamentben a trianoni béke becikkelyezésekor az elkövetett igazságtalanságokat még felismerte és azok reparációjáról a Millerand-féle kisérőlevélben, a Fouchet-jegyzékben és egyéb nemzetközi jogi jelentőséggel biró okiratokban még gondoskodni kivánt, teljesen megváltozott, erejét és hatályát elvesztette. — A népszövetségi tál lencséért a jobb jövőhöz való jogunkat adtuk el, ugylehet, hosszu időre. A magyar pénz stabilizálódott ugyan, de vele együtt konszolidálódott Trianon és stabilizálódott a magyar nyomoruság. Egy nemzet, mely önként mond le szuverénitásának fontos és lényeges alkotó részeiről, egy nemzet, mely saját biztonságáról gondoskodni nem tud és háztartását saját akarata szerint helyesen vezetni képtelen, elveszti értékét a nemzetek társaságában. A Népszövetség gondnoksága alá helyezett Magyarországnak nem voltak s nem is lehettek barátai és igazát nem érvényesitheti azokon a népszövetségi fórumokon, ahol nem az elvont, tárgyilagos igazság, hanem a politikai erőviszonyok szabják meg a követendő irányt. A magyar miniszterelnök legutóbbi beszédében maga is beismerte, hogy régebben közelről sem tekintették Trianont olyan érinthetetlen szentségnek, mint ahogy azt ma feltüntetik. Nyilt beismerése ez annak a sajnálatos ténynek, hogy 6 esztendős kormányelnöksége végeredményben a trianoni helyzet állandósulását eredményezte. 1920-ban sem szerettek minket a szomszédaink, de féltek tőlünk és biztonságuk megvédése érdekében még hajlandók lettek volna lényeges áldozatra, ha ezzel jogos kivánságunkat kiengesztelhetik. Bethlen István és a szanálási politika nem szerettette ugyan meg Magyarországot szomszédainkkal, de joggal megingatta a magyar erőbe vetett hitet. Ma sem szeretnek, de nem is félnek már tőlünk, s a magyar kérdés ezzel már-már reménytelennek látszó zátonyra futott.

Erről a holtpontról, hová Kállay Tibor pénzügyi és Bethlen István gróf népszövetségi politikája juttatta a magyar ügyet, Rothermere lord pompás akciója, a „Magyarság" leleplezései az 1920-as francia politikáról és az ezek nyomán feltámadt magyar békereviziós mozgalom segitette le a magyar állam hajóját. A békerevizió gondolata nyugaton nem vert ugyan mély gyökeret, de egy rekonsziderációs folyamat indult meg a nyugati közvélemény legkiválóbb tényezőinek lelkében. Egy ezeréves nemes nemzettel szemben elkövetett igazságtalanság felismerése mint bántó és nyugtalanitó kisértet jár vissza a Daily Mail és más, az igazság elől elzárkózni nem tudó külföldi sajtóorgánumok ólombetüin keresztül. A magyar közvéleményt éveken keresztül a maszlaggal nyugtatták meg, hogy a hivatalos angol külpolitika fog rajtunk segiteni s a jelenlegi angol külügyminiszter Magyarországnak lelkes barátja. Ez a beállitás, sajnos, teljesen hamis. A hivatalos angol külpolitika ma kizárólag arra törekszik, hogy a békeszerződések által teremtett helyzetet állandósitsa, mert ujabb rázkódtatások esetén a bolsevista forradalom terjedésétől és Anglia külföldi piacainak további összezsugorodásától kell félnie. Sir Anetin Chamberlain tavaly, a franküg idején ragaszkodott Bethlen István gróf személyéhez, mint aki épen a meglévő állapotok stabilizációja tekintetében Európának igen nagy szolgálatokat tett. De a franküg nem azonos a magyar kérdéssel és Bethlen István személye nem jelenti a magyar jövendőt. Az angol külügyminiszternek a román birtokperben tanusitott magatartása a legnaivabb ujságolvasót is meg kellett, hogy győzze arról, miszerint Chamberlain makacs elhatározással ragaszkodik a békeszerződések változatlan fentartásához s nemcsakhogy nem iparkodik azokat módositani, de minden erővel azok épségben tartásáért száll sikra.

A hivatalos angol külpolitikával szemben ott áll azonban az igazságszerető angol közvélemény és néhány kiváló közéleti férfiu, ki felismerte a magyar ügy jelentőségét és épen az ujabb háborus veszély elkerülése érdekében a trianoni békeszerződés igazságtalanságainak idejében békés eszközökkel való reparációra törekszik. Rothermere lord, lord Sydenham, lord Newton, lord Philimore és az immár több, mint 40 főt számláló angol parlamenti bizottság, mely a magyar kérdés orvoslását tüzte ki céljául, az angol közvéleményben már eddig is jelentős munkát végzett s tekintve, hogy Angliában a közvélemény a választásokon tisztán szokott érvényesülni, a legközelebbi választások rendjén e változásnak már kétségtelenül meg lesz az eredménye s igy bizonyosra vehető, hogy Chamberlain merev és igazságtalan magatartása az angol külpolitika állandó iránya nem lehet.

Világosan kell beszélnünk a magyar ügy állásáról Franciaországban is. Ma már ismeretes, hogy 1920-ban Franciaország hajlandó lett volna a trianoni határokon lényeges változtatásokat eszközölni. A tárgyalások e részben folyamatban voltak, sőt francia részről konkrét ajánlat is érkezett. Nem keresem itt az okát annak, hogy ezek a tárgyalások miért nem vezettek eredményre? De meg kell állapitanom, hogy Franciaországnak nem volt és ma sincs semmi oka arra, hogy Magyarországot esküdt ellenségének tekintse, épp ugy, mint ahogy idehaza is be kell a közvéleménynek látnia, hogy Franciaországgal szemben nekünk közvetlen érdekellentétünk nincsen. Mi a franciaellenes politikába mint Németország szövetségesei kerültünk bele és semmi értelme sincs annak, hogy Locarno után, amikor Németország Franciaországgal szemben az őszinte közeledés és megértés álláspontjára helyezkedett, mi kicsiny Magyarország, tullicitáljunk most már a németeken és a franciaellenes politika élén masirozva, az európai kontinens legerősebb nemzetével állandó feszült viszonyba kerüljünk. Franciaország ma ujból szovjetellenes politikát folytat már s a már is jelentkező német Drang nach Osten-nal szemben, Magyarországnak természetes hátvédjét képezi. Ezt Tisza István gróf a világháboru közepén állapitotta meg. Nem tudom, hogy ma, 7 évvel a békekötés után, miért ne juthatnánk ugyanerre a meggyőződésre.

Bizonyos, hogy még az esetben is, ha Anglia és Olaszország teljes szivvel áll a magyar ügy mellé, Franciaországnak még belátható időkig lesz elég sulya és politikai befolyása ahoz, hogy minden magyarbarát megoldást megakadályozzon, hacsak vele e tekintetben előzetes megállapodásra jutunk. Az európai politika tengelye még hosszu ideig a francia-angol együttmüködés marad, melynek szükségességéről a béke fenntartása érdekében ugy Franciaországban, mint Angliában pártkülönbség nélkül mindenki meg van győződve. A magyar reviziós törekvések erősebb támogatást ma kizárólag Olaszországtól remélhetnek, mely állam kiváló miniszterelnökének kijelentése szerint vagy terjeszkedik, vagy felrobban. Mussolini a fennálló helyzet megváltoztatására törekszik és minden egyéb októl eltekintve, Magyarországnak elsősorban ezért kell az olasz politikába belekapcsolódnia. Mert bármily okra legyen az visszavezethető, nekünk mindenki barátunk, aki a fennálló helyzet megváltoztatására törekszik és ellenségünk, aki ezt állandósitani akarja. De éppen ezért, illuzióktól mentesen kell megállapitanom azt is, hogy hosszu ut áll még előttünk, mig Trianon revizióját eljutunk és lényegesen erélyesebb vezetés és a magyar ideáloknak sokkal áldozatkészebb szolgálata szükséges ahoz, hogy Trianon megváltoztatható legyen.

Mert Trianon állandósitásának nincs biztosabb eszköze mint az a közéleti felfogás, mely az időtől várja helyzetünk megváltoztatását, de önmaga ebben az irányban semmitsem cselekszik. Sőt a meglévő csonka országot sem tudjuk megtartani, ha elhatalmasodik a nemzeten az a gondolkozás, mely a közéleti szereplésben az egyéni érvényesülés utját látja csupán, nem pedig alkalmat a nemzeti eszmények szolgálatára.

Az az anyagias, elveket és eszméket megtagadó, az önérdeket és politikai érvényesülést mindenek fölébe helyező felfogás, mely az utóbbi évek folyamán urrá lett a magyar közéletben, minden kisantant hadseregnél bizonyosabban kovácsolja testünkre a trianoni béklyót.

A békerevizió gondolata az utóbbi hetekben elemi erővel tört utat magának a magyar közvéleményben és mondhatnám pártkülönbség nélkül közös nevezőre hangolta ebben a kérdésben az egész magyar társadalmat. Vajjon időszerü volt ilyen körülmények között a numerus clausus gondolatát befedobni a magyar közvéleménybe, melynek érdeklődését a békerevizió kérdése teljesen lekötötte? Kinek az érdeke az, hogy a magyar társadalom figyelme erről a legfontosabb kérdésről erőszakosan eltereltessék és a saját jövőjét féltő magyar társadalom ujabb pártharcokba és sulyos tusákba kevertessék, egy régen elintézett és letárgyalt, a közvéleményben már egyáltalán nem is szereplő kérdés miatt? Keserü kérdéseket lehetne itt felvetnem, sok elkövetett hibára kellene rámutatnom, ha ki akarnám fejteni hogy miért jutottunk idáig, hogy miért állandósult a fejünk felett Trianon? De nem akarok a multakért rekriminálni. A jövőre vonatkozólag azonban egy következtetést kell levonnom. Ez a rendszer, mely nem érez elegendő erőt magában ahoz, hogy a nemzet ideáljainak és vágyainak szószólója legyen, csak egyet tehet: távozzék el az utból és semmiesetre se vállalkozzék arra, hogy a nagy eszmények felé törekvő nemzeti akarat megosztásával s a jobb célokra értékesithető erők egymás ellen való uszitásával kérészéletét ideig-óráig meghosszabbitsa.

Karácsonyi köszöntő.

Ó te kedves Hangya bolt!
Mikulás már nálad volt.
Karácsonykor angyal jár,
Tudom, az is hozzád száll.
Szánkóján egy zsák dió,
Aranyozott mogyoró;
Ott egy láda rejtekén
Piros almát sejtek én.

Csokoládé függelék,
Gyertyácska is van elég.
Karácsonyfa tetején
Csillagszóró: csodafény.
Alatta egy kis harang,
Huzza három kis galamb.
Kövesd e harang hangját:
Ei ne téveszd a Hangyát!

A karácsonyi ünnepekre

Karácsonyfa diszek, karácsonyi cukorkák és figurák. Borok, pezsgők, likőrök. Datolya, malaga, dessertek mélyen leszállitott árban kaphatók

„Hangya" összes üzleteiben.

Hirdessen a Hajdufőldben!

A debreceni Kereskedelmi Betegsegélyző sorsa

A Hajduföld számára

irta: **Homonnay Tivadar** országgyülési képviselő

A Debreceni Kereskedelmi Betegsegélyző Pénztár uj jogi helyzete értesülésem szerint nemcsak a közvetlenül érdekeltek részéről, hanem más oldalról is még mindig aggódó megvitatás tárgyául szolgál. Különböző részről állandóan kérdéseket intéznek hozzám arra vonatkozólag, hogy azok a speciális érdekek, amelyek a Debreceni Kereskedelmi Betegsegélyző Pénztár különállóságához füződnek, vajjon a munkásbiztositást ujonnan szabályozó törvény életbelépte után is védelemben részesülnek-e?

Minthogy ugy látom, hogy a „Hajduföld" december hó 6.-i számában megjelent cikkemben foglaltak dacára a kételyek még nem szüntek meg, az ott már kifejtettek kiegészitéseül ujból rámutatok azokra a körülményekre, amelyek az aggályok eloszlatására talán fokozottabb mértékben alkalmasak lehetnek.

Előre bocsájtom, hogy a kérdéshez csupán, mint a munkásbiztositás, tehát eminenter szociális vonatkozásu probléma igaz barátja szólok, mert a döntés, az intézkedés joga egyedül a népjóléti miniszter ur hatáskörébe tartozik.

A miniszter ur viszont nemcsak nekem, hanem a nála járt küldöttségnek is megigérte, hogy a Debreceni Kereskedelmi Betegsegélyző Pénztár megszüntetésétől eltekint.

Igéretét — s ezt hangsulyozottan ismétlem — be is tartotta, mert amiként a „Hajduföld"-ben megjelent cikkemben már részletesen kifejtettem, a Deberecni Kereskedelmi Betegsegélyző Pénztár ügyviteli teendőit szolgálati szempontból a debreceni kerületi pénztár tisztviselői karához tartozó személyzet látja el, de ez az intézkedés semmilyen vonatkozásban sem jelentheti a Debreceni Kereskedelmi Betegsegélyző Pénztár megszüntetését.

Magyarázata ezen intézkedésnek abban a körülményben keresendő, mely szerint a munkásbiztositás feladatait ellátó tisztviselők az egész országban egy státus keretébe tartoznak. Ennek logikus következménye az, hogy a Debreceni Kereskedelmi Betegsegélyző Pénztár tisztviselői az előbbi vonatkozásban — tehát a tisztviselői státus kereteit illetően — a Debreceni Kerületi Munkásbiztositó Pénztár tisztviselőivel végeredményben tehát az ország összes pénztárainak tisztviselőivel közös státusban foglalnak helyet. Semmikép sem jelenti tehát ezen intézkedés a kereskedelmi betegsegélyző pénztár külön ügyvitelének a megszüntetését, mert elgondolásom szerint ily intézkedés megvalósitása esetén a törvény rendelkezése is csorbát szenvedne. Ha a munkábiztositó pénztár és a kereskedelmi betegsegélyző pénztár ügyviteli teendőit ugyanazon helyiségben, ugyanazon tisztviselők látnák el, ugy a kereskedelmi pénztár jogi különállása valóban illuzóriussá válnék. Ily megoldás — értesülésem szerint — egyáltalán nem fenyeget, miért is képzett, illetőleg arra nem illetékesek által kigondolt tervekkel szemben hadakozni teljesen komolytalannak tartom.

A kérdés gyakorlati megvalósitása, illetőleg ennek törvényes szabályozása a Munkásbiztositó Intézet alapszabálya és ügyviteli szabályozása keretében fog rendezést nyerni. Mindaddig, amig ezen szabályok meg nem alkottatnak, minden objektivitást nélkülöz az olyan aggodalom, amely a kereskedelmi betegsegélyző pénztár megszüntetését látja és komolytalan minden olyan akció, amely képzelt intézkedésekkel kiván harcba szállani.

A Debreceni Kereskedelmi Betegsegélyző Pénztárt fenntartó munkaadók és alkalmazottak speciális érdekei kivételes védelmet találtak a törvény azon intézkedésében, amely szerint a kereskedelmi pénztár az Országos Munkásbiztositó Intézet helyi szerveként müködik. Mi okunk sincs feltételezni tehát azt, hogy a törvényhozás által is indokoltnak látott kivételes helyzetet az Országos Munkábiztositó Intézet jövőbeni rendelkezései remissé tehetnék.

Meggyőződésem, hogy a Debreceni Kereskedelmi Betegsegélyző Pénztárnál érdekelt munkaadók és munkavállalók, ha arra mégis szükség adódnék, mindenkor meg fogják találni a módját annak, hogy a törvény által a pénztár számára biztositott különállást esetleges támadásokkal szemben megvédjék s hogy a törvény rendelkezéeinek a gyakorlatban történő megvalósitása alkalmával esetlegesen (?) felmerülő akadályokat elháritsák.

Ha a Debreceni Kerületi Munkásbiztositó Pénztár jövőbeni müködése elé mesterségesen odahelyezett — de minden tárgyi alapot nélkülöző aggályoktól eltekintünk, — ugy ismételten megerősödik az a véleményem, hogy a törvény által statuált helyzet nemhogy bénitólag, hanem inkább kedvezőleg fog hatni a Debreceni Kereskedelmi Betegsegélyző Pénztár közegészségügyi tevékenységének kimélyitése és az érdekeltek hathatósabb segélyezésének előmozditása terén.

A hajduk vére

A Hajduföld számára

Irta: **SZOMBATHY KÁLMÁN**, a HONVÉDELEM főszerkesztője.

A magyar hadi történelem a hajdu nevet jól ismeri. A vitézség, a szivós kitartás és a semmitől vissza nem riadó, vakmerő, harcias vállalkozó szellem az, ami a hajdut, az évszázadok neves magyar katonáját jellemzi. Mert a hajdu név katonát, leginkább gyalogos magyar katonát jelentett valaha.

Már a török idők alatt hiressé lettek. Eleinte pásztorok voltak ugyan, akiknek a csorda őrizése közben sokszor kellett rablókkal vagy zsákmányoló török portyázókkal, sőt a marhára mindig éhes farkasokkal is viaskodni. Az örökös küzdelem és a veszély kiváló harcosokká edzette őket. Ezt a kiváló tulajdonságukat használták fel ezután a hadfogadó vezérek és megnyerték őket a hadi lobogó alá. A magyar várak és véghelyek őrségeiből sohasem hiányzott a hajdu. Egész századok, vagy ennél nagyobb csapatok is alakultak belőlük, sőt a régi hadsereg megszületésekor a harmincéves háboru elején már egész hajdu ezredekkel találkozunk a császári háboruban.

A későbbi évtizedek hadviselésében szintén bőséges szerep jutott nekik. A magyar gyalogos katonának lett általános neve a hajdu, éppen ugy, mint a magyar könnyü lovast is speciális néven huszárnak hivták. Az állandó hadsereg legelső magyar gyalogezredeinek hivatalos elnevezése hajdu ezred volt s az is maradt a XVIII. század harmadik évtizedének végéig. Egész Európa ismerte ezt a nevet, amelyet kiváló harci erényeik tettek világszerte ismertté. Szóval valódi katonanép volt a magyar hajdu.

De nemcsak, mint harcosok alkottak külön kasztot, hanem letelepitésükkel külön hajdu kerület létesült. Ha nem volt harc, akkor földmiveléssel, állattenyésztéssel és háziiparral foglalkozott a hajdu, aki egyéb iránt kiváltságokkal, külön kapitány alatt élt. Ha pedig megfujták a harci kürtöt, akkor külön csapatokba szervezve vonult hadba. A magyar nép szabadságküzdelmeiben hozzá méltóan állotta meg helyét. Rákóczy hadaiban éppen ugy megtaláljuk, mint az 1848—49. évi szabadságharcnak is meg voltak a maga hajdu csapatai.

A civilizáció lassanként a rendszeres polgári életmód felé terelte ezt a kiváló magyar harcost. Városai virágzásnak indultak és szorgalma egyre nagyobbá növelte gazdasági helyzetét. De tévedné az, aki azt hinné, hogy a békés polgári életben talán elenyészett a régi hajduk harci kiválósága. A világháboru, valamint a mult század háborui is bebizonyitották, hogy ez a vér nem vált vizzé. A hajduföldről származó legényekből álló csapataink a világháboruban megmutatták, hogy a gránátzuhatagokban, a géppuskák záporában és a modern harcnak minden iszonyatában éppen olyan felülmulhatatlanul hősiességgel állják a sarat, mint amikor az elődöknek még tüzköves flintával meg fokossal kellett rést vágniok az ellenség tömör soraiban.

Szinte reszket az örömtől kezemben a toll, amikor a hajdukról irhatok. S tudnék irni sokat, nagyon sokat, mert ő róluk sok dicsőségről lehet beszélni. Magam is a hajdúföldön születtem, ott serdültem fel és ott tanultam imádni a Magyar Hazát. Büszke vagyok, hogy ezt a földet nevezhetem otthonomnak s nagy megtiszteltetés számomra, hogy a „Hajduföld" hasábjain most, hacsak néhány sorban is, de megemkézhetem az én szükebb hazám népéről. Nem csoda, hiszen ott szivtam magamba ezeket a szent érzelmeket, ahol a hajduk laknak. A hajduk, akiknek vére annyi csataterét öntözte Európának s akik a világháboruban is oly nagy áldozatot hoztak nemzetükért, a hajduk, akik sok ezer számra dicsőültek meg a honért vivott óriási küzdelmek hősi halálában.

Önfeláldozóan kiontott honfivérük nem ömlött hiába. Termékenyitő harmatja az annak a szent lelkesedésnek, amelyre szükségünk van, ha el akarjuk érni, hogy magyar legyen az ur minden magyarlakta földön. Nagy feladatok várnak ránk. Ezekből a nagy feladatokból ki kell venni részüket a hajduföld szülötteinek is. És ki is fogják venni, mert a Hazáért és a Nemzetért vivott küzdelem az ő erényük. Apáik is igy tették. De ha nem is az ősöktől örökölt szent lelkesedés sugallná ezt, a hajduk ütni fog az óra . . .

népe amugy is meg fogja tenni kötelességét, mert a trianoni határon tul magyar testvérek sinylődnek idegen, barbár elnyomás alatt. Az ezeresztendős szent Haza földjének nagy része rabló szomszédok martaléka lett, nem türheti tehát a vérbeli, igazi hajdu, hogy gyáva hordák bitorolják azt a földet, amelyért a multban apáik vére folyt.

Hajduföld, Te drága, édes otthonom. Lankadni nem tudó szeretettel gondolok Reád és bizom a Te népedben, az én testvéreimben, hogy megujitják a hajdu név dicsőségét, ha

Hölgyek figyelmébe!

Egész gummifüző . . . . . 12 P-tól
Szövet csipőfüző . . . . . 8 P-tól
Harisnyatartó . . . . . 3 P-tól
Melltartó már . . . . . 2 P-tól
szerezhető be
BIRI RÓZÁNÁL
Debrecen, Piac-utca 42 szám.

Budapestre utazik?!

20 százalék engedményt kap,
mint ezen lap előfizetője olcsó szobaárainkból,
10 százalék engedményt kap,
olcsó éttermi árainkból.
(Kitünő házikonyha!)
5 pengőt megtakarit
autótaxi költséget, mert gyalog átjöhet egy perc alatt a pályaudvárról.
Otthon érzi magát
jól fütött szobáinkban.
Elsőrendü kiszolgalás,
szigoru családi jleg.
Saját érdeke
ezen előnyök folytán, hogy okvetlen nálunk szálljon meg
Grand Hotel Park
Nagyszálloda
BUDAPEST,
VIII. Baross-tér 10. szám
A Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben.

Fájós, érzékeny, fáradt és fagyásos lábait

ÉS UJ LÁBA LESZ.
Jó mele lábfürdőt, ha megerőltetések és strapák folytán a lábak fáradtak; ha a tyukszemek és daganatok kegyetlenül kinoznak, ha a cipő szoritásai és feldörzsölései égnek; ha a bokák a járás következtében megduzzadnak; ha rugalmas és könnyü járást akarunk és a talában kellemes közérzést kivánunk.
A Szent Rókus Lábsó
minden gyógyszertárban kapható. Egy nagy csomag ára 1 pengő 20 fillér. Főraktár: SZENT RÓKUS GYÓGYSZERTÁR, Budapest VII. Rákóczi-ut 70.

Karácsonyra mélyen leszállitott árban
képkeretezés
izléses kivitelben vitéz HOMORÓDYNÁL
Péterfia-u. 37. Telefon 11-54

Egy hős erdélyi falu története

Irta: **Székely Molnár Imre**

Estébe szürkölt az alkony. Játékos szél-kölykek futkároztak le a hegyekről és kecsesen imbolyogtak az orgona dus-fürtü virágai. Postás Erzsike leónozta a pénzes zsákot, majd kiszólt a cselédnek:

— Mari kérem küldje ki a póstát az esti vonathoz. Vigyázzon ne legyen semmi baj, fogja itt vannak a kulcsok. Aztán ne jelentkezzen a telefonnál, akárhogy is csengetnek. Tudja, zavaros időket élünk.

— Ne féljen nem lesz semmi baj instálom kisasszonykám. A Nagyasszony is nyugodt, legyen nyugodt a kisasszony is.

A szobában elbucsuzott az édesanyjától, mert 7 órára hivatalos volt a kastélyba! A nagyasszony remegő kezekkel megsimogatta, megcsókolta leányát s utravalóul lelkére kötötte, hogy vigyázzon magára s éjfélelőtt jöjjön haza!

— Ne táncolj sokat lelkem gyermeke, árt neked a tánc. Mari a park kapujában fog várni 10 óra után. Siessetek haza!

Erzsike fölvette a kabátját és elindult a kastély felé.

Az erdőről most hajtották lefelé a tehén csordát. A birkák falkában szorongtak a vezér kolompja után. Az erdő és a végtelenség sejtelmes zenéje hallatszott. Az elmosódó hamvas-kék felhők alól csodásan fehérlett a hegyek havas süvege. A leomló éjszaka lassan teriteni kezdte palástját.

Erzsike fönn járt már a kastély parkjában. Az ős, százados fenyők komor méltósággal állottak sorfalat; titokzatosan, némán, mint büszke katonák a gárdaezredben. Erzsike aprózta a lépteit és a halastó irányába tartott. A tavon lámpionok égtek és zömmögő nevetés, idegen, zagyva beszéd kiséretében hallatszott. A viz tükrében, mint valami nagy aranykalács tündöklött a hold. Az oláh tisztek csónakáztak. Erzsike sejtő leány szive dobogva kalapált s önkéntelenül megkérdezte magától: elmenjen, vagy ne menjen el? — és eltünődött. Oda bámult a tó kivilágitott tükrébe, segitségül hivta a kiváncsi vizi szellemeket, kik előkandikáltak a folyondár alól.

Messze a kastély kivilágitott ablakán, ahol selyemernyős függő lámpák várták a vendégeket, a forte pianó titkolt szomoru hangját hozta felé a szél. Önkénytelenül sirni kezdett. Majd leszáritotta selymes pilláiról az ellágyulások harmatát, egyenes testtartással büszkén indult el a kastélyhoz vezető uton. Azért is! — lángolt föl dacosan. Az egyenruhás inas szótlanul vezette fel a lépcsőkön:

— Erre parancsoljon — s már el is tünt mellőle.

Erzsike belépett a vigadozók közé, mintha temetési vég zomotorra jött volna el.

Elbüvölten állt meg a bálterem fénykévéjében s izgalmában az ajtóhoz támaszkodott és az ajkát harapdálta. Sápadt arcán nagy piros foltok égtek. A táncterem olyan volt, mint az ezerszinü tenger. A parfümillat terhesen kóvályogott a levegőben s a zene, mint a megbokrosodott lázas sötét vér zakatolása, titokzatosan furcsa; minden kis lüktetésében a kényszerült akarat elnyomott rap szódiája zugott, pedig Kovács Marci hires bandája muzsikált.

Igy kell ennek lenni — gondolta Erzsike. Ideges gyülölettel nézte az eléje táruló képet. A várakozás kellemetlen hangulatában örömmel köszönt az ismerősöknek, Nem volt tánc lázas, nem nyugtalanitotta, hogy nem ismer senkit a férfiak közül, mert oláhok voltak, kiket kegyetlen gyülölettel utált. Lassan mozgó keréknek gondolta magát, kit beállitottak ebbe a hazug, aljas képmutató játékba. De nem volt ideje tovább gondolkozni, mert az egyik oláh tiszt mélyen bókolva előtte táncra kérte. Halálos lenne most an egy kosár — s fejbiccentéssel akaszkodott nyuvasztó haragjában a tiszt vállára.

Ott kóvályogtak a táncolók között. Erzsike félig behunyta szemét, amint beleszédült a keringőbe Ajkán megfagyott a mosoly, mint a tünni készülő napsugár a Kilátó-hegy hó rengetegén. A tiszt nem volt buta, csak gunyos és fölényes! A „hóditók“ győzelmes mámorultsága lobogott a szemében és a legyőzöttek szabad prédájaként kezelte a leányt, ki nem figyelt a szavaira, csak mosolygott sápadtan, bánatosan, titkolhatatlan félő remegéssel.

A gyönyörü bimbó a havasi móc, bundás kucsmája mellett. Óh milyen feslett és hazug ez az éjszaka A kényszer szükségbontó akarata; a gyülölet lappangó mérge kékült Erzsike szájára, mikor hirtelen rosszulléttel mentegette magát a táncból.

— Jó . . . Gyöjjön az erkélyre! — megfogva a leány kezét már vezette is.

Lázas titkolt kéjjel beszélt a tiszt:

— Nézze ezt a kábult néma éjszakát! Ugy e szebb, mint a részegitő táncterem parkettje? Látja ott tul a hegyeken gazdagságba viszem magát! Legyen a szeretőm s meglátja irigyeim lesznek a tisztek magáért. A szeme gyémánt, az ajka eper, a csókját akarom! Vinni akarom innen! Érti!? vinni akarom . . .

Erzsike szeme alatt sötét vonalakat huzott a düh!

— Nem gondolja, hogy kettőn áll a vásár s én nem akarok magával menni?!!! — Érti nem akarok!!! — és gunyosan kacagott a tisztre. A vén fa egyik ága letörhet, de a törzs az marad és a halott ágak porló hulladéka uj életek csirájába sarjad!!!... Érti uram! — s én székely lány vagyok . . .

— Ugy, hát még mindig reménykednek — pattogott a tiszt. Hát tudja meg feleségül veszem! és testét a leány testéhez szoritotta.

— Na! hagyjon el azonnal! Ez a maguk uri gavallériájuk! Előbb, mintegy szerelmes versfaragó hangulatot kelt, majd sunyi, dölyfös és fönhéjázó! tudja meg, én a székely lelkiösmeret vagyok, a fajtám soha aprópénzért el nem adott lelke: a bosszuálás!

A tiszt megtorpant, öröklött babonás lelke visszahőkölt egy pillanatra Kiszaladva látta az előre eltervezett est pazar zsákmányát. Azért se! Lobogott a szeme, amint galád módon vadul átkapta a leány derekát és izzó szájával belecsókolt a dus, fekete hajkoronába. A mámor vakká tette s mohó tüzzel kereste a lány szüzi párás forró száját a szerelem lázas, remegő önkivületében.

— Hitvány gazember, besta oláhja! — sikoltott Erzsike és szörnyüt dobbant utoljára a szive!

A nagy asszony hiába várta akkor este haza a lányát, pedig hajnalig virrasztott a szent biblia fölé hajolva!

— — — — — — — — — —

Azon az éjjel minden oláht legyilkoltak a faluban. Az oláh állam statáriumot hirdetett, s végül is elrettentő példaadásul megtizedelte a falut. A tömegsir felett szürkén áll egy kicsi kőkereszt Alatta pihen 247 mártir székely-halott. A házakra felkerült a fekete lobogó, de a bosszut az öklömnyi gyerekbe is beleoltja a székely anya!

A kőkereszten csak ez az egy szó áll: Feltámadunk! Sokan látták, amint glóriában tündököl a kereszt, marasztaló, sötét éjszakákon. S minden nap friss virágot hord oda a kegyelet s falu népe!!!

UTOLSÓ ÓRA.

Feküdt az ágyban szomorú-fehéren . . .
A bágyadt nap bearanyozta gyéren
Erekkel átszött tiszta homlokát
S ő gyürte... gyürte... tépett vánkosát...
Feküdt az ágyban szomorú-fehéren . . .

Fiatal volt még. Husz tavaszt se látottt...
A lába mégis száz tövisre hágott,
Tövisek nyomán égő seb fakadt . . .
A szivén nyilt a legfájdalmasabb.
Fiatal volt... jaj husz tavaszt se látott...

Egyedül fázott remegő, bús teste.
Nem jött el más — csak feketén az este.
És elment halkan. Nem siratta senki:
Mert nem tudott csak sirni és szeretni,
Mert jó volt, tiszta s fényes mint a nap:
Gyürött párnáján csak egy könny maradt...

S. SZILÁGYI KATINKA.

TÜKÖR.

Azt mondjátok, hogy husz éves vagyok.
Én nem tudom. Ugy megvertek az évek,
Ugy megkinoztak hetek és napok.
Én nem érzem, hogy fiatal vagyok!
És fáradtan egy bús tükörbe nézek...

És beszélgetünk én és a tükör:
A két szemem két fekete üreg,
Napsugártalan, nedves, mély gödör.
S a homlokom jaj fáradt . . . és öreg!
Hazudsz, hazudsz Te kegyetlen tükör!
És csörömpölve jajgat az üveg . . .

S. SZILÁGYI KATINKA.

Modern
3 szobás lakást
keresek Főtéren vagy Fő-térhez nyiló utcában. — Közvetitőt díjazok.
Cim: a kiadóhivatalban.

Ólmot vesz
lapunk kiadóhivatala
Piac-utca 59. sz.

Budapesti nagybani gyártási
üzemünkben visszamaradt téli áruinkat lehoztuk és eredeti gyári áron bocsátjuk eladásra.
Ezen három cikknek árai méltán feltünést keltenek:

Fekete télikabát félhosszu szőrmebéléssel	70 P.
Divat szőrmés mikádó	80 P.
Fekete városi bunda gyönyörü saál gallérral, plüsch béléssel	84 P.

Hajdusági ruhaüzlet Piac-utca 67. szám. (Megyeházzal szemben.)

Vasverő

Irta: LÁZÁR ISTVÁN.

A kovácsinas nyomkodni kezdte a fujtatót és a hatalmas bőrzsák ugy felpuffadt, hogy majd kirepedt az oldala. Alsó, hegyes végén sühögve tódult ki a levegő és a tüzhely parazsát fölélesztette. A hamu szétfuvódott s a szikrák fürgén szökkennek a magasba, a kémény felé, mely füstös feketén tátongott a lángra kapott tüz fölött. Az izzó vasszálat apró, kékes lángok ölelték körül, aztán valami remegő, fehér világosság vetődött a tüzhely komor oldaltégláira; az inas halkan dudorászott, a májszter ur pedig a négy lópatkót befejezve, megtörülte izzadt homlokát és lekucorodott a kovácsmühely küszöbére.

Nagy, fekete szemét a kicsi, fehér házra függesztette. Ott ült a felesége a virágok mögött. Tömött, acélkék haja meg-megvillant s a kontya körül futó, piros szalag kacéran integetett a levélsátorból. A májszter ur szeme csillogott, boltozatos mellét meg valami öntudatlan sóhaj domborgatta. Szép az élet igy párosan . . . Az a kedves asszony! Szép, mint az oltárkép. Jó, mint az angyal. Tiszta, mint a hó. Szorgalmas és takarékos. Igy aztán meg lehet élni, amikor az asszony is azt akarja, hogy egy kis vagyonhoz, tisztességhez és becsülethez jussanak egyaránt . . .

Lódobogás rezzentette föl. Mihálybá' jött, az öreg kocsis.

— Adjon Isten, májszt'ram . . .

— Adjon Isten magának is. No, kész a patkó! Ott van a sajtárban.

Kivette Mihálybá a négy patkót a vizből s müértően mustrálgatta, végigsuhintott a szemével rajtuk, megcsengette aztán ledobta a tapasztott földre. A fiatal tekintetes ur épen odaérkezett.

— Jó lesz-e a patkó, Mihálybá?

— Fáin, — mormogta az öreg elégedetten.

— Jót állok érte, — bólintott a kovács.

A körömvágó kést a szürke ló patájába nyomta s finom barázdákat vágott rajta gyorsan és ügyesen, hogy a körömdarabok a palánkig repültek. Ezalatt pedig a muskátlilevél meglibbent s a májszter ur felesége kimosolygott az ablakon. Az urfi jónapot köszönt. Megrebbent a vére majd hirtelen lehajolt a patához, hadd lássa, vajjon nem vette-e észre a májszter ur, hogy a felesége a füle tövéig elvörösödött . . .

Nem vett észre semmit. Cirmoskormos arca nyugodt volt. És az urfi megint az ablakra pislantott, ahonnan már édes énekszó gyöngyözött ki, lágyan és halkan, mint a szellősuttogás vagy az alkonyati madárének. Megjegyezte:

— Szép hangja van a feleségének, májszter ur . . .

— Hét faluban hires az énekéről, — büszkélkedett a kovács

Az urfi elővette a zsebkendőjét s homlokát törülgette. Igaz, hogy csak ugy dült a forró sugár az égből, de az urfit épenséggel nem ez hevitette.

— Nohát jól fütnek odafent! Az ember elolvad . . .

A májszter ur a patáról föltekintett egyenest, az urfi szemébe. Nyilt, becsületes arcán barátság mosolygott.

— Melege van? Tessék tán befáradni a szobába. Ott jó hüvös van . . .

— Köszönöm, májszter uram . . . Ugyis már nemsokára készen leszünk, — huzódozott az urfi.

De azért igen megörült a kovács ajánlatának. Az ablakra pislantott. És az asszony kimosolygott kedvesen . . .

— Megtart még egy kicsit. Tessék csak befáradni . . .

Bement. A májszter ur pedig szorgalmasan dolgozott tovább. Csak a vén kocsis jóságos arcát felhőzte be az aggodalom, mert ismerte az urfit, hogy milyen nagy kedvelője az asszonyi nemnek, s tudta azt is, hogy a májszter urnak akkora ereje van, mint a vad bikának . . .

— Haj, haj, — csóválgatta titkon ősz fejét.

A májszter ur a patkót a patára illesztette egymásután s müértően verdeste bele a szeget. Még csak egy patkó volt hátra. És a vén kocsis kérte a magyarok istenét, hogy minél hamarább végezhessen a májszter ur, mert ha megtalál bolondulni az urfi lesz ma itt olyan felfordulás, amilyen még sohse volt. Sürün és hangosan beszélt, hogy a májszter ur figyelmét a patához kösse s hangos beszédével esetleg elnyomja azt az egy két szót, ami véletlenül kiverődhetnék a szobából. Elmondotta hirtelen, hogy miként borjadzott meg az öreg tekintetes ur bivalya, hány malacot vetett a gyesznyó, és más családi eseményekről is beszámolt bőbeszédüen, a májszter ur pedig ezalatt bevégezte szépen a munkáját, anélkül, hogy történt volna valami.

— Rendben vagyunk, — szólt és befelé indult.

A vén kocsis háta megborsódzott

— Urfi — rikkantott be készen vagyunk . . .

A drága gyermek (ahogy az öreg tekintetes asszony nevezi) kilépett az ajtón. Nincs baj! Kifizette a májszter urat és kezet fogott vele. Mihálybának mázsás kő esett le a szivéről, mikor a lovakkal a kapu felé indult. A májszter ur megrázta markában a pénzt és bement a szobába.

— No, anyjuk, gyül a pénz! — szólt vidáman.

De cirmus arca kicsikét még jobban megsötétedett, mert valami zavart látott az asszony szemében. Hanem azért megcsókolta kétszer is, majd meg kiment a mühelybe s ráfvasat dugott a dohogó tüzbe, aztán mig tüzesedett a ráfnak való, leült egy szenes fatönkre és magába révedt komoran.

Az alkonyat leszállt. A disznócsorda hazaödöngött a mezőről és a májszter ur intett az inasnak, hogy a nyekergetésből elég volt mára. Lemosta csüggedt képéről a kormot és bement. A vacsora már ott párolgott az asztalon.

— Kifáradtál, édes? — hizelkedett az asszony.

És a májszter ur látta, hogy a mosolya nem olyan mint máskor, a hangja sem olyan, a járása sem olyan . . . Mi történhetett? Valami sejtelem kapta el de azért evett, aztán cigarettát sodorintott és a feleségéhez fordult mosolygósan:

— Szivem. én átmennék egy órácskára az asztaloshoz . . .

— Minek? — rebbent meg az asszony s valami gyönge pir szökött bársonyos arcára

A majszter urban indulat ágaskodott mert látta ezt a pirt és a menyecske szempillájának a remegését is észrevette. De leküzdötte féltékenységét, azért vasverő.

— Rég nem voltam nála. Valami szekércsinálás dolgában volna vele megbeszélni valóm . . .

— Eredj, fiam, — csücsögte az asszony. — Én meg azalatt varrok egy kicsit . . .

A májszter ur bólintott és elindult Az ifiasszony olyan forrón csókolgatta, hogy szinte furdalta a lelkiismeret. Hátha csak képzelődik? De hátha nem képzelődik? Miért nem képzelődött tegnap vagy egy hónappal ezelőtt? Megcsóválta bozontos fejét és befordult az utcasarkon.

Visszapillantott a deszkapalánk meliől. A felesége még ott állt a hidon, a mühely előtt s az esti szürkületben hosszan nézett utána. De ni, most az udvar felé tekintett! Ugy érezte, mintha valami láthatatlan kéz lenyulna a szivéhez és megszoritaná. A palánkhoz hajolt és átkukucskált a deszkarésen. Az asszony már nem volt ott. Az asszony már bement! Az asszony már . . . Felhördült és visszasurrant.

A hidon megállott s benézett az udvarra Üres volt. Az ablak alá lopódzott. Az asszony ott ült az asztal mellett s merengőn nézett a lámpafénybe. Milyen szép! Dus, fekete haját lágyan folyta körül s bársonyos arcán meg megreszketett az arany-vörös fénysugár. Igen, de ugy látta, hogy nem a fénysugár reszket a felesége arcán, hanem valami vágy, izgalom és félelem amiatt, ami ma következik . . .

A mühelybe sompolygott, kezébe vette a nagy pörölyt s hátrasomfordált az udvaron a kertbe, mert tudta, hogy itt kell megtörténnie annak a valaminek, aminek egyelőre még neve sincs. Meghuzódott a szögletben. Árnyékok szakadtak a kertre s ugy érezte, hogy majd agyonnyomják, Gondolt egyet s hasmánt feküdt a ribizkebokrok tövén. Elnyult az estharmatos füben s meg se moccant többet. Várt. Ugy markolta a pörölyt

Beszélgetés egy halott testvérrel

Irta: LISZT NÁNDOR.

Most hull a hó És lelke sincs a szélnek.
Haván az ősz ma busan elhaladt.
Fehér kis álmok ülnek és beszélnek
A halott arcu temetők alatt,
Hol minden átok nekivág a télnek

Fehér az ut és fodros, mint a tenger.
Dermedt a test, a lélek is fanyar
Ketten vagyunk csak: én s a másik ember
Te vagy, szegény kis elpihent magyar.
Kettőnk között a zuzmarás december.

Reményeinket dllott hó takarja.
Te: hullt virág. Én: sárguló gerezd.
Egyek vagyunk, a sorsu k ugy akarja:
Egy halott fejfa s egy élő kereszt.
Együtt borit a tünt idők avarja.

Ahol te alszol, régi fejfa-árnyak
Kopott sorában nem jár fergeteg.
Engem röpitnek még a tiszta szárnyak
S lesz még idő, hogy álmot kergetek,
De minden álmok ujra visszajárnak.

Magam se tudnám, ágyam merre vessék . . .
A te ágyadban holt idő pihen.
Engem ma hajt a vágy, az idegesség
S a holnapokra dobban rá szivem:
A te világod árnyék, idegenség.

Fejed fölött egy hótakart' eperfa.
Halott testvérem! Szólj: mit álmodol?
Hogy egy hajtás a kereszt és a fejfa
S egy közös földbe elzarándokol?
December alkony, erről énekelj ma'!

Én ugy hiszem, hogy mások itt a hantok:
A temetőkön át nem ér kezünk . . .
De hogyha bugnak bus magyar harangok,
A közös földbe csak megérkezünk
S e vak sötétben süketek a hangok.

Ma két kezemmel játszom itt, a rácson
És pengetem a jégcsap citerát.
Mi van ma? Advent. Holnap lesz karácsony.
S hogy rázengem az örök Liberát,
A lélek ujja jár a kripta rácson.

Befujt a tél. És Jézus sir dalomban.
Kettőnk között a lefagyott avar.
Ki fekszel édes isten-irgalomban,
Halott testvérem, pihenő magyar:
Mit álmodol most itt, a sirhalomban?

Álmodjad azt, hogy ujra nyilni kezdtek
Virágos, álmos temető-hegyek
Az eperfa is uj hajtást eresztett . . .
Álmodj csak erről. Én most elmegyek
S viszem tovább a szent magyar keresztet.

És hull a hó. És lelke sincs a szélnek.
Haván az ősz ma busan elhaladt.
Fehér kis álmok ülnek és beszélnek
A halott arcu temetők alatt,
Hol minden átok nekivág a télnek.

hogy kemény bükkfanyele szinte ropogott bele. És megfogadta, hogy akkorát még sohasem ütött az üllőre, amekkorát ma fog ütni valakire, ha...

Fehér árnyék imbolygott az udvaron hátrafelé. A felesége volt. Lelapult, a szivverése is elállt, csak a szeme lángolt a sötétben, mint a parázs a mühely tüzkövén. És jött a másik árnyék is . . . . Az urfi! Megismerte. Ott suhant el mellette és a közelébe állott meg, tán két lépésnyire.

Csak egy ugrás, csak egy ütés s még az arnyéka sem maradna meg annak az árnyéknak, de a májszter ur meg se moccant, mert hallani akarta, amit az árnyékok beszélnek...

— Jó estét!

— Jó estét . . .

— Hát eljött!

— El . . .

— A fekete árnyék megszélesedett, karját ölelésre tárta. A fehér árnyék azonban hátrált

— Ne nyuljon hozzám, nem azért jöttem i — szólt rá acélosan.

— De édesem . . .

— Szólitson csak engem ifiasszonynak, ez illet meg. És hallgasson de, mert nincs sok időm. Ma délután jókedvem volt s az urfi félreirtette. Meg akart csókolni, majd arra kért, hogy este jöjjek ki a kertbe . . . . Nos, hát itt vagyok, hogy megmondjam, amit nem mondhattam meg ma délután: Ne járjon utánam az urfi, mert én szeretem az uramat . . .

— Hiszen, ugy állapodtunk meg, hogy . . .

A rózsák között bünbánatosan beszélt az asszony:

— Igen . . . . Gondolatban vétkeztem az uram ellen . . . . Ez a csillogó gyürü megejtette az eszemet, de ime, itt van, mert meggondoltam és . . . Nincs pénz, nincs hatalom, amiért hütlen lennék az én jó uramhoz . . . Tessék!

A brillánsgyürü megcsillant az esthomályban. Hidegen szikrázik, mint valami számitó szem mely lelkek pusztulásából szerez magának örömöt. Lucifer szeme villog a brilliáns fényében! A kovács megrázkódott.

— Tessék! — hangzott másodszor is.

Az urfi nem felelt, csak meg akarta ölelni az asszonyt

— Ne bántson, mert kiáltok, és bent van az uram! Menjen . . . itt van a gyürüje . . .

Letette a padra és sietve hátrált. Az urfi utána. A menyecske bevágta a kertkaput s bátran kiáltott:

— Hej Péter, gyere ki!

Fölemelkedett a májszter ur, de már nem volt szükség erre, mert az urfi átlendült a keritésen s még a lábdobogása is elhangzott, mielőtt legalább oldalba csaphatta volna a pöröly nyelével.

— Hehehe . . . — nevetett a kovács boldogan.

És a felesége után indult, a pörölyt vigan lóbálta kezében, ahogy a padhoz lépett. Ott volt a gyürü! Fölvette, zsebre csusztatta, aztán a pörölyt a mühelvbe dobta s vidám füttyszóval ment föl a tornácra. Egy kicsit sápadt volt, de meleg szeretettel ölelte át az asszonyt. Leültek a vöröscsikos divánra.

— De jókedved van! — pödörgette a menyecske az ő kedves óriása bajuszát.

— Hogyne volna, mikor olyan jó kis feleségem van nekem! — nevetett a vasverő.

Az ifiasszony a vállára borult.

— Mit sirsz, én kis csacsim? Nono . . . Menj be holnap a városba s végy magadnak egy szép viganóra valót, hiszen van egy kis megtakaritott pénzünk . . .

A menyecskének kicsillagzott a szeme.

— De az kell . . . kell neked . .

— Kell az ördögnek! Végy egy szép ruhát magadnak. Derék asszony vagy és megi let. Majd csak összekalapálom ismét a viganó árát . . .

Be is ment másnap az ifiasszony a városba viganót vásároini, a majszter ur pedig dudolva verte a vasat Ugy délfelé kitekint az utra s hát nagysietve jön az urfi! El akart osonni amugy köszönés nélkül, ám a mászter ur rákiáltott jókedvüen:

— Jó napot, urfi!

— Jó napot . . . — könnyebbült meg a mákvirág.

Kezet fogtak. A májszter ur benyult a zsebébe.

— Épen jó, hogy erre jött. A feleségem egy gyürüt talált az asztal alatt. Nem az urfié?

— Igen . . . az enyém . . . elvesztettem . . . — hebegte és utána nyult.

Vasverő azonban magasra emelte baljóslatuan s megcsillogtatta a napsütésen.

— Hanem vigyázzon, nehogy elveszitse még egyszer, mert akkor aztán . . . omlik a világ!

Mosolygott, de a gyürü aranysinje egyszerre csak összeroppant az ujjai között . . .

Mese-mese-meskete: csingilingi, brekeke

(Szemelvények a csecsemő-irodalomból)

A jótékony rokonság tegnap délután felkereste Apuka Bácsit és incifici kis könyvecskéket hozott a fiuka-biuka számára. Voltak ebben képecskék, morcos macskák, kis kecskék, füsti fecskék, rossz fiucskák, menyecskék. Hát még a versecskék! Azok ám a csengő bongó, csinadratta rimecskék!

Nosza rajta, lett is öröm, apa-anya lecsücsültek, ugy nevettek, majd eldültek, vihâncoltak, miákoltak, kuruttyoltak, ficánkoltak. A sok könyvet széjjelhuzták, olvasgatták, tanulgatták, mert az a jó Linka néni olyan szépen kitalálta, hogy a gyermek fejecskéjét mivel tömjük, amikor a pszühécskéjét csengő bengő rimek között jó puhára összetörjük:

Mese-mese-meskete,
Ami fehér fekete,
Apának van gyereke:
Csingilingi, brekeke

Ista-Pista elesel,
De a Pista felesel,
Nem fogad szót, nem kosztol
Csihi-puhi imposztor!

Nem értettük: oda se! Forditottunk a kis könyvön, szebbet ennél sohase! Milyen szép kép! Tarka mezőn bocika! Olvassuk csak, hogy a kicsi Erzsikével micsinál a Lacika?

Csengő bongó versike
Tehenet fej Erzsike,
Vajat köpül, tapsikál,
Szobapadlót ugy sikál.

Odamegy a Lacika,
Egyet rug a daciba:
Nagyot esik Erzsike,
Jót nevet a vers ke!

Mikor ezt a mély értelmü versikécskét elolvastuk, a fiuka-biuka lelki életében tágra nyiltak a szellemi perspektivácskák. Kénytelenek voltunk a könnyebb müfajhoz nyulni és üditőcskéül felolvastuk a *„Hasznos Háziállatok Képeskönyvét“*, melynek III. táblája ezt a tanitó mesét tartalmazza:

Ládd-e Juci, látod-e?
Nem hallgatsz a szóra.
Mondta neked a mama,
Ne ülj fel a lóra.
Mer' a lónak van esze,
Okosabb az nálad:
Ő ad nekünk tejecskét,
E házőrző állat.

Ennél csak *„Peti a gézenguz“*, tud zseniálisabb dolgokat véghezvinni. Lássuk csak Cili nénike poézisét, mely éles szinekkel festi e nagytehetségü koraszülöttnek intim s bohókás életét:

Pe i leveti a pólyát
Kergeti a döglött gólyát,
N szobába', konyhán keresd:
Kirántja a rántott levest.

Cirmos cicát jó megrázza,
Anya ingét betintázza,
Eltöri a virágvázát,
Felgyujtja az apa házát.

A kis hugát agyonveri,
Kis targoncán eltemeti.
Kis pikulás, nagy pikulás:
Majd hoz ujat a Mikulás!

Ez se utolsó dolog, ez a *„Jó Gyerekek Állatkertje“*, amit 5 méterre lehet kihuzni a kályhától a plafonig. Ebben található a következő ici pici kis idillikus jelenet:

Hasznos állat a i is boci,
Tarka mezőn béget.
Ugorj félre róka koma,
Nem szeret a téged.
Jó barátja Misikének,
Látható e képen:
Karonfogva sétálgatnak
Piros cséplőgépen.

Óh, Istenem, minő eszeveszett nagy boldogság volna, ha a valóságban is megörvendezte nék a gyerekek Apuka Bácsit azzal a mókázó bókázó tréfácskával, ami az oroszlán sörénye mellett olvasható:

Félelmetes az oroszlán, sivatag királya
Juci, Dani, Ibi, Karcsi üljetek fel rája,
Ugy menetek apa elé az oroszlán hátán.
Tudom is, hogy fog örülni e karaván láttán.

A fenevadak sorát természetesen róka koma hivatott megnyitni egy őrületes nagy csinytevéssel:

Róka koma ravasz állat, bel bujt a lyukba,
Onnan kiált: gyertek ide Elemérke, Jutka.
Az elefánt még okosabb, csinál egy kis mókát:
Ő is bebuj s hamm, bekapja a tettenért rókát.

Minthogy itt nyilvánvaló a tettenérés esete, Horgó bácsit, a versike szerzőjét nem védi meg a mentelmi jog. Nem úgy ám Böske nénit, a kiváló pedagógiai érzékkel megáldott költőnőt, aki szörnyü, sőt megvetésre méltó dolgokat regél Rontó Paliról:

Nagy gézenguz Rontó Pali,
Mint e képen látszik.
Kint a kertben egy fa alatt
Katonásdit játszik.

Észreveszi anyukája
El is rakja végül,
Ugy kell neki, miért játszott
Engedelem nelkül!

Szerény véleményünk szerint mégis csak legjobb a *„Csingilingi Vidám Világ“*, mely apró derüt és mosolygós ciróka-marókát fakaszt az életünkben. Képzeljük csak el, mily bohóság volna a földi lét és menynyire vigadna nagyanyó az ő tapsifüles kis tolószékén, ha egyszer meglátogatná a nagyszarvu csiga biga bácsit:

Ili baba nag anyát
Kicsalta a rétre,
Csigabiga ázába
Indulnak ebédre.

Csigabiga tapsikál,
Ilike viháncol,
Tánci tánci nagyanyó
Körbe körbe táncol

Ha pedig hazamenne, akkor lenne csak igazi meglepetés:

Tigris koma közeleg,
A házakat járja.
Friss kaláccsal nagyanyó
Szivrepesve várja.

Gyere tigris mihozzánk,
Fürödj meg a kádba',
Majd elalszol Pistivel
A paplanos ágyba'.

Tigris koma becammog,
Kitátja a száj t,
Boldogságra deritvén
A mi házunk táját.

S hogy édesanya se maradjon hoppon, neki a boácska konstriktorocska szerez váratlan örömet:

Csilingel a csörgő kigyó,
Akarcsak a szarka.
Jobbra csuszik, balra csuszik
Incifin i farka.
Bekukucskál a szobába,
Idebuz a vére . . .
A mi kedves édesanyánk
Igaz örömére.

Mindezekből a tanulság: etyepetye pótya, hogy a gyerekirodalom egész idiótya. Koá-koá, csinadratta, tipi-topi, hep-hep! Legyen áldott a rokonság, aki minket csili-csuli, csüli bülü, csihaj-csáré versikékkel meglep:

Vidám a mi kis családunk
Nincsen semmi gondunk
Samukával, mamukával
Kis verseket mondunk

Bú-bocika brekekézik,
Béka bácsi béget,
Tapsikálva, miákolva
Humoros az élet.

Pénzünk is lesz olyan sok, hogy
Se szeri, se száma:
Majd hoz nekünk a kengu u,
Vagy pedig a láma!

LISZTIUS.

A M. Kir. Államsorsjáték húzása feltétlenül

december 30-án

12.000 készpénz nyereményt sorsolnak ki.

A nyeremények számát és összegét lényegesen felemelték!

Főnyeremény

30.000 pengő.

Azután 10.000 P 5000 P, 2500 P, 2000 P, 1000 P stb., melyek mind **készpénzben** fizettetnek ki.

A sorsjegyek ára:

1 drb 2·— pengő, 5 drb. 10·— pengő,

Félsorsjegy 1·— pengő.

A nyerési esély természetesen annál nagyobb, minél több sorsjeggyel veszünk részt a játékban.

Kapható mi den dohánytőzsdében, bank és sorsjátéküzletbe , postahivatalokban. Postai rendeléseket a pénz előzetes beküldése után azonnal teljesit a

Székesfővárosi m. kir. Pénzügvigazgatóság

Budapest, V., Szalay-utca 10. szám.

Vitéz Homoródi (Hampel) János

épületüvegezési és képkeretező vállalat

Debrecen, Péterfia 37. Telefon 11—54.

FULKÓ LOVAG

Megéltük a tatárjárást,
Farkas-szállás volt a portánk,
Idegenbe kelt a király,
Csak az árva föld gondolt ránk:
A holttetem holt szájából
Kihajtott a buza szára...
Fulkó lovag kellett még csak
Végső csufra, végső gyászra.

Vadidegen ágrul szakadt,
Nálunk kapott tollra, hájra,
S övé ma vig Fülek vára.
Fönn virraszt a Haza fölött,
Harangoz a kápolnája:
Gyere haza üzött magyar,
Bünödet ő megbocsátja.

Fulkó lovag csak a lovag,
Mindnél előbb való magyar,
Éhségidőn telt a verme,
Gabnát takar, rendet akar.
Emberhust mér Fulkó lovag,
Sejti tán sok, de kell enni,
Mégis lovag Fulkó lovag,
Meg a társa, valamennyi.

Emberhust mér Fulkó lovag,
Csuf a szagja, de kell enni,
Mégis lovag Fulkó lovag,
Jobb lesz ám csak csendesedni.
Fényes magas fülekvárba
Egy nap én is tán beállok,
Horpadt hason citerámmal
A többihez hangot váltok.

Csuf szag, haj... jobb vón ibolyát
Ha alulról ugy szagolnál,
Aki magyar: földdé mállott,
Vagy csatlóssá fulkóéknál.
Tatárjárás, farkasjárás, —
Hagyján, mig föld s mig nép marad,
De utolsó magyar csufság
Ez a vigság, fulkók alatt.
(1920.)

BODOR ALADÁR.

Karácsonyi ajándék.

Itt ját zik előttem lelkem
gyermeke s rám tekint
igy forgatja az erdő
madara kis szemeit,
miközben árnya hint a
tollára a lombos ág . . .
Ugy repdes a földön, mint a
mély tón a kts kacsák.

Skárlátpiros szájában
csupan négy foga van még,
mindegyik egy kis csillogó
karácsonyi ajándék.
Ilyen fehéren hull a hó,
ha a zöld fü eloson
s ilyen fehéren lesz takaró
a néma hantokon

GULYÁS PÁL.

*

Kettős kép.

Ahogy Murillo szent családja,
úgy mosolyognak ket en énrám.
Ketten mosolyganak reám :
az édesanya és a kisleánya.

Az apró kar olyan egyszerüen
simúl az ápoló anyai karra,
hogy igy kiá tok : Istenem,
megkettőződött a karja !

Kettős lett arca, szeme, szája,
csak egyik isebb, mint a másik.
Kettős sziv dobban egy közös
dal ismeretlen dallamára !

S én bámulom e képet némán,
ezt a kettős képet, amelyet
hátul körüllebeg egy mély árny,
egy áthatolhatatlan felleg.

GULYÁS PÁL.

Bem és Debrecen

Az elmult napokban Lengyel- és Magyarországokban sorozatos Bem-emlékünnepélyek zajlotttak le. A két ország kegyeletének testvéri találkozása magától érthető, hiszen a lengyel szabadsághős emléke örökre egybeforrott az 1848—49. évi magyar függetlenségi harc történetével. Erdély legendás védőjének emlékét éppugy tiszteli a magyarság, mint „Osztrolenka csillagá"-ét hálás nemzete.

Bem József tábornoknak a magyar szabadságharcban kifejtett müködése csupán Erdély területére szoritkozott. A Bécsből menekülő tábornokra a három nemzet és négy vallás bérces hazájának védelmét 1848 novemberében bizta Kossuth, akinek bizalmát mindvégig teljesen birta. Erdély földjén születtek tehát a Bem-legendák és hagyományok, de ezeket hamarosan lelkébe fogadta az egész nemzet.

Bem magyarországi müködése Debrecen város multjában is nyomot hagyott. Az események kapcsolatokat hoztak létre a tábornok és Debrecen között. E kapcsolatok fölujitásával hódolni akarunk a hős katona emlékének.

Az első kapcsolat Bem tábornok debreceni tartózkodása révén jött létre. A tábornok ugyanis, utban Erdély felé az ottani hadak főparancsnokságának átvételére, 1848 dec. 4-én délelőtt Debrecenbe érkezett.

Debrecen város helyzete ez időben szerfelett válságos volt. A nemzet és a bécsi udvar között 1848 őszén bekövetkezett ugyanis a nyilt szakadás, az Erdélyben állomásozó osztrák haderők megkezdték hadmüveleteiket a magyar kormány csapatai ellen. Hamarosan ki is szoritották ezeket Erdélyből s november derekán már a Csucsa—Zilah—Nagybánya vonalon állottak a magyar csapatok romjai. A nyilt ellenségeskedés beálltával az oláhok is megindították borzalmas dulásaikat. A lázongó felsőerdélyi hordák állandóan beütéssel fenyegették a Tiszántult, főleg Szatmárt és Nagyváradot, de Debrecent is. A környékből egymásután érkeztek Debrecen városhoz kétségbeesett tudósitások és segitségkérések. A kormány nem sokat törődött a Tiszántul védelmével s Debrecen e válságos helyzetben magárautaltan állott.

Érthető, hogy Debrecen lakossága, mely a város védelmére megszervezett nép fölkeltését minden nap várhatta, nagy bizalommal és megnyugvással fogadta december 4-én Bem tábornokot, aki mindjárt érkezése után órákon keresztül tartó tárgyalásokat folytatott a város elöljáróságával. Megbeszélvén a város védelmét, Bem szemlét tartott a városban kiképzés alatt álló 400 huszárujonc fölött, majd megtekintette a várost és külsőségét. Másnap reggel utazott tovább Nagyvárad felé. Debrecenből főhadnagyi ranggal magához vette szárnysegédül *Kiss* Sándor ügyvédet s a városi nyomda mühelyéből tábori nyomda felállitásának céljából magával vitt egy sajtót s a hozzá szükséges szereket, valamint 4 nyomdászt. A nyugta ellenében kiadott s 417.15 pengőforint értéket képező nyomdaszerek elvesztése esetére a kormánytól kárpótlás kieszközlését igérte Bem.

December 5-én reggel tehát Bem tábornok elhagyta Debrecent s többé nem is jött vissza. E muló jellegü kapcsolatnál sokkal állandóbb kötelékeket létesitettek közte s Debrecen város közt azok a debreceni nemzetőrcsapatok, melyek táborában küzdöttek s melyek között a debreceni nemzetőrtüzérek Bem legkedvesebb katonái közé tartoztak.

Debrecen férfilakossága — kivéve a különféle ezredekben és honvédzászlóaljakban szolgáló sorkatonákat s alkalmatlanokat, akiket a népfölkeléshez osztottak be — a nemzetőrség keretében 12 gyalog és lovas századot képezett. A nemzetőrség eredetileg a belső rend fenntartására volt hivatva, de a háboru fellángolásával tábori szolgálatra is igénybevették. Az első két debreceni gy. n. őr század s egy lovasszázad 1848 október 19-én távozott el a városból az aradi táborba. November 19-én a *Pfanschmied* Károly és *Szőllősy* János városi tanácsnokok vezénylése alatt álló 7. és 9. gy. n. őr, s a *Csapó* János polgármesterhelyettes, főkapitány parancsnoksága alatt a második lovasszázad indul el a haza védelmére, ezuttal az erdélyi táborba. A kért gyalogszázadot 1849 februárjában a *Szücs* István és *Révész* Bálint kollégiumi tanárok parancsnoksága alatt álló 4. és 8. gy. századok váltották fel. E nemzetőr csapatok a felsőerdélyi táborban teljesitették haza iránti kötelességeiket.

Ha e csapatok fővezérük bizalmát és szeretetét nem érezték olyan teljes mértékben, mint a tüzérek, csak azért volt, mert kevesebb alkalmuk volt a nemes katonai erények gyakorlására. Bem egyébként is a tüzérséget becsülte legtöbbre az összes fegyvernemek között.

A debreceni tüzérségnek külön története van, melyről nagy dicsőséggel beszélhetünk. A városi képviselőtestület *Szanka József* lapszerkesztő-ügyvéd inditványára még 1848 augusztus 31-én elhatározta, hogy a város védelmére tüzérséget állit fel. Nagy utánjárással kaptak is a kormánytól 1 ágyut s 2 ágyucsövet. Utóbbiakat teljesen debreceni iparosok szerelték fel s akadt áldozatkész polgár, *Molnár* Sámuel kereskedő, aki a szerelési költségeket teljesen magára vállalta. Az ágyuk farészeit nemzetiszinüre festették s vontatásukra husz szép pejlovat válogattak ki a városi ménesből. A legénységet is a város állitotta ki. Versenyezve jelentkeztek az ifjak, főleg diákok és képzett mesterlegények. Az első ágyu irányzója *Tóth* Antal, későbbi főiskolai ügyvéd, a másodiké *Szögyéni* István későbbi törvényszéki elnök, a harmadiké *Török* Pál későbbi városi erdőmester volt. Az ágyutöltések egyrészét a helybeli kovácsok és maguk a tüzérek állitották elő, más részét a desnői vashámorból rendelték.

A nagyszerüen fölszerelt félüteg tüzérség november hónapban elindult az erdélyi táborba s hosszas keresgélés után december végén Désen csatlakozott Bemhez. Mindjárt jókor. Bem már megkezdte a császáriak üldözését. A bécsi légióval s néhány század huszársággal a debreceni félüteg járt mindenütt a futó ellenség nyomában. Igy vonultak be Kolozsvárra, Szamosujvárra, Besztercére s innen tovább a bukovinai határra. Bem át akart menni a határon, a sóvárgott lengyel haza határára, de a kis magyar sereg nem tartotta ezt tanácsosnak. Bem tehát szabad választást engedett a maradásra vagy előnyomulásra. Csak a bécsi légió, a néhány század huszárság, a 4 zlj. 5 százada s a debreceni üteg áliott az előnyomulás mellé. Tüzéreink — mint a városhoz irták — kijelentették Bemnek, hogy bennük nem fog csatlakozni és meg nem hátrálnak, mig egy lesz közülük. Bem elindult a kis önkéntes sereggel s másnap Dorna-Vatránál rátalált a császáriakra. Heves csatát vivtak és győztek, de tovább menni Bem sem tartotta célszerünek. Visszatértek tehát s Bem a bukovinai kirándulás minden egyes résztvevőjének 25 napi zsoldot fizetett ki jutalomként.

A bukovinai kirándulás óta Bem első katonái között voltak mindig a debreceni tüzérek, akik maguk is igy irnak haza: „Bem tábornok nagyobb bizalommal viseltetik irántunk, mint talán mi magyarok is kivánjuk . . ."

A nagyszerü kis tüzérség rövidesen nagy veszteséget szenvedett. A kudarccal végződő első nagyszebeni csatában (január 21) az egyik ágyut elfogta az ellen, a másikat szétlőtte, épen tehát csak egy maradt. Az ágyu nélkül maradt tüzérek nagy bánattal irják haza:

„Hogy mikor látjuk kedves városunkat, nem tudjuk, adná az Isten, hogy minél előbb s kedvező körülmények közt. Ágyuink nélkül itt lennünk halálos kin, napjaink sulya egy hosszu számkivetés terheinél nagyobb, melyet még nagyobbra nevel bajtársainktóli távollétünk."

A nagyszebeni csatában megmutatták Debrecen fiai, hogy a vitézségben és bátorságban nem járhat előttük más. *Jakab* Elek, a M. Tud. Akadémia tagja, ki mint fiatal honvéd résztvett a csatában, igy ir a debreceni tüzérek magatartásáról:

„Soha életemben vitézebb katonákat, bátrabb és hősiebb érzésü fiakat nem láttam, mint debreceni tüzéreink. Tudom, mert mi fedeztük ágyuikat — leszerelték vagy szétlőtték, lovaik elhullottak, a tüzérek egy harmadra apadtak — nem tágitott az egy lépést, nem félt semmitől, nem hátrált még, célzott és lőtt meröben, szüntelenül, élcelődve és kulacsát üritgetve mindaddig, mig tölténye tartott, vagy Bem visszavonulást vezényelt. Megmutatták, hogy az igazi magyar fajból valók, debreceniek. Isten igazi katonái!..."

A piskii csatában Bem katonái visszafoglalták a szebeni csatában elvett debreceni ágyut. A csorba ki volt köszörülve. Rövidesen pedig a csonka üteg Debrecen további önkéntes áldozatkészségéből teljes üteggé egészittetett ki. A debreceni önkéntes tüzérek pedig annál nagyobb lelkesedéssel küzdöttek a rajongott fővezér alatt, kinek porladó csontjai a hosszu számkivetés után immár az imádott lengyel földben pihennek . . .

Dr Szabó István.

Megnyilt! KEMÉNY BÉLÁNÉ Megnyilt!
ROCOCO SELYEMHÁZA
Kossuth-utca 2. sz. alatt (Városház épület.)
Eredeti francia ruha és fehérnemü selyem, csipke, harisnya, strass csatt és virág különlegességek.
Elsőrendü minőség! Olcsó árak!

Tragédia

Irta: **Benyovszky László**

Tamás mozdulatlanul feküdt a diványon. Lehunyta a szemét és igyekezett gondtalanul, érzés nélkül, csak ugy kiesni a világból. Ősz volt. November. A szürke köd becsuszott az ablakok mellett és nedvesen, titokzatosan megülte a szobát. Tamás érezte, hogy lassan őt is beburkolja. Előbb a kezein érezte a furcsa, rejtelmes nedvességet amely végig kuszott a karján, aztán rátelepedett a mellére és nyomta a szivét, a tüdejét, mintha mázsányi ólmot raktak volna rá. Azután mintha a köd hideg páncélja abroncsként szoritaná a fejét. Egész testében reszketett. Fázott. Nem törődött vele Lélektelenül viaszsárga arccal feküdt, mint egy mumia.

Ugy érezte, mintha valami zugna, zakatolna az agyában. A számüzni akart gondolatok voltak, amelyek könyörtelenül megrohanták a menekülőt. Minél jobban igyekezett tőlük szabadulni, azok annál jobban ostromolták. A fejében óriási kaosz volt, amely semmiképen sem akart megtisztulni. Hagyta Hát jó. Gondolkozik, mert kell, — mert a gondolatok ugy üldözik, mint a jó rendőr a gonosztevőt.

Igen, a jó rendőr. Hiszen ő nagyon jól tudja, milyen a jó rendőr. Maga is az volt, még néhány héttel ezelőtt. Dehát semmi sem tarthat örökké. Mert az ember ugy van megteremtve, hogy semmiképen se legyen tökéletes. Az egyik ehez nem tud, a másik meg ahoz és igy tovább. No és ha akadna, aki mindenhez ért, akkor is kell valaminek lenni, ami miatt azt mondhassák: No, nem tökéletes Például az agyban. Igen, az agyban. Ez épen az ő esete. Legalább is azt mondotta a főtanácsos ur, amikor a legutolsó napon a szobájába hivatta

— Nézze, Kovács, — igy szólt hozzá, — maga mindig nagyon jó munkaerőnek bizonyult. Sok nehéz büntény kideritése füződik a maga nevéhez, dehát lássa, most legutóbb azzal az ékszerlopási históriával kapcsolatban valami nem történt annak rendje-módja szerint.

Igen, valahogy igy mondotta. Nem történt annak rendje-módja szerint. Érezte, hogy fehérre sápadt és hogy alig tudott megállani a lábán. Ez még nem történt meg vele, huszonkétéves szolgálata alatt. Aztán igy folytatta a főtanácsos ur:

— És nézze, amikor a törvényszék elé is kellett mennie emiatt, ott olyan különösen viselkedett, olyanféleképen beszélt, mintha . . . mintha . . . Szóval a törvényszéki orvos megállapitotta, hogy nem, — hogy is mondjam, — hogy nem teljesen egészséges. Ugy találta, hogy valami szerencsétlenség érhette talán és emiatt . . .

Ezt mondta. Hát igaz. Az orvos megvizsgálta és megállapitotta, hogy nem épelméjü. Valami hirtelen jött lelki megrázkódtatás, vagy maga sem tudja, mi lehet az oka, de tény az, hogy nem épelméjü. Tehát mennie kell. Mert hát egy megtébolyult detektiv, akármilyen kiváló szolgálatokat is tett a multban, csak nem lehet továbbra is aktiv tisztviselő. Kap szép nyugdijat és vonuljon vissza. A betegsége nem olyan nagyon sulyos, talán még meg is gyógyulhat, ha nyugodtan él magának.

— Vagyis megállapitották, hogy csendes bolond vagyok, aki nem veszedelmes és elküldtek nyugdijba, elismeréssel. — Igy gondolkozott Tamás és az agyában tovább zakatoltak, zugtak a gondolatok.

Minden olyan homályos volt. Mintha ott is, a koponyájában is, belül rásulyosodott volna az a csunya novemberi köd. Fáradtan felemelte a kezét Megsimogatta a homlokát. Nedves volt. Verejtékes. Torzult mosolygás ült az arcára. Bolond. Igen, ő a bolond.

Szája szélén görcsösen mélyre huzódott a ránc. Ugy is maradt sokáig. Próbálta, hogy komoly maradjon. Nem tudta. A görcs megfogta erősen azt a ráncot és fájt, nagyon fájt: De nevetni kellett, kellett! . . .

Kopogtattak és az ujságárus lépett be.

— Itt van, nagyságos ur, az ujság. — Az asztalra dobta a lapot és elment.

Tamás kelletlenül állott fel Nyujtózkodott. Mozdulatlan arca megrándult. Valami nagyon jólesőt érzett. A görcsös mosolygás tünt el az arcáról. De most meg olyan volt, mint egy fáradt öreg ember, akinek ezerfelé van barázdálva az arca és a homloka. Az ujság után nyult Felnyitotta, átlapozta. Egy helyen megállott. Hangosan olvasta: „Titokzatos betörők kifosztották a főtéri bank pénztárát.“ Végigolvasta cikket, aztán letette az ujságot.

Felébredt benne a detektiv.

Tehát a rendőrség tehetetlen, — mint ahogy a lap irja. Széles mosolygás ült ki az arcára. Ha ő most ott volna! Dehát ő bolond. Neki ott semmi helye. Rendben van. Az ujját sem fogja megmozditani . . .

Valami végig gördült az arcán és meleg volt. Könny. Egydarabig kigyózva tekerődzött az ezer ránc között, aztán lehullott a kezére.

— Hát élet ez? Huszonkétévig szakadatlanul dolgozni nagy munkakedvvel, kitartással és kivételes sikerekkel. Aztán egyszerre csak megbomlik az agyban egy parányi sejt, a gondolatok rendszertelenül zavarodnak és kimondják az itéletet: bolond. És hiába van meg az ambició, hiába az akarat nem szabad dolgozni. Mert az élőhalottak a legszerencsétlenebb számkivetettjei az emberiségnek. Miért? Mintha bizony nem volna olyan bolond, aki bolondságában is okosabb némely okosnál . . .

Végtelen nagy unalom szállotta meg. Ő már senki és semmi az emberek számára és mégis élnie kell. Borzasztó igazságtalansága a világrendnek.

Pedig ő valóban élni fog, mert nem bolond és az orvos bizonyára tévedett, amikor azt mondotta, hogy nem épelméjü. Neki rendben van az agya. Rendszeresen gondolkozik, hiszen, ime most is azzal a gondolattal foglalkozik, hogy segit kinyomozni a bank betörőit. Megmutatja, hogy egészséges és talán még vissza is kerül az aktiv szolgálatba. Milyen jó lesz. Ismét fog dolgozni és megint réme lesz a gazemberekneK.

Vigan dörzsölgette a kezeit, rágyujtott kis angol pipájára s a gyufa fénye mellett a tükörre tévedt a tekintete. Megelégedetten mosolygott. A tükörhöz lépett és belefenyegetett a mutatóujjával.

— Majd megmutatom a főtanácsos urnak! . . . Azt mondta, hogy bolond vagyok. No majd meglássuk!

Magára vette a felöltőjét és kiment.

A külvárosi utca dermesztő köde ugy szivta magába Tamás sietö alakját, mint valami zsákmányt. A néptelen utcán egy két lépésnyire még látszott homályosan a szilüettje, aztán beleveszett a végtelen szürkeségbe.

— Lám csak, a bolond elindult. A bolond nyomoz a gazember után. A bolond megkönyörül az okosakon.

Igy gondolkozott Tamás és sulyos lépésekkel rótta az utcákat. Léptei titokzatosan, baljóslatuan visszhangzottak a novemberi est ködös csendjében.

— Dehát mégis . . . Ha előállanék, hogy ime itt a gonosztevő, hogy kinyomoztam a rejtélyes bünténYt, a főtanácsos ur és a kollegák egyenesen a szemembe nevetnének.

Nem, ezt nem birná el.. Hát csak maradjon bolond és ne üsse az orrát olyan dolgokba, amikhez egy nyugalmazott, bolond detektivnek semmi köze!

Végtelen nagy keserüség töltötte el a szivét. Nem dolgozhat és mert azt mondják, hogy bolond, nincs más hátra, mint hogy beleölje magát az unalomba. Az unalom a sors leggyilkosabb fegyvere. Biztosan öl, de a halált csak borzalmas kinok által adja. Az unott ember olyan, mint aki élve a világ ürbe zuhan és még sok sok akarata maradt a földön, az alkotó emberek között.

Szörnyü rémület szállta meg Az unalom rémülete és a tébolyodottság tudata, amely leküzdhetetlenül erőszakolta bele magát az agyába.

Céltalanul bolyongott a néptelen utcákon. A ködben titánira nőtt az alakja, de lomha, tétova lépteivel, esetlenül lelógó karjával úgy tünt fel, mint egy ijesztő, óriási pók, amely jóllakottan sétál a hálója körül. Bolyongása közben kiért egy másKor forgalmas, de most, a csúf, hideg novemberi estén teljesen kihalt utcára. Az üzletek kirakataiban itt-ott vöröses, vagy zöldes lánggal égtek a villanylámpák. Egy ékszeres bolt előtt megállott.

— Ez volt az. Itt történt az a nagy fosztogatás, amely végül is megpecsételte a sorsomat. Hogy csillog a sok arany, ezüst! Mind csupa gúny és csúfolódás.

Köny égete a szemét, de nem akart kicsordulni Pedig olyan forró volt már, hogy izzott tőle a szeme és a szemek mögött, az agyban, — ugy érezte — mintha sürü pára ereszkednék le.

Rémülten fordult el a kirakattól és ment tovább Réveteg szemekkel bámult bele a gomolygó, hideg ködbe. Mindig csak előre Aztán különös dolog történt. Ahogy igy belemeresztette a szemét a sürü párába, egyszercsak észrevette, hogy előtte jónéhány lépésnyire az egyik kapualjból valami sötét tömeg lendül ki s az ő közeledő lépteire hirtelen a fal mellé surran. Tamás meggyorsitotta a lépteit, de nesztelenül, kidülledő szemekkel követte nyomon azt a valakit, mint a macska.

— Ismét a munka! — suttogta rekedten és a szemei úgy izzottak, mint két tüzgolyó, szinte á világitották a ködöt.

Az előtte haladó áldozat lopva osont mindenütt a falak mellett, kerülve a gyéren világító utcai lámpák fényét. Hóna alatt nagy batyut szoongatott. Időnként hátra-hátra nézett s arcára a rettegés kifejezése ült. A detektiv pedig mosolygott, mindig mosolygott, úgy hogy a szájszélén görcsösen összehuzódtak a ráncok. De nevető arcából fenyegeltően, mozdulatlanul villant előre kém mélyenülő szeme. Most már futva üldözte az előtte haladó ködös alatt kot, amely ugyanekkor szintén futásnak eredt. Utcát utca után hagyatak maguk mögött, de mégsem fogyott, se nem nőtt közöttük a távolság. A detektiv ziháló mellére szoritotta a kezét, de lankadatlanul futott a menekülő után. Végre má csaknem összeroskadt a fáradtságtól Kirántotta a revolverét s előre szegezte.

— Állj meg, a törvény nevében! — kiáltotta s hangját erősen verték vissza a falak a néptelen, csendes utcán De az üldözött megállás nélkül futott előre.

A következő pillanatban revolver dörrenése hasitott bele az éjszakába s amikor a lövés zajára ijedt fejek jelentek meg a békés polgárok házának ablakaiban, csodálkozva látták, hogy egy ember lobogó hajjal, tajtékzó szájjal, kezében füstölgő revolver, rohan végig az utcákon, a hid felé.

Tamás már nem érezte a fáradtságot. Egyetlen parancs üzte, hajszolta: e fogni a menekülőt és be bizonyitani holnap a főtanácsos előtt, hogy ő igenis épelméjü és hogy az a bolond, aki róla állitja ezt.

Nem messze felcsillantak a ködben a hidszéli magas ivlámpák. Arra felé tartott az üldözött és a detektiv már ugy látta, mintha fogyott volna köztük a távolság

— Megfoglak, átkozott! — dörmögte megelégedetten és rohant tovább a menekülő után, fel a hidra.

Lépésről lépésre fogyott a távolság s a detektiv már hallotta áldozatának ziháló lélegzését.

— Tiz lépés . . . Nyolc . . . Öt . . . Csak kettő . . .

— No most! . . .

Előrenyujtott karokkal, óriási lendülettel ugrott áldozata felé keresztül a hid korlátján, amely alatt szürkén, piszkosan hömpölygött a viz A következő pillanatban örjöngő, diadalmas orditás, majd egy nagy csobbanás keltette fel a sorompóőr figyelmét. Kirohant és lenézett a vizbe, de a vastag, tapadó ködben két méterre s m láthatott.

Megcsóválta a fejét, összerázkódott a hidegtől és visszaballagott az őrházba.

Valódi Perzsák és másféle szoba szőnyegek, ágyelők és összekötők, különféle futók, hencserátvetők, ágy és asztalteritők, függönyök, paplanok, takarók, butorszövetek, kókuszfutók, lábtörlők, linoleum, lópokrócok, halinák, angorabőr óriási választékban megérkeztek!

„Takarékosság“ könyvecskével lehet részletre vásárolni.

HORN és ERDÉLYI Debrecen, Kossuth-utca 19. sz.

Csokonai szinházzal szemben. Szabott árak!

Csapó 28. Lengyel Csapó 28.

Fest, tisztit, mos

Ágytollat gőzzel felelősség mellett tisztit

Az én jaffai kollégám bánata

A régi arab város kávéházában ülök. Szennyes kis hely, mint minden arab kávéfőző. A vendégek jó része az utcán ül egy-egy gyalogszéken. Kezében tartja a csészét, szürcsöli a kávét Óvatosan issza, hogy az alja a findzsában maradjon. Azután nézi a végtelen tengert. Várja az érkező hajót, mely Palesztinába árut és kivándorlót hoz.

Az egyszerűbb vendégek az ut másik szélén, a tengerparton ülnek. Itt többet látnak Hallgatják a bősz hullámok csapkodását. Nézik a folyton járó bárkákat.

A parttól távol egy nagy francia hajó áll Tele van színes katonákkal. Szabadságos katonák A sziriai harctérről viszik az ezredet szabadságra. A bárkások ezekhez járnak folyton. Visznek egyet-mást, pénzt kapnak érte.

Egy zsidó fiu a kalauzom, tolmácsom a Szent Föld legnagyobb kikötőjében. Előttünk teherszállitó tevék cammognak.

— Ezt se látja Európában! — mondja.

— Nem bizony, de érdekes! Mit visznek ezek az otromba állatok? — kérdem

— Mindent. Ezek most kőtörmeléket hordanak. Emezek már követ visznek.

— Mennyit bir ez az állat el?

— Két mázsát raknak rá. Ezek itt a hordárok, talyigások, speditőrök.

— És milyen nyugodtan hajbókol az elsőn az a fiu

— Hallja csak, hogy dalol! Ez kell az utazáshoz. Nem alszik el a tevén és az állatot is ösztökéli a haladásban

— Ez nálunk a Magyar-Alföldön is megvan. A jó kocsis mindig dudol a nyeregben, vagy a szekér ülésében. Igy nem alszik el és a lovak is bátrabban mennek.

— Ugy látszik keleten a jószággal bánó embereknél ez a divat

A varázsló cigányasszonyok

Csinos asszonyok jönnek felénk. Olajbarna arcuk derült. Szájuk mosolygásra áll. Szép arcuk, gyönyörü fehér foguk van.

— No jönnek, a maga szerencséjét megmondják!

— Jó arcu nők! — szemlélem.

— Ne dicsérje előre őket, majd mindjárt más lesz a véleménye.

A két asszony köszön arabul. Leülnek előttünk a kő padlóra. Arcuk nincs leteritve, csak orrukig: az álluk és szájuk. Most ezt is felfedik.

— Most nézze meg!

Az egyik szája széle egész orcája közepéig tetoválva. Kék szinü stilizált virág van verve bőrébe jobbra és balra. A másiknak álla van kiverve apró figurákkal. A különben szabályos metszésü szájat egész elcsufitja.

— No mennyiért csókolná meg őket?!

— Otthon sem nagyon csókolódzom, itt aztán egyáltalán nem. Mit jelent náluk a tetoválás?! — kérdem

— Ez a törzset jelenti! Minden törzs máskép van megjelölve.

A cigányasszonyok ezalatt zsebükből három kagylóhéjat vesznek elő. Varázsigéket mormolnak. Simogatják a kagylókat, merevül néznek rám. Az egyik kacsingat és szemével folyton fürkészi tekintetemet Hipnotizálnak. Én egykedvüen szivom a vizipipát.

Az egyik szájához emeli a kagylókat: rálehel, megcsókolja. Egyet ide ád. Megnézem. Visszakéri. Kiteriti ruhájára. Szemeit felveti és elkezd áhitatosan beszélni

— Érti ön, amit ez a nő beszél?! — kérdem a zsidótól.

— Nem mindet, mert ezek saját nyelvüket az arabbal keverik. Pedig az arabnak is sok dialektusa van.

A cigánynő közelebb hajlik, hangosabban beszél.

— Nekem beszélhetsz, ugy sem értelek! — mondom fennhangon.

— Boldog vagy! messziről jött idegen. Bántódásod nem lesz, mert a jó szellemek megvédenek. Sok földet bejársz, sok emberrel beszélsz és békességben hazajutsz tieidhez, — forditja kisérőm a cigánynő szavait.

A jóslásnak vége. A nő az egyik kagylót felém tartja. Megértem a célzást: egy pénzdarabot dobok bele. A másik tenyerét nyujtja annak is adok egy pénzt. Állukat letakarják, dévaj mosolygással elmennek.

— Ezen is tul estem; — mondom nevetve.

Az én arab kollegám

Uj ismerősök jönnek. Az egyik zsidó, a másik arab. Ez utóbbi hozzám közelebb áll. Fiatal tanár egy arab gimnáziumban, Jaffában. Okos embernek mondják a zsidók. Én nem győződhetek meg róla, mert egyetlen európai nyelven sem tud. Tolmács utján beszélek vele. Most angolul tanul Vágya volt, hogy Angliába elmehessen egy évre. Ezért gyüjtögette pénzét. Most minden reménye füstbe ment.

— Meg kell a komának házasodni! — Mondja kárörvendve az egyik zsidó.

— Asszonyt kell venni! — javitja ki a másik.

— Az meg sokba kerül, ugy-e Achmed?! — mondja a kollega felé fordulva arabul.

A kollega nagyot sóhajt, mintha már felesége volna. Némán és szótlanul int, hogy ugy van.

— Hát itt olyan nagy dolog a házasság?!

— Itt nagy. Mert a nőt pénzért veszik. Szegény szolgalegény is ad 20—25 fontot (600—750 pengő) egy nőért. Egy ilyen embernek meg 60—80 fontot (1800—2400 pengő) kell egy nőért adni.

— A szolga, napszámos és köznép, megunja nőjét, olcsóbbért el adja és ráfizetéssel veszen másikat; de ezt egy jobb ember nem igen teszi meg, tódulja a másik.

— Hanem ha megunja és pénze van, vesz mellé egy másikat, harmadikat — mondja az első zsidó.

Tehát annál gazdagabb valaki, minél több felesége van! — javitom ki a véleményünket.

— Bizony ugy van.

— Hát azért ez borzasztó. Szegény nőket sajnálom.

— Lehet is, mert itt a nő adásvétel tárgya, mint akármi jószág.

— No és mi lesz a pénzzel, amit a nőért ad a férfi.

— Feléből a nő házi szükségletet vesz, felét magára költi,

— Látta ön már azokat az arab asszonyokat, akik fedetlen arccal járnak. Fejkendőjük szélén egy koszoru pénz huzódik homlokukon végig. Ez a vételárból való.

— Sőt én tegnap olyat is láttam, akinek nemcsak a homlokát övezte pénzfüzér, hanem a homlokuktól az állukig egy-egy ezüst, sőt aranypénzfüzér lógott le, mint a lónak a kötőfék.

— No lássa, ezek még gazdagabbak. De megtörténik, hogy egy derék szép vitéz férfiunak egy gazdag ember ingyen ajándékba adja a lányát.

— Otthon az ember leghamarabb juthat ilyen ajándékhoz! — mondom mosolyogva.

— Sőt van itt közelben egy beduin (nomád arab) törzsfőnök (sejk) aki nemcsak leányát adta ajándékba egy szegény fiuhoz, hanem hozományt is adott vele.

— Ez nagyon ritka eset.

— De az aztáu szép ferfi is! — jegyzi meg mindkettő.

— No és a kollega miért busul

— Azért, hogy az apja ráparancsolt, hogy asszonyt kell vennie, most minden megtakaritott pénzét oda kell adni az asszonyért.

Ez utóbbi részét a rabul is elmondta. Mire a kollega nagyot sóhajtott és felém fordulva igy szólt bánatosan

— Könnyü nektek európaiaknak, ti ingyen kaptok asszonyt.

— Az ugy van! — nyögöm ki arabul.

— Nektek még könnyebb — fordul a zsidók felé — ti még pénzt és vagyont is kaptok az asszonnyal.

Mély rokonérzéssel osztoztam kollegám bánatában. Fizettünk és elindultunk a tengerparton sétálni.

Ecsedi István.

Mikor Debrecenben örök időkre eltiltották a dohányzást és nyakvassal szorongatták a nikotinistákat

(A Hajdufödl tudósitójától.) A debreceni városi levéltár öreg jegyzőkönyvei, sárgult protokullumai sok-sok érdekes régi furcsaságot őriznek. Megelevenedik az olvasó előtt Debrecen dicsőséges multja, a régi magyar élet sok-sok szépsége, különlegessége s bepillantást nyerni a régiek tiszta egyenes gondolkodásába, elfeledett szokásaiba, a régi magisztrátusok bölcs vagy ma már érthetetlennek tetsző intézkedéseibe.

A régi Debrecenben a nemes magisztratus néha elég kiméletlenül avatkozott bele az emberek dolgaiba. Megszabták, hogy mikor kell megházasodni az iparosoknak, milyen ruhába kell járni a nőknek, hol és mikor szabad muzsikálni, táncolni s *vasárnapi napra eltiltották még a szerelmet is.* Volt idő, mikor a dohányzás divatja ellen viseltek kiméletlen háborut a város vezetői. Eltiltották, hogy Debrecenben dohányozzanak az emberek.

Tilos a dohányzás

A dohányzás az 1600-as évek vége felé kezdett elterjedni a városba. A hivatalos hatalom rögtön igyekezett is vele szembe szállani. A jegyzőkönyvekben 1681-ből találjuk az erre vonatkozó első bejegyzést:

„A dohányszivás, árulás, behozás peremptiter tolláltatik (örökösen eltiltatik) harmadnapra a városból kivigyék. Semmiképpen a boltokban árultatni meg nem engedtetik, sub omissione rerum."

Ugy látszik azonban, hogy már akkor is voltak megrögzött nikotinélvezők, mert két évvel később a városi tanács még szigorubb intézkedéseket léptet életbe a dohányzók ellen. 1683-ban kimondja, hogy a *hentesek megházasodjanak, mert különben nem henteskedhetnek.* Valaki pedig közülök dohányszivás on kapattatik, azon esztendőben mesterségüktől priváltassanak (tiltassanak).

Ugyanebből az évből származik egy másik szigoru rendelet is, mely a következőképpen szól: A dohányszivás, árulás *severe interdicáltatik,* hasonlóképpen pipáknak és csutoráknak árulása. Valaki vagy házánál, vagy boltjában tartja, árulja, szivja, rajtakapattatván a dohány megégettetik s másképpen is megbüntettetik. Akinek most a városban olyan jószága vagyon, tizenötöd nap alatt kivigye. Mely végzés, hogy állandóbb legyen, mind a piacon meg kell kiáltani, mind házanként meg kell hirdettetni, azonkivül becsületes Tanátsbeli atyánkfiai rendeltessenek, kik a vásárbirákkal együtt vigyázzanak a dohányszivók és árulók ellen.

Tizenkét forint és nyakvas

A rendeletnek azonban nem sok foganatja lehetett, mert 1697-ben a városi tanács még szigorubb intézkedésekhez nyult és a következőképpen tiltotta el ujból a dohányzást:

A dohányszivás és árulás ujabban interdicáltatik, valaki árulja 12 forinttal és dohányának égetésével, ki pedig szivja, *vagy ha csak pipa is találtatik nála, a nyakvassal megbüntettessék.*

Ebben az időben tehát nem lett volna célirányos dolog trafikot nyitni Debrecenben s mint a fentiekből látható, még veszélyesebb dolog lett volna vig pipaszó mellett megállani a köpködő kaszinóban, mert bizony nemcsak a dohányfüstöt, de még a szuszt is bele fojtották volna a nyakvassal a nikotinistába.

Eláradván a dohányzás a város népe között

Az 1700-as jegyzőkönyv szerint ismét eltiltották a pipa és csutora árulást, bár vásárbirák uraimék valami dohányokat elkobozva, most az egyszer még megengedett ezek visszaadása azzal a feltétellel, hogy soha többé ide dohányt be ne hozzanak. 1708-ban a dohány szivása mind a városban, mind a városon kivül megtiltatik és aki rajtakapattatik, megbirságoltatik.

Régi dolog azonban, hogy a tiltott gyümölcs a legédesebb. Érthető tehát, ha 1715-ben már ezt jegyzi fel a jegyzőkönyviró:

Eláradván a dohányzás a város népe között, indiferenter szorgosan tilalmaztatik. Ha ki rajta kapattatik, a szolga 1 frt, gazda 2 frt-ra büntettessék. Kapitányok, tizedesek rája vigyázzanak. A céhekben is publikáltassék,

Ez az intézkedés volt az utolsó kisérlet, mert a dohányzásról több tilalmat nem jegyeztek fel a későbbi krónikások. A tanács beleunt a hiába való küzdelembe és a jegyzőkönyviró, ha siri álmából felébredne, bizonyosan hanyatesne, ha meglátná, hogy bár a dohányzás örök időkre interdicáltatott, ma már Debrecenben épp ugy, mint az egész világon, még a szende nők is vidáman pöfékelnek. Egyelőre csak karcsu cigarettákból. Lehet később sor kerül a szivarra, sőt — Isten bocsáss — a kurta pipára is.

Marschalkó Lajos.

Hatéves a magyar munkavédelmi szervezet

A háborut követő forradalmi állapotok felnyitották a magyar polgárság szemét is s az állandóan fenyegető és politikai jelleggel biró sztrájkmozgalmak ellen megalakult nálunk is a Nemzeti Munkavédelmi Szervezet. Az első hat év eltelte után bizonyos megnyugvással tekinthet a polgárság ennek a nagyjelentőségü szervezetnek müködésére, amelynek puszta létezése is elegendő a nyugtalan elemek fékentartására.

Debrecenben és Hajdu vármegyében

Bottka Géza nyugalmazott ezredes,

hivatalvezető fáradhatatlan szervező tevékenysége következtében alakultak meg a Nemzeti Munkavédelem szervei s ma már nincs Hajdu vármegyének olyan városa, vagy községe, amelynek a létfenntartáshoz szükséges üzemei ne volnának biztositva a legvadabb és váratlan kitörő sztrájkok esetére is. A hazafias érzésü polgárság: az értelmiség, kereskedő, iparos, gazda és munkástársadalom egyaránt lelkes elhatározással tömörült a kibontott zászló alatt. A sok szép eredmény mellett itt különös említést érdemel Hajdunánás városának a szervezés terén tanusitott példaadó magatartása, ahol dr *Pénzes* Mihály polgármester hathatós támogatásával dr *Szücs* László t. főügyész, helyi főmegbizott szervetze meg a helyi alakulatot, amelynek az állandó növekedése mellett már is

több, mint 400 tagja van.

A taglétszám szaporodásában különösen a hazafias érzésü iparos társadalomra számit méltán a vezetőség.

A munkavédelmi szervezetek ma már a világ minden számottevő államában müködnek s hogy mily szükség van reájuk, bizonyitja az angol bányász-sztrájk letörése, valamint a nálunk is minduntalan kitörő, de eredménytelenül végződő sztrájkok kudarca, amelyek mindazért nem sikerülnek, mert a Nemzeti Munkavédelmi Szervezet résen áll.

A munkavédelmi szervezet mentette meg Sanghaiban is a kinai forradalmárok által szorongatott európai lakosságot,

amely számitva a bekövetkezhető sulyos eseményekre, már jóelőre megszervezte az orosz bolsevista pokolból menekültekből azt a kiképzett tábort, amely a lázadók sztrájkjának kitörésekor azonnal elfoglalt minden poziciót, amely szükséges volt az európai lakosság létfenntartásához. Átvették az elhagyott üzemeket, soffőrök vezették az autókat és autóbuszokat, valamint elvégezték a kikötőben vesztegelő élelmiszerszállitó hajók kirakodási munkáit. Menekült orosz nők segédkeztek a telefonközpontban és az élelmiszerüzletekben.

A munkavédelmi szervezet gondolata meghóditotta tehát már távol Keletet is, misem természetesebb, hogy sokkal fejlettebb gazdasági életet élő európai államokban szászszorosan szükség van erre az áldásosan müködő nagyszabásu intézményre.

Hogy a munkavédelem eszméje Hajdu vármegyében és Debrecenben is oly szépen fejlődik, azt Bottka Géza nyug. ezredes lelkes ügybuzgóságának és fáradhatatlan agilitásának köszönheti a polgárság, aki a hivatalos tényezőkkel karöltve mindent megtesz a szervezet nagy céljainak elérésére. A vidéki szervezkedés érdemes vezetői közül pedig ismételten elismerően kell megemlékeznünk dr Szücs László hazafias munkájáról. Hat évi önzetlen fáradozásukkal a polgárság teljes háláját érdemelték ki ők és velük együtt azok, akik Hajdu vármegye egyéb városaiban és községeiben, mint a Nemzeti Munkavédelmi Szervezet megbizottjai, szivvel-lélekkel terjesztik a magyar nemzeti eszmét.

MOLNÁR FOTOSZALON
SZENT ANNA-UTCA 5. SZÁM (VOLT MÜVÉSZHÁZ.)
Karácsonyra 6 darab levelező-lap fénykép 8 Pengő.

A megelégedett vevő a legjobb reklám!
Áruházunkban minden vevőt ugy szolgálunk ki, hogy megelégedetten távozzék.
METROPOL áruházban
Budapesten, VII., Rákóczi-ut 56. sz.
A Keleti pályaudvar mellett.
VÁSZON, SZÖVET ÉS SELYEM RAKTÁR.
Külön vidéki osztály, postai szétküldéssel.

Mit olvassunk és mit ne olvassunk?

A magyar olvasóközönségnek vissza kell térni a magyar irodalomhoz — Bicsérdy, Erdős Renée Courths Mahler a legkeresettebb irók

A karácsonyi könyvpiac minden esztendőben meghozza a maga kis szenzációit. Az idei piacnak az volt a szenzációja, hogy kevés uj magyar könyv s annál több árjegyzék került a forgalomba. Különösen a tömeggyártásra berendezkedett zsidó kiadók jeleskedtek a kinálat terén s különféle forditásaikat próbálták rátukmálni a reklámot hajszoló közönségre. Pedig a divatos *„külföldi irodalom"*-mal — Mereskovszky ide, Glasworthy oda — megcsömörlött az olvasó publikum. A pesti kiadók ugyanis megvásárolták egy sereg idegen irónak müveit s amig például egy nagyárfolyamu Claude Farrére csak elvétve került a magyarországi könyvpiacra, addig az olcsóbban megszerezhető Mereskovszky három-négy kiadó cég tönkrearanyozott kiadványaiban egész sorozatokat ért el. Igy lett az egyik évben hindu-, a másikban skandináv-irodalmi láz, egyszer Mereskovszky és Jack London, máskor meg Glasworthy képviselték a külföldet. A kispolgári könyves-szekrényekben pedig egymásra halmozódtak a diszkiadások s egy-egy uri szalonban, ahol Jósika Miklóstól Zilahy Lajosig *mindössze 10—12 kötet könyv reprezentálja a magyar nemzeti irodalmat,* egymás hegyin-hátán szoronganak a többé-kevésbé értékes, de üzleti reklámtól illatos idegen óriások. Természetesen csak azok, akik olcsó pénzért vesztegetik el müveiket . . .

A magyar közönség nem olvas magyar könyvet

A magyar olvasóközönségnek megbocsáthatatlan büne, hogy nem ismeri a saját irodalmát. Azok az ugynevezett intellektuelek, akik Glasworthykben és Shaw Bernhartokban tetszelegnek, akik egy Knut Hamsun rénszarvas-elmélkedésein fölényes kulturáltsággal tudnak eltünődni, Jókain, Mikszáthon, Herczeg Ferencen, no és az obligát ujdonságokon kivül csak iskolai kivonatokból emlékeznek a nagy magyar auktorok neveire. Nagyon jól tudjuk, hogy mindazok, *akik az irodalmat az irodalomért szeretik* s akiknek olvasási körük nem mozog Courts Mahler határain belül, eképen jajdulnak fel: *1927-ben nem olvashatunk Dugonics-, Fáy- és Barczafalvy-regényeket! Csak nem gondolják, hogy egy modern Wells-forditást elcserélünk Mészáros primitiv Kártigámjával!* . . .

Ez mind igaz, ámde mi nem erre célzunk. Mi az olvasóközönség *hazafiatlanságát, izléstelenségét és nagyképüségét* állitjuk előtérbe, amikor azt látjuk, hogy *valósággal lebecsüli, sőt megveti* az elmult évszázad s a legközelebbi jelenkor magyar irodalmát. És itten a *néplélek válságának* egyik égbekiáltó megnyilatkozásával állunk szemben, ami már magában véve is igazolja *Bessenyei* Lajos professzor országos visszhangra talált megállapitásait.

Ponyva- és romboló irodalom

Az olvasóközönségnek kritikátlanságára jellemző az egyik debreceni könyvkereskedő kijelentése, aki kérdésünkre, hogy az elmult esztendő folyamán melyik három könyv volt a legkelendősebb, igy felelt:

— Eleinte a Bicsérdyt vásárolták. Később az Erdős Renét, de azért Courts Mahler örökidőkre verhetetlen!

Tehát az ál-tudományos kuruzslás, a zsidó erótika s a ponyvaregény. Óh, igen, a mai közönség a *Szinházi Élet* hasábjairól, a ponyváról és az erkölcsi élet groteszkumából szedegeti a szellemi táplálékát. Van-e a lejtőn megállás? Lesz-e feltámadása egy olyan nemzetnek, mely Szép Ernőnél és Erdős Renénél, Földi Mihálynál és az Ady-epigonoknál lezárja a magyar irodalmat?

Olvassunk magyar irodalmat!

A könyvkereskedések polcain sürü sorokban hevernek az eladatlan magyar könyvek. Csodálkozva nézik a karácsonyi vásárló közönséget, mely a pult előtt *megátalkodott hazafiatlansággal és higvelejüséggel vegyes nagyképüséggel* turkál a külföldi kiadványok között. Vajjon akad-e köztük csak egy is, ki elolvasta volna *Harsányi:* „Ellák"-ját, *Móricz* Zsigmond: „Uri muri"-ját, *Gyallay* Domokos: „Vaskenyéren"-jét, *Kacsó* Sándor erdélyi novelláit, valamint a renenszanszát élő tiszta erdélyi magyar irodalom termését, *Komáromi* János: „Hat vőlegény"-ét, *Bársony* István: „Délibáb"-ját, *Zilahy:* „Két fogoly"-át, *Kárpáti* Aurél: „Nyolcadik pohár"-ját, *Szabó* Mária regényeit, *Sik* Sándor, *Reményik* verseit és — nunc venimus ad fortissimum: — *akad-e köztük csak egy is, ki átélte, vagy mondjuk inkább igy: látta és átlapozta volna Ravasz Lászlónak, vagy Prohászka Ottokárnak — óh, nem a vallásfilozófiai és szociológiai, hanem a költő müveit?*

Aki pedig nem olvassa ezeket, meg a többi *magyar* irásokat, az ne hozakodjék elő Glasworthy-kel és hindosztán csodarabbikkal és északnorvég és déldán irodalommal. Ahol ilyen a fölfogás ott nincs és nem lehet sem litterális müveltség, sem lelki kultura, sem magyar öntudat: ottan csak *hencegés, nagyképüség* és *kulturátlan lelkek elkendőzése* lehet.

Keresztény magyarok! Olvassátok a keresztény-magyar irodalmat!

(ln)

A nagy
karácsonyi vásár
alkalmából mélyen leszállitott olcsó árak minden cikknél.
Maradékok feltünő olcsó árban szerezhetők be
BAGI LAJOS RŐFÖS ÉS RÖVIDÁRU ÜZLETÉBEN
DEBRECEN, BATTHYÁNYI-UTCA 6. SZ.

Mit csinálnak az elüzött uralkodó családok tagjai

Világtörténelem az 1928. évi Góthai almanach tükrében

Berlin, (A Hajduföld tudósitójától.) Most hagyta el a sajtót a hires Góthai almanach 1928-i évfolyama, amelyből érdekes adatokat tudtunk meg az összeomlott birodalmak detronizált uralkodócsaládjainak sorsáról.

A legkevésbé — ugylátszik — a

Romanovok

tudnak beilleszkedni változott helyzetükbe. Legrosszabbul Nikolajevics Miklós nagyhercegnek megy a sora. Az orosz hadsereg egykori főparancsnoka jelenleg 71 éves és Franciaországban a Seine-et-Cise megyében él a choignyi kastélyban teljesen elhagyatva. Anyagilag sincsen jó helyzetben és rokonaival már régen összeveszett. (A Góthai almanach ezévi szerkesztése alatt meghalt a nagyherceg. *Szerk.*) Cyrill nagyherceg, aki a Góthai almanachban, mint a „minden oroszok cárja" szerepel, felváltva Coburgban, Nizzában és Bretagneban lévő fabroni kastélyban él, nagy fényüzést fejtve ki. A többi Romanovok el vannak szórva az egész világon. Legtöbben közülök Párisban és a Rivérán élnek. Xenia nagyhercegnő, a bolsevisták által 1919-ben meggyilkolt Mihalovics György nagyherceg leánya William Leeds newyorki nagyiparoshoz ment feleségül. Ebben az esztendőben ment férjhez Cyrill „cár" huszesztendős leánya Mária is, még pedig Károly leiningeni detronizált uralkodóherceghez.

Hasonló módon el vannak szórva a

Habsburgok

is. Zita királynő mint ismeretes Spanyolországban Lequeitioban él gyermekeivel. Legidősebbik fia, Ottó Ferenc József királyfi aki ez év novemberében töltötte be a 15 ik életévét, néhány hónap óta Luxemburgban folytatja tanulmányait. Jenő főherceg cime röviden ez: Basel (Svájc), Hotel Drei Könige.

Néhai IV. Károly király anyjának, Mária Jozefa főhercegnőnek cimét a Góthai almanach igy tünteti fel: Geiselgastelg, Nördliche Korsostrasse 13. Utolsó posta: Grosshesselohe bei München.

A Habsburgok között két érdekes adatot találunk még. Vilmos főherceg, akit a központi hatalmak a breszt-litovszki béke után Ukrajna királyának szemeltek ki, Wassil Wyschvanyi néven az ukrán vadászok ezredese. A fiatal Lipót főherceg, aki a nyáron Széchenyi László gróf washingtoni magyar követtel való afférje kapcsán beszéltetett magáról, feleségével született Nikolics Podrinska Dagmár bárónővel Hollywoodban él és foglalkozása filmszinész. Statiszta szerepeket játszik.

A Hohenzollernek

közül Vilmos császár második fia, Eitel Frigyes mint mezőgazda szerepel a Góthai almanachban. Henrik porosz hercegnek Vilmos excsászár öccsének második fia, Zsigmond herceg Guatemalában élt eddig mint a Schulbach, Sapper et Co. kereskedelmi vállalat alkalmazottja. Egy félév előtt kilépett a cég szolgálatából és most feleségével, Sarolta Ágnes altenburgi hercegnővel és uj született fiával Costaricaban telepedett le ültetvényesként. Bernát szászmeiningeri herceg Délnyugatafrikában gazdálkodik. Bátyja, György herceg Meiningenben ügyvédi praxist folytat.

A többi német uralkodóházak tagjairól is találunk érdekes feljegyzéseket. Mária Auguszta anhalti hercegnő, Vilmos excsászár öngyilkos fiának özvegye egy Loen nevü wilsbadeni kereskedőhöz ment másodszor feleségül. A hercegnő fivére, Joachim Ernő, Anhalt utolsó hercege az pleulni szinház karmestere és rendezője. Tavaly feleségül vette Stickrodt Ottilia szinésznőt, a plauení szinház volt intendánsának leányát.

Látogatás az erdélyi pillangókirálynál

(*A Hajduföld munkatársától.*) A borosjenői Zöldkert hársfáit fehér lepel boritja, csak a kanyargós gyalogut barnul elő a végtelen fehér festői sikból. A hó nagy pelyhekben szitál. A bihari havasok felől szél kerekedik, mely metszőn hányja szemünkbe a havat. A rozoga parasztszekér nagyot nyekken s megáll . .

Ó-régi ősi kuria, mely magán viseli a mult idők bélyegét. Bethlen Gábor fejedelem korabeli épitkezés, tömör, massziv épület, mely dacolt sok-sok viharral s nem egyszer látott fejedelmi vendégeket is. Négyszögü épü et, homlokán a br. *Solymossyak* cimere. Az idő foga kifogott rajta is. A falak omladozóban, az egyes épületszárnyak el vannak torlaszolva egymástól. Benne székel az oláh prefectura, a csendőrség és a járásbiróság.

A kuria imaházából és diszterméből fogdát csinált az oláh. (Ez azt hiszem a legjellemzőbb az oláh kulturára.) Az épület jobb szárnyában, — mely egyuttal müterem is, — lakik *Diószeghy* László festőművész, Erdély egyik leghiresebb embere. Diószeghy László, mint festőművész is legjobbjaink közé tartozik, de mint lepkenyüjtő, világnevet szerzett magának. Szerényen és visszavonultan él sok sokezer szines pillangó birodalmában.

Negyvenezer pillangó

Markáns profilja élesen rajzolódik ki a müterem fehér világitásában. A falakon festmények tömege. Romantikus cigánysorok, élethü putrik, mályva és orgona virágkeritések s főleg tájképek. Ezek a mester kedvenc témái.

A müterem déli sarkában nagy barna szekrények állanak, melyeknek reteszesfiókjaiból számtalan fekete skatulya kerül elő. Mintegy negyvenezer pillangó gyönyörü szin kevereke. Diószeghy birodalmának káprázlatóan szép pillangói. A parafatáblán gombostüre tüzve minden példány mellett ott áll a cédula, mely jelzi a pillangó nevét, a helységet, ahol a mester fogta és a pontos dátumot. Igen sok az Atlasz és az Ural-hegységből, vagy Koreából, vagy épen a Retyezát rengetegéből került a fáradhatatlan buvár gyüjteményébe. Diószeghy László már kilenc éves kisfiu korától gyüjtötte ezt a hatalmas gyüjteményt, mely ma egész Európában egyike a legnagyobb lepkemuzeumnak. Majdnem minden fajtát meg lehet találni benne. A müvész és buvár Diószeghy szerény ember, nem érezteti, hogy a szines lepkék óriási birodalmában ő a koronázatlan király! Óriási gyüjteményében több az olyan pillangófaj van, melyet ő fedezett fel s ezek tudományos megjelölésénél az ő neve is ott áll elismerést biztositva fel fedezőjük számára a tudományos világ részéről.

. . . Hogy csak egyet emlitsünk:

Aki 11 uj darázsfajt adott a világnak.

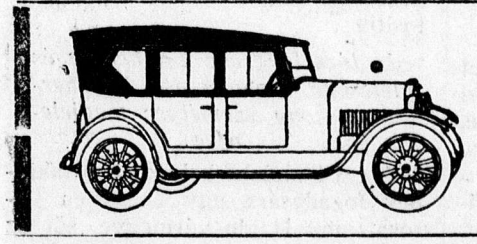
dr. Zilahi Kiss Endre a világhirü darázstudós munkájában Diószeghy mester tizennégy uj darázsfajt adott a világnak és három uj variációt.

Ezt csak egyetlen egy munkában, mert a mester évről-évre lepi meg a tudományos társaságokat ujabbnál ujabb variációkkal és ezeknek a szines kis pillangóknak számtalan változatát irja meg különböző szaklapokba, ahol természetesen nem mint festőművészt, hanem mint nagy természettudóst ismerik, akit meghivnak minden szakkongresszusra, vagy levélben kérdezik meg véleményét egy egy igen bonyolult esetben . . .

Külön emlitést érdemel ez a gondos preparáló munka, mellyel a kiváló tudós készíti ki drága bogarait, nehogy a legcsekélyebb himpor elmosódjék. Sokszor hetekig babrál gatja apró, finom müszereivel és a mikroszkop segitségével. A szükes viszonyok között élő mester minden évben ellátogat a Retyezátra és napokig barangol fekete pillangó hálójával a havasok csucsán egy-egy ujabb pillangóvariációért, mely életének egyetlen szenvedélye.

A nap bágyadt korongja már lebukott a hegyek között s egy bolondos furcsa árnyék palástot vetitett az ősz mester vállára. Igy pillangói és festményeinek pompás keretében ugy hatott rám, mint egy sok-sok ezer népü birodalom hatalmas, büszke királya.

Székely Moinár Imre.

AUTOMOBIL JAVITÁROK — KAROSSZÉRIÁK ÁTALAITÁSOK

"DUCO" rendszerü fényezés

Riesz Henrik kocsigyár

Debrecen, Hatvan utca.

Aki több, mint 1.000,000 embert ruházott fel!

A Piac utca 43. sz. alatti házat a jövő év elején lebontják. A ház lebontásával az 52 év óta fennálló

Katz Hermann

férfi és fiuruha cég ezen a helyen

egyelőre megszünik.

A cég az épitkezés miatt kénytelen árukészletét elárusitani és ez a nagyszabásu elárusitás megkezdődött d e c e m b e r 1 é n a

Katz Hermann

Debrecen, Piac-utca 43. szám

alatti helyiségében, ahol mindennemü férfi, fiu és gyermekruha, télikabát, felöltő, bunda és bőrkabát a legolcsóbb gyári áron kerül eladásra.

100 ÉVE ALEGELISMERTEBB

Hirdessen a Hajdufóldben

DUS VÁLASZTÉK-

BOSZNAY J. és TÁRSA

női és férfidivat áruháza, Kossuth-u. 5.

A karácsonyi és ujévi vásárral kapcsolatban dec. 31-ig

nagy occasio eladást rendez.

Az üzlet átszervezése alkalmából a legdivatosabb cikkekkel felfrissitett óriási raktárát nagy tömegben bocsátja a legelőnyösebb árakon a vevőközönség rendelkezésére.

O l c s ó s z a b o t t á r a k!

CSAK

EGLEO
Fogpépet vegyen a
Fogak célszerü ápolására

A bánat édes gyermekem.

Titeket hogyha bánat ér,
Futva-futtok a víga zér'.
S bárhol értek vigasztalást:
Már föd a feledés palást.

Ha bármi nagy a veszteségtek:
Csak félig érzi benn a lélek
A külső kellemes, a jó
— Amit oly könnyen elfogadtok —:
Nektek teljes vigasztaló.

Ha meg, miként hozzátok illik,
Örömök dus virága nyilik
Fe étek úton utfélen:
Holtrahervad egy éjjelen . . .

Mert oly kevés közületek,
Ki — lelke így tárulna meg:
— Az öröm: tiszta égi kék.
Míg élek: látni óh, be szép.
A bánat: felhő az egen
És nékem édes gyermekem.

MAGYAR GYULA.

Az arany.

Irta: BENYOVSZKY LÁSZLÓ.

Adott az Isten bőven aranyat,
mikor a Földet teremtette.
Be kár, hogy a nagy alkotásnál
Lucifer is ott volt mögötte.
Mikor az Urban megfogamzott
az aranytermő gondolat,
ragyogott, fénylett ez az eszme
s hozsánnás énekre késztette
az égiszép angyalokat.
S mikor a hegybe költözött
a c i logó arany,
csak akkor látszott, hogy fényében
az álnokság árnyéka van.

S mikor már megvolt az arany
és régen hullámzott a tenger
éhes szemmel, acél csákánnyal
egyszercsak megjelent az Ember.
Üreget vájt a hegy gyomrába,
a vizet is jól megrostálta
s rongy életét is adta érte,
hogyha a vízből, vagy a hegyből
rávigyorgott az arany érce.

Csata, gyilkosság, bünök árja,
szerelem csókos tivornyája,
tagadása a Teremtőnek
s bünök, mik még ezután jönnek, —
mind az aranyhegyekből sarjadoz nak, . . .
Az átkozottak . . . átkozottak! . . .

Ezért van az, hogy némely emberen
terebélyessé nő az élet.
Másutt a morzsa is világnyi kincs
s a meleg étel szörnyü vétek . . .

. . Jó Istenem, milyen szép lenne,
ha aranyat nem adtál volna
s helyében, a nagy Kőszíklában
a Szeretet folyója folyna! . . .

Vagy hogy legyen hát tömérdek arany,
több, mint ahány vizcseppet hord a tenger, —
dehát ne volna akkor a világon —
ne volna — ember! . .

Debrecen, 1927

Karácsony-este a városháza sokszázéves tömlöcében

Teljes épségben meg van még a hires „Görbe" börtön, az egyes cellák és a rabok közös munkaterme

Sötétbe barnuló téli délután van. A nap bágyadt sugarai biborban táncolnak a jéggé fagyott havon. A kirakatok ablakait fehér párnával vonja be a hó. A szánkók csillingelve vágtatnak tova, a lovak tajtékot izzadnak. A nagytemplom glóriás fényben ragyog, a lebukó nap hélium szeme vissza néz rá és az elbüvölt apró sugarak kecsesen villognak, kergetőznek roppant hátán. A Nagyerdő felől metsző, fagyos szél fu . . . Csupa szin minden. Roppant hóbunda az egész nagy életmező . . . Az utcák mind gondbarázdák szelik keresztül . . . Lassan ereszkedik le az este . . .

. . . Kis kézi lámpással ballagunk a városháza sötét pincéjében. Keménykötésü városi hajdu kalauzol a tekervényes labirintusban. Félelmesen zörög kezében a karikára füzött kulcscsomó, amint egy-egy rozsdás zárat felkattant.

Olyan misztikusan kisérteties minden . . . A falak massziv beton bolthajtása, a korhadt tölgyfa padló, ahogy lemálik döngő lépéseink alatt. A lélegzetünk apró folytott szusszanás, a beszédünk ünnepies ceremónia. A római katakombákba beszélhettek igy!

A városháza börtönében járunk, a sok százados rabvallató cellák homályában. Az uj idők uj szelleme nem rombolta le ezt a régi helyet. Zárkáról-zárkára megyünk. A titokzatos halál néz farkasszemet velünk. Az emberi kétségbeesés koboldjai szinte röpdösnek a fejünk felett. A mult szenvedésének ez irtóztató polypkarjából döbbenetes orditások jajszava süketiti a levegőt és zugatja fülünket. Ez a pince megmaradt a multból. Egy darab élő Dante pokol! A mult idők szelleme sötéten lebeg a falak között. A kicsi vasrácsos ablakon gyéren szüremlik be a világosság! A falakon itt-ott a kétségbeesés hieroglifáival találkozunk, melyek egy-egy elhibázott életről beszélnek. A folyosókon a bün átütő áramlása sühög felénk ezen a végzetes helyen. Elkopott, reszkető kézzel irt évszámok (az 1600-as időkből), egy-két bizonytalan kezdőbetü a falon érzékelteti a multat. Vastag rétegben üllepedett le a por, a piszok, a pókháló . . . Darabokban omladozik a vakolat, kivillog alóla az áttörhetetlen vasbeton, ahol az élőhalottak tengették szánalmas utolsó napjaikat . . . Itt a legszembetünőbb a bün és a törvény fogalma! Ez a két világot gubancoló hálózat „Mene—Tekel—Faresz"-ként lebeg a szemünk előtt!

Sorba nézzük a cellákat . . .

Elől vannak a kisebb bünösöké, mellettük a szigoritott fogságosoké, végül a halálra itélteké. Innen már csak a bitó, halálkerék, lefejezés, elevenen való eltemetés, vagy az agyonkövezés vesztőhelyein láthatták meg ezek a szerencsétlenek a fényesen ragyogó napot . . . Teljes egészében meg van a kaszamáta, vagyis a közös dolgozó terem. Kupolás, 50—60 személyre készült, egészen törökmecsetszerü bolthajtásokkal . . .

Vezetőm egy vaspántos nagy ajtóról szedi le a lakatot s megmutatja a börtönnek a szabadba vezető ajtaját. Fojtott, penészszagu légvonat csap az arcomba és denevérek röpdösnek mellettünk, bőrszárnyuk surolja a kalapunkat. A husz fokra osztott lépcsőzeten, csak egyenkint és meghajolva lehetne felmenni. Általában a cellák ajtain is meggörnyedve nézhet be az ember, mert alacsonyak. A folyosón egymásra rakva korhadnak a priccsek, a cellák egyetlen butorzatai . . . A hires, ugynevezett „Görbe-börtön" most raktárul szolgál. Régente rabgyüjtő hely volt. Mindenkit ide zártak be addig, mig sorsa fölött a tanács döntött . . .

A tömlöctartó szobájában bőrkötéses, avult, pergament névlajstromot találunk. A könyv rublikákra van beosztva ezekkel a cimekkel: a rab neve, hazája, kora, vétke, vádolója.

Lapozunk a könyvben, a rabok „vétke" c. rublika érdekel legjobban bennünket. Ilyen vétkek szerepelnek: garázdaság, botránkozás, gyujtogatás, gyilkolás, tolvajlás, vérengzés, stb. Érdekes, hogy csaló, pénzhamisitó, rágalmazó alig fordul elő a több ezer nevet feltüntető könyvben . . .Kezünk reszket, fogunk vacog a hidegtől. Sietve megyünk fel a lépcsőkön a szabadba. Még egy pillantást vetünk a néma kinzó kamarákra és fönt vagyunk.

. . . Az utcán a Megváltó születésének ünnepére imádkozóan bugnak a harangok. Hivogató szavuk békességet bim-bámolnak. A lecsukott ablakredőnyök alól árad a fény! Ébred az este és a piros kárpitu gyermek sziv-kirakatok hallgatnak távoli lágy és halk zenét. Valahol messze már a szeretet angyalai karácsonyfával a kezükben örömet hordanak széjjel . . .Én mint elátkozott lélek ezer elektromos feszültséggel kóványgok a néptelen utcákon. Ez a két szó üldöz, kerget: egyház, fegyház! Az egyikből jöttem, a másikba megyek! Fehér és fekete karácsony . . . Mellettem rongyos ruhácskában, összegémberedett fagyos kezüket imára kulcsulva szépen, vágyakozóan bámul az egyik kirakatüvegen keresztül egy diszes, gazdag karácsonyfára két sápadt utcagyerek.

Székely Molnár Imre.

Az ötvenéves jogászbál

A jogász ifjuság az eddigieket felülmuló fényes keretek között rendezi meg a Tiszántul leghiresebb és legnagyobbszabásu bálját dr. József Ferenc főherceg és felesége lesznek a bál fővédnökei

(A Hajdufőld tudósitójától.) 1928 január 14-ike nevezetes dátum Debrecen társadalmi életében. Már a régi Magyarország uri közönsége is feszült várakozással tekintett mindig a debreceni jogászbálok elé és ez az érdeklődés még fokozottabb mostan, a trianoni Magyarországon, amikor a debreceni jogászifjuság áll a fent megjelölt napon a társadalom fóruma elé azzal, hogy ötvenedik jogászbált rendez.

A szabadságharc szerencsétlen kimenetele után az elnyomatás rettenetes sulya sem tudta megölni a magyar nemzeti érzést, hanem az titkon mindig megnyilatkozott és ennek nyilt megnyilatkozása volt az

1867 január havában tartott első jogászbál,

a magyar táncok és magyar viselet felujitásával, amikor a königraetzi vereség után mindenki azt hitte, hogy az ausztriai birodalom össze fog dőlni.

A szebb és boldogabb jövő elkövetkezését látta mindenki akkor, amikor a Nagytakarék régi épületében, a régi uri kaszinó disztermében, *Balázs* Kálmán hires cigányprimás csárdás zenéjére *Ferenczy* Aladár jogászelnök *Szmrecsányi* Jánosné született nyujtódi *Farkas* Máriával, a kerületi Tábla elnökének a feleségével megnyitotta a jogászbálok hosszu sorozatát.

60 év telt el már azóta

és az akkori jogászifjuságból egyetlen egy ember van már csak életben: *Komlóssy* Dezső ny. táblabiró, a Debreceni Első Takarékpénztár alelnöke, akinek még élénk emlékezetében élnek a régi szép idők, a fiatalság teli reménysége és jókedve és most az Ő szemei előtt fog feltámadni a mult, a trianoni szomoru világban, amikor a fiatal, de az élet küzdelmeitől már megviselt jogászok ötvenedik jogászbált rendeznek.

A világháboru forgatagában, a forradalmak vészterhes napjaiban és az ezt követő 3 esztendőben, de még a békevilágban is volt már rá eset, hogy elmaradt a bál és igy

a január hó 14-én rendezendő jogászbál lesz az ötvenedik.

A jelenlegi jogászifjuság *Szarukán* József jogászelnökkel és *Szabó* Antal vigalmi elnökkel, a bál főrendezőjével elhatározta, hogy különös fénnyel és ünnepélyességgel rendezi meg a bált, hogy azt örökké emlékezetessé tegye. A bál fényét biztositja

dr József Ferenc kir. herceg és felesége, Anna szász kir. hercegasszony személyes megjelenése,

akik ezt kilátásba helyezték és akiknek fogadására ugy Debrecen városa, mint Hajdu vármegye, sőt az egész Tiszántul készül. Különös ünnepélyességet fog adni a bálnak ama régi jogászoknak a megjelenése, akik valamikor a jelenlegi *Jogász Szakosztály* jogelődjének, a *Joghallgatók Segitő Egyesületének* tagjai voltak és az idők folyamán azóta magas méltóságok viselői lettek.

Minden jel arra mutat, hogy az idei jubiláris jogászbál nemcsak az idei farsangban lesz a Tiszántul legfényesebb bálja, hanem hosszu időn keresztül visszamenve sem volt ehhez hasonló. Érdekes megemliteni, hogy még három hét választ el a báltól és páholyok csak korlátolt számban kaphatók már a rendezőbizottságnál.

Rádiósoknak minden nagyobb vásárlás után 1 drb. Tungsram lámpát ad ajándékba karácsonyig
Simon rádió szaküzlet
József kir. herceg-utca 3. szám, Telefon: 13—22.

Jövő évben megnyilik a hajduböszörményi muzeum

Számos értékes lelet, néprajzi gyűjtemény és egy böszörményi szoba lesz a muzeumban

(A Hajduföld tudósitójától.) Hajdúböszörmény város 128-ban nagyszabásu és értékes tervet valósit meg: megnyitja muzeumát, amelyben összegyüjtve kiállitásra kerülnek mindazok a rendkivül gazdag muzeális értékek, amelyek hüen tükrözik a nagy hajduváros dicsőséges, ragyogó multját. A gondolat H. Fekete Pétertől, a polgári leányiskola kitünő, nagyképzettségü igazgatójától indult ki. H. Fekete Péter, aki különben már 1910-ben részt vett a dr Karácsonyi János vezetésével Nagyvárad környékén folytatott ásatásoknál, mikor Hajdúböszörménybe került és elfoglalta a polgári leányiskola igazgató székét, látta azt, hogy értékes muzeális dolgok elkallódnak, vagy Hajdúböszörményből más városok gyüjteményeibe kerülnek. H. Fekete Péter ekkor beadványt intézett a városi tanácshoz, hogy a város területén előkerült muzeális becsel biró tárgyakat gyüjtsék össze s később ezek elhelyezésére létesitsenek muzeumot. H. Fekete Péter

önzetlenül vállalkozott a gyüjtés vezetésére is.

A tanács örömmel fogadta az életrevaló javaslatot és a gyüjtés vezetésével H. Fekete Pétert bizta meg. A kitünő igazgató nagy lelkesedéssel, körültekintéssel fogott hozzá a munkának. Rövid néhány esztendő alatt, 1924 óta, oly szép eredményeket ért el a gyüjtés vezetője, hogy a jövő év első felében már meg lehet nyitni a muzeumot, amely részére

a polgármester támogatása mellett a város adott helyet a régi kerületháza külön termeiben.

H. Fekete Péter igazgató a megnyitandó hajdúböszörményi muzeum legkiválóbb értékeiről szives készséggel adott felvilágositást a Hajduföld munkatársának.

— A muzeális leletek és ajándékozott tárgyak két főcsoportra: archeologiai és néprajzi részre oszlanak. Az archeologiai leleteknek legérdekesebb része egy honfoglaláskori sirlelet. Még 1926-ban a Bakóhátán egy homokbánya nyitásakor a munkások egy aranytárgyat találtak, melyet értékesiteni akartak. A muzeumi gyüjtés vezetője ezt megtudta és figyelmeztette a munkásokat, hogy szolgáltassák be a lelt aranytárgyat, mert különben **büntetés alá esnek.** A leletet beszolgáltatták, melyet midőn megvizsgált H. Fekete Péter, kiderült, hogy az egy IV—V. századbeli bizánci müvü piramis alaku fülönfüggő. Ez a lelet irányitotta a figyelmet e helyre, hol még ez év folyamán H. Fekete Péter Sőregi János debreceni muzeumi segédőrrel rendszeres ásatást s kutatást végzett. Az ásatás szenzáció eredménnyel végződött.

Egy lovas vitéz ép és sértetlen csonkamaradványaira s harci eszközeire bukkantak.

A csontváz mellett ott feküdt a kengyel, a zabla, nyíl, kard, ezüst karperec és valószinüleg a szeme befedésére használt aranylánc. A sir helyzetéről, a csontváz fekvéséről és a lelt tárgyakról pontos adatott fel H. Fekete Péter és Sőreg János, hogy a honfoglaláskori temetkezésnek lelt maradványait hüen visszalehessen állitani a muzeumban, melynek e ritka lelet óriási jelentőséget kölcsönöz. A leleletek halmazában igen ritka példányu ősállati csontmaradványok, kovaszilánkok, ütő, véső, szúróeszközök vannak, agyagedény-törekek a fiatalabb kőkorszakból, melyek a szakértők szemében igen nagy értéket képviselnek.

Van két darab igen szép, teljesen épen maradt edény a II—II. századból, amelyek a téglagyár mellől egy sirból kerültek elő. Érdekes darab a zeleméri urna is.

Az összegyüjtött ethnográfiai tárgyakból

egy igen szép hajdúböszörményi szobát fog berendezni H. Fekete Péter.

Ez a szoba visszatükrözi majd a régi hajduszokásokat, népviseleteket, melyeknek nyomai ma már annyira elmosódtak, hogy azokat vonalaiban is nehéz felismerni. Hiszen a gyönyörü himzett szür is, amelye tiz éve még mindenfelé viseltek, ma már csak foszlányaiban található fel, pedig ennek remek rajzmotivumai páratlan szépségüek voltak. A muzeum tartalmazni fogja még a böszörményi vonatkozásu történetiés irodalmi nyomtatványokat, valamint a régi papir- és fémpénzek egyik igen szép gyüjteményét.

Hajdúböszörmény szintiszta magyar város és igy szinte predesztinálva van arra, hogy őslakosságának fejlett kulturáját kézzel fogható bizonyitékokkal is hirdesse. Ha valaki csak pár évtizeddel ezelőtt kezdte volna meg a munkát, ma már hires ritkaságokkal dicsekedhetnék a böszörményi muzeum s a nemtörődömség nem szakitotta volna el a várost attól a nagyhirü böszörményi bronzlelettől sem, — amelyet a Nemzeti Muzeumból lehozatva, majd

a debreceni Déri-muzeum megnyitása alkalmával állitanak ki.

De ami késik, nem mulik. A város jelenlegi kiváló polgármesterének, dr Somossy Bélának támogatásával, a város közönségének felébresztett figyelmével és a gyüjtés vezetőjének agilis munkájával mindent helyrehozhat Hajdúböszörmény a megnyitandó uj muzeumban.

Molnár Gyula.

Grafologia

„Szeretném, ha szeretnének." Reális élethez nagyon jól alkalmazkodó. Mindenkivel szemben barátságos, de néha kissé durva, mikor rossz hangulatban van, ilyenkor nagy eszméken gondolkozik. Másokkal szemben kissé tartózkodó és kétkedő. Nem keresi a feltünőségeket, megelégszik az egyszerü dolgokkal. Parancsolni szeret, de nem minden esetben. Van érzéke a humor iránt is, de nem sok. Kissé egóista.

Solymár. Pénzügyi dolgokhoz van némi érzéke, széles látókörü, müvelt lélek. Dolgait előre megfontolja, mielőtt belekezdene valamibe. Szereti az érzékies szerelmet, bár gazdag lelkivilága van, nem sző szines ábrándokat. Lelkülete nyilt, mindenkinek szereti megmondani nyiltan véleményét, nem hord zsákban macskát. Parancsolni nem szeret.

Veritatem. Lelkületében némi foku hizelgő gőg, talán lelki értékeire büszke, mert finom, mély érzelmei vannak, mit talán formába is szeret önteni. Végtelenül nyilt, nagyon hamar felismeri a rokonlelkeket és jó barátságot tud kötni. Kissé hiu is, öltözködésénél szeret mindig pontos lenni. Nem törekszik feltünőségre. Parancsolni nem tud.

Tigram. Finom lelkületü lágy lélek, mindent szivére vesz nagyon hamar, ép ezért könnyen áll a sirás és elérzékenyedés nála. Nem a legkitartóbb, némely dolgot hamar megun s bár nagy lelkesedéssel kezdett neki, félbe hagyja. Vannak egyes emberek, kikkel szemben kissé büszke. Parancsolni inkább csak szeretne. Kissé zárkózott.

Máramarosi. Szereti a nagystilü dolgokat, szeret a végtelenbe csapongani fantáziájával, az életnek inkább csak a szép oldalát nézi, ebbe belenyugszik s nem keresi a másik durva oldalát. Azonban van némi hiuság is lelkületében. Nem mindenkivel szemben nyilt és nem hamar barátkozik. Erős akaratu.

„Álom az élet." Önfetszelgő, magát nagyratartó, de nem hiu lélek. Van lelkületében fantázia, de nem tulsok nagy eszmékkel birkozik változó szerencsével. Nem a legpontosabb, nem sokat ad a külsőségekre, csak csendes zárkózottságában szeret tépelődni. Nem sok embert enged közel férkőzni lelkületéhez.

Magnus. Hiu, feltünést kereső lélek, de csak az első pillanatra, aztán meghuzódik a szürkeség homályában. Ideáliis gondolkozásu, szépet kereső és mindig e felé törekvő lélek. Néha szeret gunyolódni is, ha valami sérti hiuságát, ilyenkor nagyon hamar meg is haragszik, ép ezért csak azokkal tud inkább jóba lenni, kik e hibája fölött eltekintenek. Nem nagy parancsoló.

Vámospércsi. Mások felett gondoskodni szerető, finom lelkületü nő. Az életnek sok változata érte és már kezd bele edződni s mégis az élet szebbik felét nézi lelki szemeivel. Nagyon hamar haragra lobbanó s talán kicsiny dolgokért is neheztelő lélek. Lelkülete nyilt, mindenkivel szemben őszinte baráti lélek. Szeret mindenkit segiteni, akin csak bir valamikén.

Csóbé. Elég mélyen és logikusan gondolkozó lélek, szerelemben is az érzékiséget keresi. Szeret mindenki előtt nagynak látszani és kimagaslani a szürke tömeg közül. Az embereken valami öntetszelgő felsőbbséggel néz végig. Jeligéjének megfelelően, van is lelkületében némi furfang, amiért is nem lehet tisztán áttekinteni szövevényes gondolatain.

„Mars." Őszinte, nyilt jellem, kinek nagy érzéke van a reális élethez, bár ideális terveivel valami szebb jövőben bizik szüntelen. Szerelmében szintén az érzékiesség felé hajlik. Másokkal szemben előzékeny, rokonszenves lélek. Nem parancsolásra termett lélek. Lelkületében megvan a hiuság, szereti a külsőségeket is.

„Orando et laborando." Finom lelkületü, nagyon szimpatikus lélek. Nem feltünést hajhászó, hanem csendességben meghuzódó, de mindenkivel nagyon kedves. Átlag nem hiu, csak egyes esetekben és ilyenkor is mindig titkolni próbálja. Szereti a jó könyveket, melyekkel nagyon jól el tud szórakozni. Nem parancsoló.

„Ildikó." Nem ismerik fel benne sokan a közvetlen jó szivet, mert lelkülete nagyon zárkózott, nagyon kevés barátnőt enged lelkületéhez közel férkőzni, pedig nagyon méltó a szeretetre. Egy hibája van, kissé szeret zsarnokoskodni, de ezt sem minden esetben. Lelkületük finom és hamar felfog minden rezignációt, hamar megsértődik és környezete ezért tartózkodó, de nagyon hamar mindent megbánó lélek.

„Menekülök a fagy elől." Nem nagy igényü, mindenbe belenyugszik, az élettel megbékülő lélek. Nem szereti a nagy feltünőségeket, megelégszik az egyszerüséggel és igy szövi ideális álmait tovább. Mindenkivel szemben nyilt és jószivü, ép ezért mindenki szereti is. Parancsolásra nem alkalmas. Olvasottsága széleskörü.

Zarathustra. Szépségre, pontosságra nem sokat adó, de szereti a kicsapongást, vigéletet, jóllétet s lelkületében valami önálló nemtörődömségi filozófia fejlődött ki. Néha belenn mindenbe, ilyenkor elkeseredik, de aztán többet nem igen törődik a dolgokkal. Jó beszélő és szórakoztató. Lelkülete nyilt és nagyon jószivü. Parancsolni tud.

Loly. Erős akaratu, biztos fellépésü lélek, ki ismeri összes jó és rossz tulajdonságait. Kissé féktelen, más kormányát maga felett senkitől sem törő. Első pillanatra zárkózott jellem. Logikus gondolkozásu, rendes minden dolgában és külső megjelenésére is sokat adó. A szilárd egyéniség jellemzi.

Mária. Önálló gondolkozásu, finom lelkületü nő. Gondolkozása nem logikus, néha változik. Nem sok embert enged közel férkőzni lelkületéhez, titkait nem minden esetben, de jó részt szereti megőrizni önmagának. Békülékeny lélek. Olvasottsága nem nagyon széleskörü, de rendezett.

Manci. Tréfát nem igen ismerő, hirtelen haragu lélek, néha, mikor oly lelki állapotban van, szereti a feltünőséget, de máskor szerény. Van lelkületében kisfoku büszkeség is, mit bár akar, de nem bir levetkőzni. Olvasottsága nem mély, van lelkületében fantázia is. Parancsolásra nem alkalmas.

„Nagylétai B. E." Jó szivü, de kissé zárkózott lány irása. Szereti az egyszerüséget, de az egyszerüségben is a szépséget keresi. Szeret gondolkozni, álmodozni a jövőről, de csak ugy, hogy senki észre ne vegye. Lelkülete hajlamos az eszményi szerelemre, de szerelmében is nagyon zárkózott. Parancsolni szeretne.

Jánosbogárka. Hiu ábrándokkal nem sokat törődő, reális élethez alkalmazkodó női irás. Lehet foglalkozik zenével is, vagy valamely müvészeti ággal. Erős akaratu, biztos fellépésü nő, lelkülete nyilt. Egyetlen hibája, hogy önmagára nagyon hiu. Müvelt lélek.

„Éjjel az omnibusz tetején." Egyszerü ember, nem nagy vágyak, ábrándok szürke komédiása, hanem a becsületes egyszerü élet, mélyen érző lelkülete. Jelleme erős, kipróbált és az élet változataival szemben szivós. Nem követelőző, nem parancsoló, de maga igazát nemhagyó lélek. Nem közlékeny, titkait megőrzi önmagának. Olvasottsága nem széleskörü.

ROVATVEZETŐI ÜZENETEK:

Többeknek. Kérjük a szelvénnyel irást is küldeni, mert anélkül nem lehet analizálni. A rengeteg levél miatt a később érkezettek folytatólagosan jövő számainkban jönnek.

Grafologiai szelvény

(Név) .....

a Hajduföld olvasója részére

Választ következő jeligére

kérem .....

.....

Salvátor forrás!

Kellemes izü üditő, gyógy- és asztali viz

VESE, HOLYAG, RHEUMA BETEGEKNEK

TERHES ÉS SZOPTATÓNŐKNEK NÉLKÜLÖZHETETLEN

SAVOLDÓ VASMENTES

Kapható mindenütt.

Szőrmedolgait

legolcsóbban beszerezheti és szőrmebundáját átalakithatja a legujabb divat szerint

Kőváry szücsmesternél,

Piac-utca 42. Pannonia-udvar

Tisztelettel értesitem nagybecsü rendelőimet, hogy

uri szabó divatlermemet

Piac-u. 58. (Bankpalota)

főlépcső emelet, ujonnan berendezve megnyitottam.

Nagybecsü pártfogásukat továbbra is kérve tisztelettel

PISKOLTHY PÉTER.

NE VEGYEN

kalapot addig,

amig meg nem nézte

M. Nagy Mihály

férfi és női kalap nagy raktárát.

Csapó-utca 17. (Szinházi átjáró.)

Alakitások gyorsan és pontosan készittetnek.

OLCSÓ ÁRAK! PONTOS KISZOLGÁLÁS!

KÖZGAZDASÁG

Magyar ipart, magyar kereskedelmet

Karácsony hetében az országos Iparegyesület fővédnöke, József főherceg azzal a kéréssel fordult a magyar társadalomhoz, hogy megértő szeretettel vegye pártfogásába a magyar ipart a karácsonyi ünnepek alatt. A Mikulás és a Jézuska bizonyára elvitte az ajándékot kinekkinek még a mai nehéz megélhetési viszonyok között is, de ki tudja hányan voltak tekintettel beválárlásaiknál a magyar ipari cikkekre és hány száz millió vándorolt ki ujra külföldre, idegen árukért, külföldi gyártmányokért. Pedig a magyar ipar — hál Istennek — minden tekintetben a legkiválóbbat tudja nyujtani és elegendőképen áll szolgálatára a legkényesebb izlésnek is. Sajnos, hogy csonka országunkban a nemzeti ujraépités munkájánál épen a magyar ipar és kereskedelem két legfontosabb pillérjére vagyunk legkevésbé tekintettel. Köztudomásu, hogy állami gazdálkodásunkban az ipar és kereskedelem a mostohább gyermek. A magyar ipartól és kereskedelemtől joggal elvárhatni azt, hogy a nemzeti munkában kivegye a maga részét, de ugyanakkor ő is követelheti, hogy a megélhetéséhez szükséges eszközök legalább részben rendelkezésére állhassanak, hogy pl. azokból a beruházási kölcsönökből, melyek elsősorban őt terhelik, megfelelő részesedést kapjon és azok ne tápláljának olyan közüzemeket, melyek akárhányszor egyenesen megölői az önálló iparnak és kereskedelemnek.

Nem védik meg eléggé a magyar ipart és kereskedelmet azok a megyék, városok és intézmények sem, amelyek a külföldet támogatják megrendeléseikkel. Az idegen áru cikkek vásárlását nem csak hogy törvény tiltja részükre, de eljárásukkal valutánk romlását is okozzák. Ugyis elég kész gyártmány jön be az országba, melyre egyrészt rákényszerit a normális gazdasági menet, másrészt a külföldi kölcsönök és szerződések.

Abból is sok kára van a magyar iparnak és kereskedelemnek, hogy gazdasági intézményeink, bankjaink nem állanak eléggé a gazdasági regeneráció szolgálatában. A magyar iparos és kereskedő, akinek lelkét keresztény-nemzeti erkölcs heviti, természetes, hogy vagyonilag szegényebb és kevésbé versenyképes, már csak azért is, mert nem áll mögötte faji s erkölcsi érzésü pénzintézet, mint ahogy bőven rendelkezhetik ilyenekkel a másik oldalon levő. Nálunk a bankok rideg üzleti szempontokat néznek s még ez a legjobb eset.

Nem sokkal kedvezőbb a helyzet a fogyasztó közönség részéről. Kereskedelmi mérlegünk passivitásában sok része van annak a sok külföldről behozott iparcikknek, prémeknek, selymeknek, gyöngyöknek, stb., főleg női toilette tárgyak, melyek mind a könnyelmü életnek és költekezésnek cikkei és amelyekkel a hazai ipart s vele országunkat tesszük szegényebbé. De megvan a hiba magánál a magyar iparosnál és kereskedőnél is, ahol legtöbbször a szokásos nemtörődömséggel többre tartja, mondja a külföldit — sokszor épen csak a külföldi eredete miatt. Az a szellem, ami megvan pl. a német iparosnál, az angol kereskedőnél, hogy a nyelve, formája, levelezése, személyzete nemzeti, — az nálunk hiányzik. Nálunk nagyon nehéz megérteni azt, hogy a gazdasági élet fenntartására nem okvetlen csak pénz kell, hanem szellem, hit, lélek. Ebben a hitben, ebben a szellemben kell tudni megállni!

Az európai államok ipari és kereskedelmi fellendülése csak ott mutatkozik igazán, ahol tudatára jöttek annak, hogy a keresztény milliók megélhetését nem biztosithatják az u. n. radikális-liberális próbálgatások és ahol belátták, hogy csak a keresztény-nemzeti erkölcsök és hagyományok tehetik naggyá egy ország gazdasági hegemóniáját.

Ezért emelkedett olyan nagyra Olaszország és ezért volt kénytelen szakitani Angolország a szovjettel és minden liberálizmusa mellett a nemzeti önvédelem szolgálatába állani! A magyar ipar és kereskedelem mindaddig nem lesz nagy, mig a nemzeti gondolat és érzés teljesen át nem hatja a mühelyeket és boltokat.

Karácsony ünnepét üljük. A magyar iparos- és kereskedővilágnak is van megigazulása, hite és bizalma, mely hazafias gondolkozásával naggyá teszi még az országot. A szó azonban ne hangzódjék el visszhang nélkül és az események eredmény nélkül. Ugy olvastam, a magyar iparosok és kereskedők februárhóban meg akarják rendezni a Magyar Hetet. Legyen ez a hét legszélesebb körben támogatója és fejlesztése a hazai termelésnek és rendezzék meg azt a magyar iparosok és kereskedők egymással szorosan összefogva, a magyar vásárlóközönség pedig hozzon hazafias áldozatot s vásárolja a honi árut, mellyel gazdagitja nemzeti kincsünket és enyhiti a munkanélküliség keserves kenyerét.

Bort kecskemétit, uj bort vámospércsit. Ujlétai óborok, Tokaj-hegyaljai borok olcsó árban kaphatók házhoz szállitva
MÁRKUS JENŐ
szőlőbirtokos borkereskedőnél. Tel. 14.
HATVAN-UTCA 22. SZÁM.

a ácsonyra Fésü és manikürkazetták, parfümök, kölnivizek, szappanok és puderek a legolcsóbb árban kaphatók
TÓTH EMIL
„SZENT ANNA" DROGÉRIÁJÁBAN
BATTHYÁNYI UTCA.

PÉTERFIA UTCA **42.** Ha szép kék vagy fekete öltönyt akar 6 havi részletre, ha szép fekete női kabátot akar 6 havi részletre, akkor menjen Tegdes Jánoshoz.

Nemzeti Hitelintézet
Részvénytársaság
debreceni fiókja Kossuth-utca 7. sz.
Alaptőke és tartalékalap 2,500.000 pengő
Telefonszám 350.
Főintézet: Budapest, VI. Vilmos császár-ut 26. sz.

Az első nagy országos intézet, mely hazánk keresztyén nemzeti alapon álló ujjászületését ooo munkálja közgazdasági téren. ooo

Elfogad
betéteket (könyvecskékre, folyószámlára) legelőnyösebb kamatozás mellett.

Kölcsönt
nyujt ház- és földingatlanokra, értékpapirokra és árukra.

Bankszerü és tőzsdei megbizásokat
elfogad és legelőnyösebben lebonyolit. Idegen pénzeket, értékpapirokat vesz, elad és közvetit. Bankutalásokat legelőnyösebben eszközöl.

Tüzelőanyagosztálya
szállit igen előnyös feltételek mellett vágott és hasáb tüzifát, nemkülönben hazai és külföldi porosz szenet stb.

Fióktelepek:
Abony, Balassagyarmat, Békéscsaba, Budapest I., VIII., IX. ker. Budapest vidéki, Debrecen, Esztergom, Gyöngyös, Győr, Jászárokszállás, Kaposvár, Kecskemét, Kiskunhalas, Kispest Ujszállás, Mezőtur Miskolc, Nyiregyháza, Paks, Sátoraljaujhely, Szarvas, Szeged, Gyula Szentes Szolnok, Törökszentmiklós, Veszprém, Zalaegerszeg.

Ifjusági iratok. *ALKALMI AJÁNDÉKTÁRGYAK* Zeneművek.
TUDOMÁNYOS ÉS SZÉPIRODALMI KÖNYVEK NAGY VÁLASZTÉKBAN
Csáthy Ferenc egyetemi könyvkereskedés
Irodalmi vállalat részvénytársaság Ferenc József-ut 8.
Telefon 2—96.
Fiókok: Budapest, I. Krisztina-körut 133. szám és Mátészalka.

Papiráruk -- Rajzszerek -- Irószerek -- Iskolai füzetek -- Irodai és bankkönyvek
legolcsóbb beszerzési forrása.
Divatlapok. Bel- és külföldi folyóiratok. Hirdetések és előfizetések felvétele az összes lapok részére.

Fajborok saját termés

23 évi palack érett 1·80 pengő,
26 évi . . . . . 1·50 pengő,
almabor 1·10 pengő literenként is

ARANY JÁNOS-UTCA 30. SZ.

Debreceni Üvegkereskedelmi rt. Rózsa u. 2.

Üveg, porcellán, lámpa, diszmüáruk és háztartási cikkek nagy raktára.

Karácsonyi ajándéktárgyak

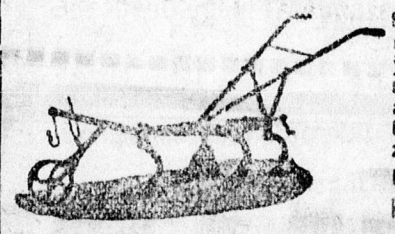
Altwien, meisseni, Rosenthal étkező-készletek, nippek, vázák, kristályüveg, berndorfi alpacca evőeszközök, china-ezüst dísztárgyak

óriási választékban.

Bagi és társa, Kaba

gépgyára és hengermalma

Telefon: 5. —o— Sürgönycim: BAGI, KABA. —o— Alapitva 1897. évben.

SZÁLLIT mindenféle **gazdasági gépeket,** javitott rend szerü csavaros **kapálóekéi** a legjobbakat, átalakit **magánjáróka**, kézi **gépakatos, vasesztergályos, rézöntő, kazán és autogénhegesztő munkákat, malomhengerek csiszolását és rovátkolását.**

Kutfurási vállalata teljes szavatossággal készit uj ártézi kutakat bármely mélységre, végez próbafurásokat és elapadt ártézi kutak rendbehozását. „Cässe" traktorok képviselete.

Turul Cipőgyár

R.-T.

debreceni fiókraktára

nagy

karácsonyi idényárusitást

rendez

az elismert olcsó árak mellett

Egyes párokban:

8·50 10·- 12·- 15·- 17·25

pengő és feljebb

Jöjjön mindenki hozzánk férfiruhát vásárolni,

mert

áraink beszélnek!

Hosszu fekete télikabát bársony gallérral	**72** P-től
Fekete városi bunda plüsch béléssel és szőrme gallérral . .	**80** P-től
Szőrme béléses rövid bunda. .	**100** P-től
Szines hosszu téli duble kabát .	**50** P-től
Szines hosszu téli duble kabát szőrme gallérral . . .	**65** P-től
Sötétkék vagy fekete férfi öltöny	**60** P-től
Fiu télikabát szőrme gallérral .	**36** P-től
Hosszu fiu télikabát 5 éves kortól 12 éves korig	**27** P-től

Felhalmozott

téli áruinkat feltünő olcsón

árusitjuk.

Cimre kérjük vigyázni!

Debrecen legnagyobb

Férfi-, fiuruha áruháza

A

Magyar Ruhaipar

Közvetlen a Bika-szálló épületében!

Az ujévi vásár megkezdődött!

Petrik Károly és Társa

rőfös és rövidáru üzletében

Debrecen, Szent Anna-utca 5.

Az eddigi olcsó árainkból még külön engedményt adunk a T. vevőinknek.

Maradékok rendkivüli olcsó árban!

Gyomorbetegeknek kitünő, borral vegyitve pedig elsőrangu

a Bikszádi viz.

Kapható minden jobb füszerüzletben.

FEKETE ADORJÁN

bazár-, könyv- és papirkereskedése

Debrecen, Csapó-u. 41. sz.

Épület- és butorvasalások, fournérok

BÉSZLER LAJOS-

nál Széchenyi-utca 2. szám.

Tüzifa

legjutányosabban beszerezhető

a Tüzelő- és Épületfa Kereskedelmi R.-T.-nál

DEBRECEN,

Sas-utca 4.

(Kölcsönös Segélyző palota.)

Libándi A.

modern gépekkel felszerelve

fest, mos, tisztit

legolcsóbban. Vidékieknek postán soronkivül. Tömegmunkát vállal

DEBRECEN, PÉTERFIA-UTCA 4. SZ.

Gyászruhákat 24 óra alatt készitek!

Sáfár Miklós épület és műlakatos, viz és villanyszerelési vállalata. — Darabos-utca 50. sz.

Mielőtt butorvásárlási szükségletét beszerezné, ne mulassza el megtekinteni

Killer Ede Debrecen, Ferenc József-ut 68.

szám alatt levő dusan felszerelt raktárát, ahol minden igénynek megfelelő butorokat kaphat jó kivitelben a legegyszerübbtől a legfinomabb kivitelig előnyös fizetési feltételek mellett.

Hatóságilag engedélyezett végkiárulás

a jelenlegi helyen üzleti felosztalás miatt

Nádudvari Lajos cégnél

Ferencz József-ut 26. szám alatt,

hol az összes raktáron levő gyapju férfiruha szövetek, selymek, vásznak, schiffonok, asztalnemüek, zefirek, kanavásznak, kartonok, barchetek, kazánok, kötött áruk, harisnyák, kesztyük, esőernyők, csipkék, mindenféle rövidáruk, bőr redikülök és minden itt fel nem sorolható cikkek a legolcsóbb gyári áron szerezhető be csak rövid ideig, amig a készlet tart.

PAJOR SÁNDOR

erdőkitermelő és fakereskedő telepén

épitkezési és tüzelő anyagok

a legjutányossabban szerezhetők be. Saját kitermelésü

épület- és tüzifa.

Raktár:

Debrecen, Salétrom-utca 3. szám.

HÉV. terület.

Kovács Gyula

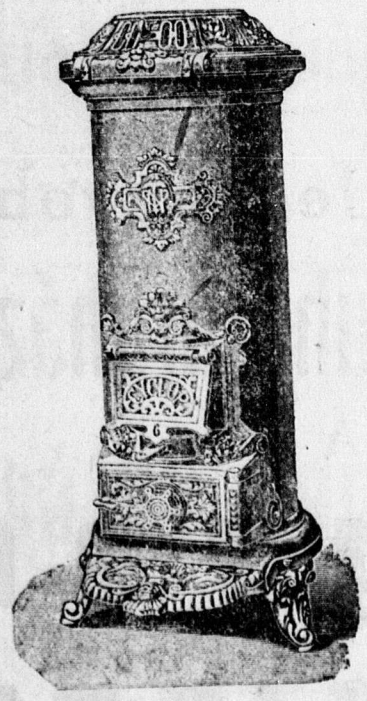
vaskereskedése

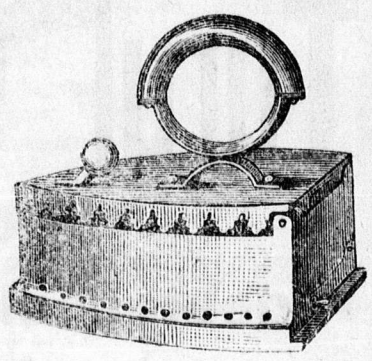
Debrecen, Fő ucca 17.

Bika szálloda mellett.

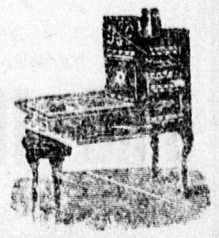
Legolcsóbb bevásárlási forrás

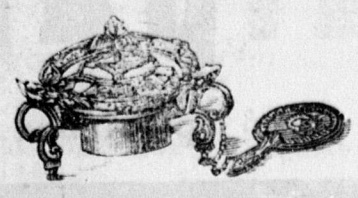
háztartási, mezőgazdasági cikkek, épület és butorvasalások, :: Weisz Manfréd gyártmányu Cyclop kályhák a legjobbak. :: Tüzhelyek, alpacca evőeszközök, korcsolyák, lemez és öntött vasedények.

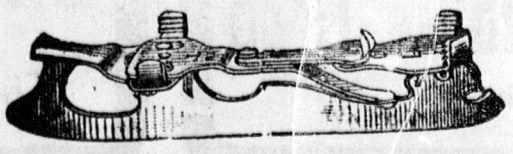

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvál. nyomdájában Debrecen, Ferenc József-ut 59. — Kiadja a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat

Rendkivüli kiadás.

1927 december 25 Vasárnap — Ára 12 fillér — Debrecen, IX évf. (294) sz.

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA: [illegible] ÉS VIDÉKEN EGY HÓRA 3 PENGŐ. EGYES SZÁM ÁRA 12 FILLÉR.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ: VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM ALATT
TELEFON 3—48. SZÁM.

A fogyasztás financirozása

Az amerikai gazdasági élet legnagyobb problémája ma a részletfizetéssel történő vásárlások rohamos emelkedése. — Edvin R. A. Seligmann a Columbia-egyetem tanára feltünést keltő előadást tartott a a részletüzletekről. Megállapitotta, hogy Amerikában 1926. évben több, mint 6 milliárd dollár értékü árut vásároltak részletfizetésre, amely szám természetesen ez évben hatalmasan emelkedett. Amerikában már mindent részletre lehet kapni, jobban mondva a fogyasztó közönség 70 százaléka már igy vásárol. Ezek a tények igazolják a részletüzlet szükségességét és a gazdasági élet tisztában van azzal, hogy ezt a rendszert nélkülözni a jövőben már nem lehet.

Seligmann professzor megállapitja, hogy a részlethitel ugyanezt a szolgálatot teszi ma a fogyasztó számára, mint amit a bank tőkék tettek és tesznek a mezőgazdasággal, az iparral és kereskedelemmel, vagyis azokat financirozzák. A részlethitel rendszer most végre gondoskodik a fogyasztók financirozásáról, vagyis azokról, akiket eddig a bankok kellő fedezett hiányában mostohán kezeltek, pedig éppen az előbb emlitett közgazdasági tényezők termékeinek felvevésére hivatottak. Az az állitás, hogy a fogyasztóknak nyujtotta hitel nagyobb kockázattal jár a termelőnek, vagy a kereskedelemnek nyujtotta hitelnél, nem állja meg helyét, ha a fogyasztó hitele mindenkori biztos jövedelmének arányában állapittatik meg. Az a tény pedig, hogy a részlethitel rendszer következtében a fogyasztó jövedelmének helyesebb beosztást tud adni, vásárló erejét növeli, tehát növeli az általános fogyasztást is.

A részletüzlet ma az amerikai többtermelés sine qua non ja, s ha a termelők elzárkóznának a fogyasztók részletvásárlásainak lehetőségétől, egészen bizonyosan olyan tultermelés lenne az amerikai piacon, ami sulyos megrázkódtatást is vonhatna maga után.

Seligmann tanár ezen megállapitásai közelről érintenek bennünket is, mert az Amerikából hozzánk is eljutott és **„Takarékosság“** név alatt müködő részlethitel rendszer nálunk is nagyobb mérveket öltött már, s igy fölötte fontos ismernünk a világ legnagyobb gazdasági piacának Amerikának álláspontját.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.

Ámen.

Vásároljon hat havi hitelbe kamatmentesen a

„Takarékosság“

kötelékébe tartozó cégeknél kirakati készpénzáron.

Ha még nem tagja a *„Takarékosság“*-nak, igyekezzék beiratkozni. *(Debrecen, Deák Ferenc-utca 6)* Ez sem belépési dijjal, sem tagdijjal, sem részjegyzési kötelezettséggel nem jár. A „Takarékosság“ vásárlási könyvecskéjével Ön jogot nyer arra, hogy az itt közölt cégek között igényének és izlésének megfelelően szabadon választhat, tehát a bevásárlásnál nincs csupán egy üzlethez kötve, ahol esetleg nem kapja meg azt az árucikket, amit keres. A fizetés azonban a Központi Iroda számfejtései alapján a hó elején nem a cégeknél, hanem egy törlesztési összegben a debreceni Általános Forgalmi Banknál történik, akárhány cégnél vásárolt is.

A „Takarékosság“ utján az országban már több, mint 10.000 család szerzi be szükségleteit. Debrecen kivül Miskolcon és Szolnokon is müködik a „Takarékosság“ irodája s igy hét vármegye lakossága is élvezheti annak előnyeit.

A „Takarékosság“ utján való vásárlás azért előnyös,

mert:

belépési dij, vagy tagságidij, vagy részjegyzési kötelezettség nincs,

mert:

a könyvecskéért fizetni nem kell. A könyvecske tulajdona még nem kötelez a vásárlásra, csak jog a vásárláshoz.

mert:

a vásárlásnál előleget adni nem kell, tartozása pedig állandóan kamatmentes,

mert:

a nyujtott hitel tulajdonképen 8 hónapos; a 16-iki vásárlást csak a második hó elején kezdi törleszteni,

mert:

élvezi a készpénzfizetés előnyeit. Ugyanis a könyvecskét csak az árban való megállapodás után kell felmutatni s igy a kiszolgáló cég nem is tudhatja, hogy a vevő készpénzzel, avagy a „Takarékosság“ könyvecskéjével fog fizetni. Különben is minden szakmából több cég van a kötelékben, ami a cégek egymásközötti versenyét a vevő előnyére biztositja. A könyvecskével a könyvtulajdonos neje is vásárolhat, adott esetben meghatalmazott is,

mert:

az eladó kereskedőnek módjában van készpénzáron — nem részletáron — adni vevőinknek az árut, mert annak értéke a „Takarékosság“ szervezete utján részére biztositva van,

mert:

Debrecen város legrégibb, legnevesebb, legelőkelőbb cégei közül mintegy negyvennek dusan és szakszerüen felszerelt üzletéből tetszésének megfelelően válogathat s bár többnél vásárol, havonként csak egyszer s csak egy helyre fizet,

mert:

bár Ön esetleg a „Takarékosság“ könyvecskéje nélkül is vásárolhat hitelbe, de vagy nem akar a hitelkérésnél megalázkodni — tudva azt is, hogy akkor már nem alkudthat — vagy nincs módjában, hogy több cég között választhasson, vagy nem óhajt több helyütt tartozni a több helyre való fizetés kényelmetlensége miatt,

mert:

a hitelkeret előre meg van határozva — tehát el nem adósodhat, —

mert:

a hitelkeretét állandóan kimeritve tarthatja, mivel a letörlesztett összeget — minden további bejelentés nélkül — ujból levásárolhatja.

Sziveskedjék ügyelni a kirakatainkban látható „Takarékossági“ táblácskákra.

Cégeink a tuloldalon!

A

Takarékosság vásárlási könyvecskéjével az alanti cégeknél lehet vásárolni Debrecenben.

Sesztina Lajos
vasnagykereskedés
Ferenc József-ut 23.

Kardos László
vászon, fehérnemü, kelengye
Kossuth Lajos ucca 9. sz.

Békés Lajos
férfi uridivat
Ferenc József-ut 22.

Kaszanyitzky Endre
üveg, porcellán
Piac ucca 57. szám.

Benyáts Emil
kötött, szövött áruk, kézimunkák
Debrecen, Tisza-palota.

Grünfeld Adolf és Tsa
kész férfi, fiu és gyermek ruhák
Piac ucca 37.

Mandel Lipót R.T.
cipők
Ferenc József-ut.

Bosznay J. és Tsa
női divatcikkek, selymek
Kossuth Lajos ucca 5.

Halmágyi Sámuel
női ruhák, felöltők, bundák
Piac ucca 44.

Löfkovits Arthur és Tsa
ékszerek, arany-, ezüstnemüek
órák
Piac ucca 44. szám.

Rózsa Lajos
női felöltők, bundák, ruhák
Piac ucca 16.
Alföldi Takarékpénztár palotája.

Horn és Erdélyi
szőnyegek
Kossuth ucca 19. sz.

Dr. Rex
drogueria
Városháza épület.

Kardos Béláné
női kalapok
Miklós-utca 4. I. em.

Nagy József
szücs mester, kész bundák
Szent Anna ucca 3.

Biró
festő és tisztitó müintézet
Arany Bika épület.

Schuller Sámuel
szobafestő és mázoló
Simonffy-utca 25.

Makranczy Géza
kárpitosmester
Erzsébet-utca 48.

Löbl Gyula
látszerész
Piac ucca 63. szám.

Hegedüs és Sándor R. T.
könyvek, tanszerek, szépirodalmi müvek
Ferenc József-u. 34.

Mayer Antal János
nőidivat cikkek, kelmék
Piac-utca, Tisza-palota

„Friczi“
női kalapszalon
Piac-utca 31.

Bonyhádi
Perczel Miklós
fényképész
Szent Anna-utca 10.

Urbanovics Miksa
férfiszabó
Ferenc József-ut.

Nagy Antal
kárpitosmester
Arany János-utca 38.

Magyar Ferenc
áll. vizsg.
fogász
Gambrinusz fölött

Hegedüs Lajos
irógépek
Ferenc József-ut.

Lám Sándor
üvegkereskedés
Piac ucca 5. szám.

Schön Sándor
kesztyük, kötszerek
Piac-utca 14.

Modern Ruhaház
kész férfiruhák
Piac ucca 51. szám.

Faforgalmi R. T.
tüzifa-szén
Salétrom ucca 5. szám.
Telefon 156. sz.

Debreceni Faipar R. T.
butorok
Király ucca 4. szám.

Brüll S.
áll. vizsg.
fogász
Piac-utca 72. I. em.

Goldstein Karolin
melifüzők, egyenestartók, haskötők
Miklós ucca 5.

Epstein Izidor
bazár
Ferenc József-ut 48.

„SIBRA“
GYÓGYFÜRDŐ
csonttörés, csuzos, reumás, érelmeszesedés és hólyagbajoknál. A bájos Szepességnek (Tátra-alja) egyik festői szépségü völgyében fekszik. Ródli és ski.
Teljes penzió, napi ötszöri étkezéssel. 14 napra 100 pengő havi 10 pengő törlesztéssel. A Csi vasutakon 50 százalékos kedvezmény.

Fischer Adolf és Fia
szövetek
Ferenc József-ut 61.

Általános Forgalmi Bank R. T.
Ferenc József-ut 32.
A „Takarékosság“ befizető helye.